

**OPRIȚI
RĂZBOIUL
ÎMPOTRIVA COPILOR**

Salvați Copiii
Save the Children România

**PROTECȚIA COPILOR ÎN
CONFLICTELE DIN SECOLUL XXI**

OPRIȚI RĂZBOIUL ÎMPOTRIVA COPILOR

PROTECȚIA COPILOR ÎN
CONFLICTELE DIN SECOLUL XXI

Numele au fost schimbate
pentru protejarea identității.

Save the Children © 2019

Tipărit de

Ilustrații realizate de Tomas Drefvelin
(copertă, corpul raportului și spate)

Mulțumiri

Autorii acestui raport sunt George Graham, Mariam Kirillos, Gunvor Knag Fylkesnes, Keyan Salarkia și Nikki Wong de la Save the Children. Echipa de autori a fost susținută la elaborarea raportului de către James Denselow, Ida Haugen-Poljac, Kristoffer Nilsen, Ravi Wickremasinghe și alți colegi din Save the Children, care au contribuit prin comentarii și revizia textului.

Am dori, totodată, să adresăm mulțumiri echipei de cercetători de la Peace Research Institute din Oslo (PRIO) pentru raportul general „Copii afectați de conflictele armate, 1990-2017” și analiza din acest raport, și, în mod special, lui Gudrun Østby, Siri Aas Rustad, Andreas ForoTollefsen. Ne exprimăm, totodată, recunoștința pentru contribuțiile colegilor de la Every Casualty Worldwide, Geneva Call, the London School of Economics, Norwegian People's Aid și The Arsenal Foundation.

Mai presus de orice, dorim să le mulțumim copiilor care ne-au împărtășit mărturiile, sentimentele și speranțele lor în cuvântul înainte al copiilor și în studiile de caz.

CUPRINS

Cuvânt înainte al copiilor	4
Cuvânt înainte	7
Rezumat	9
Introducere	12
PARTEA 1: Expunerea la conflict și încălcări grave ale drepturilor copiilor	16
O tendință în creștere – creșterea expunerii copiilor la conflicte armate	16
Primele zece țări unde conflictele afectează cel mai grav copiii	18
Primele șase cele mai grave încălcări ale drepturilor copiilor	19
Moduri specifice în care copiii suferă în conflictele armate	22
PARTEA a 2-a: Cele trei dimensiuni ale războiului împotriva copiilor	28
1 Nerespectarea standardelor în conflict: războiul din Yemen	30
2 Eșecul în tragerea la răspundere a făptașilor: criza populației Rohingya	32
3 Lipsa acțiunilor practice din teren: războiul din Sudanul de Sud	33
PARTEA a 3-a: Soluții emergente: asigurarea protecției copiilor în zonele de conflict armat	36
1 Respectarea standardelor de conduită în conflictul armat	36
2 Tragerea la răspundere a făptașilor	40
3 Acțiuni practice de protecție a copilului în teren și de susținere a recuperării sale	44
PARTEA a 4-a: Inversarea tendinței: reafirmarea angajamentelor internaționale cu privire la protecția copilului ..	52
Recomandări	54
Note	56

ASCULTAȚI-NE VOCILE

Înainte de conflict, era pace.
Înainte de conflict, puteam fi copii.
Școala era un loc unde învățam,
ne dezvoltam și unde vocile
ne erau auzite.
Străzile erau un loc al veseliei și fericirii,
unde ne plimbam și ne jucam.
Ne amintim cum trăiam când nu era război.
Și știm că se poate să ne
trăim copilăria în pace.

Astăzi, însă, plătim prețul pentru
războiul purtat de adulți.

Ne este frică.
Locurile unde ne jucam au
devenit acum periculoase.
Ne ascundem sub masa din bucătărie.
Auzim focuri de armă, bombe și explozii.
Suntem obligați să renunțăm la
școală și să ne părăsim casele.
Mulți dintre noi și-au pierdut părinții,
frații, surorile și vecinii.
Suntem obligați să muncim, cerșim sau
chiar să ucidem pentru a supraviețui.
Ne căsătorim de copii și
aducem pe lume copii.
Am fost torturați, răpiți,
violați și reduși la tăcere.
Ne macină furia, resentimentele și tristețea.
Ne culcăm flămânzi.
Unii dintre noi nu se mai trezesc.

Prezentul și viitorul nostru au fost amânate.

Nu treceți sub tăcere cuvintele
și visurile noastre.
Ascultați ce avem de spus.
Ascultați-ne părerile.

Vrem ca războiul să se sfârșească
– să nu mai auzim nici măcar un foc de armă.
Să facem din trecut o punte
către viitorul nostru.
Avem visuri mari pentru noi
și pentru țările noastre.
Ne imaginăm că țările noastre se bucură
de pace, că sunt un loc unde toate
deciziile sunt luate pentru noi, pentru că
noi suntem prezentul și viitorul țării.
Chiar și în vremuri de război, visăm
la o țară unde toți copiii să se poată
plimba fără teamă prin preajma casei
și unde să meargă la școală fără să le fie frică.
Un loc cu cinematografe și parcuri și curent
electric, să ne putem uita la televizor.

Și n-ar trebui să fie numai în visurile
noastre, ci în realitate.

Toate acestea sunt drepturile noastre.

În calitate de conducători, aveți datoria de
a le îndeplini. Facem apel la conducătorii
acestei lumi să ia toate măsurile pentru ca
noi să putem merge la școală, să ne putem
juca și simți apăsări... în orice împrejurare.

Le cerem conducătorilor să schimbe
armele pe cărți,
gloanțele pe creioane,
confruntările pe jocuri,
plânsul pe zâmbet,
și ura în pace.

Le cerem conducătorilor să aducă zâmbete
pe chipurile tuturor copiilor.
Le cerem conducătorilor să facă pace,
să-și ia angajamentul că ne protejează
și să ne promită dezvoltarea.

Le cerem conducătorilor să
ne ofere oportunitățile
care ne vor permite să ne
realizăm întregul potențial.

Viitorul nostru comun este în pericol.
Vă cerem să acționați acum.

*Acest mesaj a fost compus de copii
din Mali, Sudan, Columbia, Yemen și
Siria, în cadrul consultărilor derulate
de Save the Children în ianuarie 2019.*

**Nu treceți
sub tăcere
cuvintele
și visurile
noastre.**

Yemen: Razan, o fetiță de opt ani, a suferit o leziune gravă la ochi atunci când a fost lovită de un șrapnel în timpul atacului aerian de la Hodeidah. Save theChildren a trimis-o pe Razan la un spital specializat pentru o intervenție chirurgicală de urgență și îi oferă consiliere psihologică pentru a o ajuta să treacă peste ceea ce a trăit.

Republica Democratică Congo (RDC): Lisa a fugit împreună cu mama sa, trebuind să meargă 30 km pe jos. Nu a putut să ia nimic cu ea, părăsindu-și casa în grabă, ca multe alte familii.

CUVÂNT ÎNAINTE

Natura conflictelor s-a schimbat, iar copiii sunt expuși violențelor în moduri noi și îngrozitoare. Războaiele durează mai mult. Este mai probabil să fie purtate în zonele urbane, în mijlocul populației civile, conducând la pierderi de vieți omenești și la răni cu efecte pe viață și distrugând infrastructura necesară pentru accesul la hrană și la apă. Crește numărul atacurilor asupra școlilor și a spitalelor. Refuzul ajutorului umanitar devine o nouă armă a războiului. Regulile și standardele internaționale fundamentale de conduită care există tocmai pentru a proteja populația civilă în timpul conflictului sunt încălcate fără teama de urmări.

Copiii suferă consecințele acestor tendințe brutale în mod disproporționat; aproape o cincime dintre copiii lumii trăiesc acum în zone afectate de conflicte armate.

Vedem din ce în ce mai mulți copii confruntându-se cu traume mentale și fizice de neimaginat: din ce în ce mai mulți copii suferă de foame, cad victimă bolilor ce pot fi prevenite, trebuie să renunțe la școală, sunt expuși riscului de abuz sexual sau de recrutare de către grupurile armate și din ce în ce mai mulți copii sunt prinși pe linia frontului și nu au acces la ajutorul umanitar.

Ar trebui să ne fie rușine tuturor pentru faptul că anul trecut numărul încălcărilor grave împotriva drepturilor copiilor din zonele de conflict a crescut din nou. Trăim vremuri ale războiului împotriva copiilor.

Am văzut impactul războiului asupra copiilor din Yemen. Sălile de așteptare ale spitalelor erau pline de copii bolnavi, înfomețați. Erau atât de slăbiți încât nici nu mai puteau să plângă. Tragedia suferinței din Yemen – ca și în toate celelalte conflicte din lume – stă în faptul că este provocată de om.

Save the Children lucrează pentru a-i ajuta pe copiii din zonele de conflict din lumea întreagă, inclusiv din Yemen, Siria, Somalia, Sudanul de Sud, Republica Democratică Congo și Myanmar, însă cauzele și impactul încălcărilor grave ale drepturilor lor nu pot fi soluționate numai de organizații de ajutor umanitar, așa cum suntem și noi.

Din acest motiv, adresăm un apel tuturor conducătorilor să înceteze războiul împotriva copiilor.

Acest raport stabilește un plan de acțiune internațională, care să conțenească cu adevărat pentru acești copii. Prezentăm trei direcții majore de acțiune, incluzând respectarea standardelor de conduită în cadrul conflictelor, tragerea la răspundere a celor care le încălcă și investițiile pentru a-i ajuta pe copii să se refacă de pe urma traumelor fizice și psihologice ale războiului. În fiecare domeniu de acțiune, propunem recomandări

practice, care pot fi aplicate atât de actorii statali cât și non-statali pentru a asigura protecția copiilor.

Umanitatea din noi ne cere să acționăm, iar viitorul nostru depinde de aceasta. Dacă lăsăm în urmă acești copii, nu putem îndeplini promisiunea cuprinsă în Obiectivele de Dezvoltare Durabilă și nu putem pune bazele unei societăți a păcii și prosperității. O societate unde putem garanta supraviețuirea, protecția și speranța tuturor copiilor.

În anul nostru centenar, suntem mai inspirați și mai animați decât oricând de angajamentul neobosit și de exemplul fondatoarei organizației noastre, Eglantyne Jebb. La numai câțiva ani de la fondarea organizației Save the Children, în anul 1919, Eglantyne a prezentat conducătorilor din lumea întreagă Declarația drepturilor copilului, pentru a le reaminti de copiii „uitați”. Această declarație a pus bazele a ceea ce avea să devină mai târziu Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, adoptată în 1989, reprezentând o piatră de hotar în materie de tratate cu privire la drepturile omului.

Aceasta ne reamintește că suferința a milioane de copii nu ar trebui niciodată acceptată ca inevitabilă și, totodată, ne reamintește de ceea ce este posibil în acest moment decisiv.

Există încă speranță pentru copii care astăzi trăiesc în zone de conflict, însă această speranță va necesita acțiunile concertate ale guvernelor și ale actorilor non-statali.

Putem și trebuie să acționăm pentru ca copiii de astăzi să nu devină generațiile uitate de mâine.

Suferința a milioane de copii nu ar trebui niciodată acceptată ca inevitabilă.

Helle Thorning-Schmidt
CEO, Save the Children International

REZUMAT

„Orice război este un război împotriva copiilor.”

O sută de ani mai târziu, aceste cuvinte ale fondatoarei organizației Save the Children, Eglantyne Jebb, răsună mai puternic ca niciodată. Chiar în acest moment, pretutindeni în lume, milioane de copii sunt prinși fără vreo vină în conflicte pe care nu le-au creat. Drepturile lor sunt deseori încălcate fără ca cineva să răspundă în vreun fel.

Noile dovezi prezentate de Save the Children sunt incriminatoare:

- 420 de milioane de copii – aproape o cincime din copiii din întreaga lume – trăiesc în zone de conflict; cu aproape 30 de milioane mai mult decât în 2016.
- Numărul copiilor care trăiesc în zone de conflict s-a dublat de la finele războiului rece.
- 142 de milioane de copii trăiesc în zone de conflict intens, adică zone unde se înregistrează anual peste 1.000 de decese cauzate de lupte.
- Noua analiză realizată de Save the Children evidențiază faptul că numărul „încălcărilor grave” ale drepturilor copiilor, raportate și confirmate de ONU, aproape s-a triplat față de 2010.
- Sute de mii de copii își pierd anual viața ca urmare a rezultatelor indirecte ale conflictelor - inclusiv din cauza malnutriției, a prăbușirii sistemului sanitar, a lipsei de apă și igienă.

Protecția copiilor din zonele de conflict – și odată cu aceasta, îndeplinirea promisiunilor cuprinse în declarații, convenții și statute din secolul XX – reprezintă una dintre provocările definitorii ale secolului XXI.

Natura conflictelor – și impactul acestora asupra copiilor – evoluează. Crește numărul conflictelor intra-statale, precum și numărul actorilor implicați. Lumea este martoră a unor campanii deliberate de violență împotriva populației civile, inclusiv atacul asupra școlilor, răpirea fetelor și transformarea lor în sclave și înfometarea cu bună-știință.

Conflictele armate durează mai mult; de exemplu, durata celui mai semnificativ conflict din timpurile recente – războiul din Siria – a depășit deja durata Celui de-al doilea război mondial.

Cu cât un conflict durează mai mult, cu atât provoacă pagube indirecte mai mari, deoarece serviciile esențiale încetează să mai funcționeze. Iar în multe situații de conflict prelungit, liniile de separație dintre „conflict” și „pace” devin mai neclare.

Conflictele s-au mutat din ce în ce mai mult în zonele urbane. În orașele Mosul și Mogadishu, de exemplu, copiii, căminele și școlile lor sunt pe linia frontului, ceea ce îi face vulnerabili în fața atacurilor nediscriminate. În conflictele armate din

zilele noastre, deseori nu mai există o linie clară de demarcație a câmpului de luptă: casele și școlile copiilor sunt transformate în câmp de luptă.

Copiii de pe linia frontului

Din ce în ce mai mult, copiii plătesc cel mai greu prețul violențelor armate și al războiului. Copiii din zonele de conflict suferă în mod diferit față de adulți, pe de o parte, deoarece sunt mai slabi fizic și, pe de altă parte, deoarece au foarte multe de pierdut – dezvoltarea lor fizică, mentală și psihosocială sunt puternic dependente de condițiile în care trăiesc în copilărie.

Conflictele afectează copiii diferit, în funcție de mai multe caracteristici personale – mai ales genul și vârsta, dar și dizabilitatea, statutul, etnia, religia și faptul că trăiesc în mediul rural sau urban. Nu este vorba numai de faptul că răul cauzat copiilor în conflictele armate este mai grav decât cel cauzat adulților, ciare și implicații de mai lungă durată – pentru copii și pentru societățile în care trăiesc. Copiii suferă în conflicte în trei moduri principale:

Copiii pot reprezenta ținte deliberate.

Comiterea atrocităților împotriva copiilor reprezintă o cale extrem de puternică de a teroriza o populație și, de aici, o tactică militară predilectă pentru grupările și forțele armate implicate în mare parte dintre conflictele din prezent. Copiii sunt deseori aleși ca ținte deoarece pot fi ușor manipulați și exploatați, ca soldați și atacatori kamikaze. Școlile devin ținte din motive practice, de exemplu, ca teren de recrutare sau pe motivul folosirii lor în scopuri militare.

Copiii suferă ca urmare a acțiunilor militare accidentale sau nediscriminate.

De exemplu, copiii pot fi uciși sau răniți în explozia unei mine sau prin utilizarea explozibililor cu rază largă de acțiune în zonele populate.

Copiii suferă imens de pe urma consecințelor indirecte ale conflictelor.

Aceste consecințe includ dislocarea; distrugerea piețelor și a serviciilor publice esențiale, cum ar fi serviciile medicale, rețeaua de apă și de salubritate; și prevalența insecurității. Deși efectele indirecte și directe ale încălcărilor drepturilor copiilor formează împreună un continuum al răului pe care conflictele moderne îl cauzează copiilor, aceste consecințe indirecte afectează șiucid mult mai mulți copii.

420
MILIOANE
DE COPII
TRĂIESC ÎN
ZONE DE
CONFLICT

Mulți dintre ei nu merg la școală și sunt lipsiți de șansa unui viitor mai bun.

O criză a respectării drepturilor copiilor

Acest raport argumentează faptul că copiii care suferă în conflictele din zilele noastre nu suferă în primul rând de pe urma unui deficit de drepturi identificate. Mai curând, copiii suferă de pe urma unei crize de respectare a acestor drepturi. Actorii armați din conflict, deseori incluzând forțele guvernamentale, comit încălcări ale drepturilor copiilor, care sunt deseori tratate cu indiferență la nivel internațional, în cel mai bun caz, și cu complicitate, în cel mai rău caz.

Crizele cu care se confruntă copiii din zonele de conflict din zilele noastre sunt caracterizate de trei dimensiuni cheie.

- Statele și actorii non-statali nu reușesc să respecte standardele în propriul lor comportament sau să insiste ca acestea să fie respectate de către aliații lor sau de către alte părți asupra cărora au o influență.
- Guvernele iau prea puține măsuri pentru ca cei care încalcă drepturile copiilor să răspundă pentru faptele lor.
- Nu se investește suficient în acțiuni practice pentru a proteja copiii din zonele de conflict și pentru a susține recuperarea acestora.

Sunt însă motive de speranță. Atunci când guvernele și alți actori au luat decizia de a respecta standarde înalte, s-a dovedit că s-au elaborat reguli, legi și norme pentru a restrânge violența. Atunci când guvernele și organismele internaționale s-au angajat să ia răspunderea în serios, răufăcătorii au fost pedepsiți. Iar atunci când guvernele și agențiile multilaterale au investit în acțiuni practice în teren, copiii au fost apărați și viețile lor au fost salvate.

Primele zece țări unde conflictele afectează cel mai grav copiii

- Afghanistan
- Republica Centrafricană
- Republica Democratică Congo
- Irak
- Mali
- Nigeria
- Somalia
- Sudanul de Sud
- Siria
- Yemen

Acest raport, *Opriti războiul împotriva copiilor*, formează baza unui plan internațional de acțiune pentru protecția copiilor din zonele de conflict. Conducătorii și guvernele joacă un rol deosebit de important. Le adresăm apelul de a:

- Respecta standardele de conduită în conflictul armat.
- Trage la răspundere pe cei vinovați de încălcarea drepturilor copiilor.
- Lua măsuri practice pentru protecția copiilor și pentru susținerea recuperării acestora.

(Pentru recomandările detaliate, a se vedea pagina 54.)

Au trecut 100 de ani de când Eglantyne Jebb, fondatoarea ideii de drepturi ale copilului, și-a început activitatea și 30 de ani de la nașterea Convenției ONU cu privire la Drepturile Copilului. Cea de-a 74-a Sesiune a Adunării Generale a ONU, din septembrie 2019, reprezintă momentul oportun pentru ca guvernele să-și reînnoiască angajamentul de a proteja copiii din zonele de conflict prin acțiuni specifice.

Pentru copiii care trăiesc în zonele de conflict ale lumii, acțiunea nu mai poate fi amânată.

Carta noastră pentru a opri războiul împotriva copiilor

Pe baza principiului că toți copiii au drepturi fundamentale, Carta noastră stabilește 10 obiective clare și indubitabile:

- Toți copiii sunt protejați împotriva uciderii și mutilării.
- Școlile și unitățile medicale sunt tratate ca zone ale păcii și protecției.
- Orice copil este protejat împotriva violului și a abuzului sexual.
- Nici un copil nu va fi recrutat în cadrul forțelor și grupărilor armate.
- Toți copiii din zonele de conflict sunt protejați împotriva răpirii, detenției și dislocării.

- Niciunui copil nu i se va nega accesul la ajutorul umanitar pe durata conflictului.
- Încălările drepturilor copiilor din zonele de conflict vor fi riguros monitorizate, raportate și vor fi pedepsite.
- Cei care comit, supraveghează și ordonă încălcări ale drepturilor copiilor în caz de conflict sunt aduși în fața justiției și trași la răspundere pentru faptele lor.
- Orice copil rănit sau afectat de conflict beneficiază de ajutor practic și sprijin pentru a face față situației, a se recupera și pentru a-și reconstrui viața.
- Toți copiii afectați de conflict, inclusiv refugiații și cei dislocați intern, au acces la educație de bună calitate.

INTRODUCERE

*„Mama și tata au ars de vii.
Au murit. Au murit cu toții.”*

Wafa, o fetiță de patru ani din Yemen

Wafa, în vârstă de patru ani, și Shadia, în vârstă de doi ani, au fost grav rănite în atacul aerian asupra orașului-port yemenit Hodeidah din iunie 2018. Mama și tatăl lor au murit.

Wafa nu mai poate dormi bine de la incident. Are coșmaruri și țipă în somn. Plânge aproape tot timpul și nu suportă pe nimeni în cameră, nici chiar familia.

Wafa a suferit o operație pentru a i se extrage o bucată de șrapnel din cap. Ca urmare, craniul ei este cu 15 cm mai mic. După această operație, i s-a umflat corpul pentru că avea și alte fragmente de șrapnel în corp. A suferit alte două operații pentru înlăturarea lor.

Echipa Save the Children din Hodeidah susține îngrijirea medicală a celor două fetițe, Wafa și

Shadia, oferindu-le suport psihosocial și sprijinind familia extinsă să le ajute pe copile să se vindece.

Wafa și Shadia pot să nu se recupereze niciodată cu totul de pe urma atacului pe care l-au suferit. Pot să poarte cicatricile fizice și mentale tot restul vieții. La fel ca pentru alte milioane de copii afectați de conflicte armate, pot avea de suferit bunăstarea, educația, sănătatea și starea lor de nutriție, afectând grav șansele lor în viață. La rândul lor, toate acestea pot conduce la consecințe negative pentru comunitatea lor și, în ultimă instanță, pentru țara lor, a cărei stabilitate și prosperitate depind de bunăstarea poporului său.

Exemplul este totodată emblematic într-un alt mod. Uciderea sau mutilarea copiilor – persoane sub 18 ani – a fost identificată de ONU drept una dintre primele șase „grave încălcări” ale drepturilor copiilor în conflictele armate. Este imperativ – mai ales pentru state să înțeleagă ce s-a întâmplat în acea zi și să insiste ca cei vinovați să răspundă. În

Rănită și fără părinți: Wafa, patru ani, și sora ei Shadia, doi ani, au fost grav rănite în atacul aerian asupra orașului-port yemenit Hodeidah din iunie 2018. Mama și tatăl lor au pierit.

FOTO: SAVE THE CHILDREN

acest moment, familia celor două fetițe, Wafa și Shadia, nu poate spune dacă părinții celor două au fost ținte deliberate ale atacului aerian, dacă moartea lor a survenit ca urmare a unui act individual de violență, ori ca urmare a unei politici deliberate de a lansa bombe la întâmplare, ori dacă moartea lor a reprezentat o consecință nefericită a unui atac proporțional cu un scop militar legitim. Nimeni nu știe dacă s-a comis o crimă și nici nu s-au depus eforturi credibile, imparțiale pentru a afla acest lucru. În cazul în care a fost o crimă, nimeni nu va da socoteală. În cazul în care a fost vorba de un accident nefericit, este improbabil ca cineva să tragă în vățămintele pentru ca niciun alt copil să nu-și mai piardă mama și tatăl într-un mod asemănător în viitor. Acest raport argumentează că o lume în care violența extremă împotriva copiilor poate scăpa nepedepsită nu este o lume sigură pentru nimeni.

În plus, în toată această poveste, intervine rolul jucat de comunitatea internațională. Actorii internaționali puternici au o influență asupra războiului care le-a lăsat pe Wafa și Shadia fără părinți. În cazul lor, se prea poate ca arma cu care au fost uciși să nu fi fost construită în țara ale cărei forțe aeriene au lansat-oși nici în țara unde a căzut pe pământ, ci într-o țară terță care a făcut profit de pe urma vânzării sale. Comiterea acestei încălcări grave a fost facilitată de actorii internaționali. Poziția pe care comunitatea internațională o are față de părțile din conflict, mai precis, standardele de conduită pe care se așteaptă să le aibă guvernele și asupra cărora să insiste, gradul de detaliere a analizei pe care îl impune atunci când urmărește să stabilească răspunderea, sprijinul concret pe care îl oferă astfel încât copiii să fie în siguranță – definește regulile și normele care duc la uciderea copiilor sau la protecția lor în conflicte armate. Pentru Wafa și Shadia și milioane de alți copii ca și ele, totul depinde de acest fapt.

Toți copiii au dreptul la protecție

Copiii suferă în trei moduri într-un conflict armat. În primul rând, uneori sunt ținte deliberate. Atrocitățile îndreptate împotriva copiilor reprezintă o modalitate extrem de puternică de a teroriza o populație și, de aici, o tactică militară preferențială pentru forțele și grupările armate din conflictele din zilele noastre. Alteori copiii devin ținte deoarece pot fi ușor de manipulați și exploatați, de exemplu, ca soldați sau atacatori kamikaze. Școlile devin ținte din motive strategice, de exemplu, ca teren de recrutare sau pentru că sunt folosite în scopuri militare.

În al doilea rând, copiii pot suferi ca urmare a unei acțiuni militare lansate la întâmplare sau disproporționată. Își pot pierde viața sau pot fi răniți, de exemplu, de o mină terestră sau prin utilizarea explozivilor cu rază mare de acțiune în zonele populate.

În al treilea rând, copiii suferă imens de pe urma consecințelor indirecte ale conflictelor – dislocarea; prăbușirea piețelor și a serviciilor publice esențiale, cum ar fi serviciile medicale, serviciile de asistență socială, distrugerea rețelei de apăși salubritate; și niveluri ridicate de nesiguranță. Deși efectele indirecte și încălcările directe fac parte amândouă din același continuum al răului pe care conflictele moderne îl provoacă copiilor, aceste consecințe indirecte ale conflictelor afectează și ucid cu mult mai mulți copii și fac ca un număr și mai mare de copii să nu mai meargă la școală.

Natura conflictului – și impactul acestuia asupra copiilor – evoluează.¹ Conflictele intra-statale, precum și numărul actorilor armați implicați în acestea este în creștere. Lumea este martoră a unor campanii deliberate de violență îndreptate asupra populației civile, incluzând alegerea ca țintă a școlilor, răpirea și transformarea fetelor în sclaveși înfometarea cu bună-știință.² Conflictele armate se prelungesc. De exemplu, cel mai important conflict armat al vremurilor recente, războiul din Siria, a durat deja mai mult decât Cel de-al doilea război mondial. Cu cât un conflict durează mai mult, cu atât sunt mai mari efectele negative pe care le produce, deoarece serviciile esențiale încetează să mai funcționeze. Iar în mulțesituații de conflict prelungit, liniile de demarcație dintre „conflict” și „pace” devin mai neclare. Conflictele s-au mutat din ce în ce mai mult în zonele urbane.³ În orașele Mosul și Mogadishu, de exemplu, copiii sunt vulnerabili la atacurile nediscriminate, deoarece caseleși școlile lor se află pe linia frontului. În conflictele armate din zilele noastre, deseori nu mai există o linie clară de demarcație a câmpului de luptă: casele și școlile copiilor sunt transformate în câmp de luptă.

Acest raport argumentează faptul că copiii care suferă în conflictele din zilele noastre nu suferă în primul rând de pe urma unui deficit de drepturi identificate. Mai curând, copiii suferă de pe urma unei crize de respectare a acelor drepturi. Grupările armate, adesea incluzând forțele guvernamentale, comit încălcări ale drepturilor copiilor, care deseori sunt tratate cu indiferență la nivel internațional, în cel mai bun caz, și cu complicitate, în cel mai rău caz.

Acest raport stabilește o agendă pentru abordarea acestei crize. Datoria de a încerca să se asigure siguranța copiilor reprezintă o normă etică recunoscută în orice cultură.⁴ Abilitatea și dorința

O lume în care violența extremă împotriva copiilor poate scăpa nepedepsită nu este o lume sigură pentru nimeni.

Reglementări internaționale cu privire la copiii aflați în zone de conflict armat⁶

Convențiile de la Geneva și **Protocoloalele Adiționale** ale acestora sunt în centrul dreptului umanitar internațional (DUI), domeniul de drept care reglementează modul în care este condus conflictul armat și caută să-i restrângă efectele. Principiile „distingției” și al „proporționalității” stau la baza unor norme specifice, cum ar fi interzicerea atacurilor directe asupra populației sau a obiectivelor civile, interzicerea atacurilor nediscriminate, precum și obligația de a lua măsuri de precauție pentru a evita sau limita cât mai mult numărul victimelor în rândul populației civile și a pagubelor aduse obiectivelor civile. DUI include totodată măsuri speciale de protecție a copiilor, inclusiv protecția dreptului la educație. Potrivit DUI, principala răspundere în asigurarea nevoilor civililor revine statelor din care acești civili fac parte; dacă statele nu sunt însă capabile sau nu doresc să se achite de această obligație, acțiunile umanitare pot fi preluate de alte organizații, cum ar fi organizațiile de ajutor umanitar, cărora trebuie să li se garanteze accesul rapid și fără opreliști la persoanele afectate.

Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului (UNCRC) reprezintă tratatul ratificat de cel mai mare număr de țări de pe glob. Această convenție definește copilul ca persoană cu vârsta sub 18 ani și recunoaște și protejează drepturile sociale, civile, politice, dreptul la sănătate și drepturile culturale ale acestuia, egale și indivizibile. Prin stabilirea unor standarde minime și a unor principii cuprinzătoare privind felul în care orice societate trebuie să trateze orice copil, UNCRC a jucat în ultimii 30 de ani un rol determinant la catalizarea progresului pentru copii. Convenția stabilește principiul că „în toate măsurile privind copiii... considerentul primordial va fi interesul superior al copilului”. Articolul 38 este dedicat în mod explicit drepturilor copiilor în caz de conflict armat, impunând statelor „să ia toate măsurile posibile” pentru a apăra și a avea grijă de copiii afectați de conflictele armate. În anul 2000, a fost adoptat Protocolul Opțional la UNCRC cu privire la implicarea copiilor în conflictele armate; acesta promovează principiul ne-recrutării și ne-participării în conflictele armate a copiilor cu vârsta sub 18 ani.

Statutul de la Roma reprezintă instrumentul principal de drept penal internațional cu privire la protecția civililor, garantând competența Tribunalului Penal Internațional (ICC) în materie de genocid, crime împotriva umanității și crime de război în situația comiterii acestora de către o persoană pe teritoriul unui stat semnatar sau de către cetățenii acelui stat sau în orice situație în care Consiliul de Securitate al ONU sesizează ICC.⁷ Dreptul penal internațional s-a îmbogățit semnificativ prin jurisprudența tribunalelor și curților ad-hoc, inclusiv a Camerelor Extraordinare din cadrul Tribunalului Penal Internațional pentru Rwanda și Tribunalului Penal Internațional pentru fosta Iugoslavia, precum și a Curților Speciale pentru Sierra Leone. Cea din urmă a fost prima curte internațională care a judecat spețe de încălcare a DUI, respectiv recrutarea copiilor. Aceste tribunale au deschis totodată noi perspective asupra definiției crimelor bazate pe gen. În plus, Consiliul de Securitate și Adunarea Generală a ONU au adoptat rezoluții cu forță de norme de drept internațional atât cu privire la situații specifice de conflict armat, cât și cu privire la zone tematice relevante. Acestea includ copiii în caz de conflict armat⁸; femeile, pacea și securitatea⁹; protecția civililor¹⁰; și eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor.¹¹ Consiliul de Securitate al ONU este singurul organism al ONU care, conform Cartei Națiunilor Unite, are puterea să adopte rezoluții obligatorii pentru toate statele membre ale ONU.¹²

Carta africană cu privire la drepturile și bunăstarea copilului din 1990 este un document notabil, fiind singurul tratat interguvernamental, în afară de UNCRC, care recunoaște și protejează întreg spectrul de drepturi sociale, civile, politice, economice, dreptul la sănătate și drepturile culturale ale copiilor. Această convenție a fost ratificată de aproape toate statele membre ale Uniunii Africane. Articolul 22 vizează direct folosirea copiilor în conflictele armate, interzicând recrutarea acestora ca soldați, precum și participarea lor directă în luptă.

Estul Ucrainei: Olha, patru ani, a trecut pe lângă moarte, când ea și cea mai bună prietenă, au atins o mină, crezând că este un fluier. a whistle.

FOTO: SIMON EDMUNDS / SAVE THE CHILDREN

de a proteja copiii este recunoscută de marea majoritate a oamenilor ca fiind fundamentală pentru omenire. La începutul secolului XX, Eglantyne Jebb, activistă din domeniul reformei sociale, a devenit exponentul unui adevăr fundamental, și anume, că toți copiii, chiar și copiii dușmanilor, au un drept special la protecție. Ideea sa s-a materializat mai întâi prin crearea Fondului Save the Children în anul 1919, pentru a reacționa la privațiunile suferite de copii ca urmare a blocadei instaurate asupra Europei Centrale la sfârșitul Primului război mondial, iar mai târziu, prin elaborarea Declarației drepturilor copilului, în anul 1924. Declarația a fost adoptată de Liga Națiunilor, iar în cele din urmă, a condus la Convenția privind drepturile copilului, astăzi tratatul în materie de drepturi ale omului ratificat de cele mai multe țări din lume.⁵

Declarația a reprezentat un moment definitoriu, stabilind principiul că toți copiii lumii au anumite drepturi identificabile și egale. Mai târziu, cele mai nefericite episoade din istoria secolului XX au inspirat elaborarea unor cadre legale suplimentare, încercând să stabilească un cod de norme care să definească mai profund umanitatea noastră comună. Acestea includ Carta ONU, Declarația universală a drepturilor omului, din 1948, Convențiile de la Geneva din 1949, Convenția privind refugiații din 1951, Protocoalele Adiționale ale Convenției de la Geneva din 1977 și Statutul de la Roma

din 1998. Toate acestea se aplică parțial și protecției copiilor împotriva răului provocat de războaie.

Asigurarea respectării și a aderenței la reguli și norme care au fost create pentru a proteja copiii sunt importante nu numai pentru copii, ci și pentru că acest sistem internațional de reguli reprezintă fundamentul protecției oricărei persoane oriunde s-ar afla în lume. Dacă lumea nu este în stare să conlucreze pentru a proteja copiii, atunci este greu să sperăm într-o cooperare internațională sustenabilă cu privire la orice alt aspect. În contextul unor provocări din ce în ce mai mari la adresa cadrelor multilaterale, a organismelor și a instituțiilor, inclusiv din partea unora dintre cele mai puternice state, această sarcină devine un imperativ.

Există totodată și motive instrumentale care impun imperativul protecției copiilor în caz de conflict armat. Eșecul de a proteja generația actuală de copii va submina progresul dezvoltării umane și mersul către Obiectivele de Dezvoltare Sustenabilă, lăsând societățile în care trăiesc acești copii mai sărace și mai fragile.¹³ Stabilitatea globală, securitatea și prosperitatea pe termen lung depind de protecția copiilor împotriva conflictelor armate. Astfel, tendințele actuale negative în materie de protecție a copiilor în caz de conflict au implicații grave nu numai pentru copii, ci și pentru întreaga lume.

PARTEA 1

Expunerea copiilor la conflict și încălcări grave ale drepturilor lor.

420 de milioane de copii trăiau în 2017 în „zone de conflict”. Cu 30 milioane mai mulți decât în 2016.

142 de milioane trăiau în zone de conflict intens.

„Orice război este un război împotriva copiilor”

Cuvintele pe care fondatoarea organizației Save the Children, Eglantyne Jebb, le-a rostit în urmă cu o sută de ani, sunt la fel de adevărate. În pofida limitărilor datelor disponibile, este clară amploarea, gravitatea și natura unică a răului cauzat copiilor de conflictele armate. În ultimii peste 20 de ani, niciodată nu a fost expus violențelor armate un număr atât de mare de copii. Numărul încălcărilor confirmate ale drepturilor copiilor a atins o cifră record. Iar răul făcut copiilor, fizic, psihologic și din punct de vedere al dezvoltării lor, le va distruge șansele în viață.

O tendință în creștere – creșterea expunerii copiilor la conflictele armate

Noul studiu comandat de organizația Save the Children și care a fost efectuat de Peace Research Institute din Oslo (PRIO) cartografiază numărul copiilor care trăiesc în zone de conflict în lumea întreagă.¹⁴ Studiul de cercetare a evidențiat faptul că peste 420 de milioane de copii trăiau în anul 2017 în zone definite de PRIO ca „zone de conflict” sau „zone afectate” de conflict, definite ca zone dintre granițele unui stat aflate pe o rază de 50 de km de locul unde a avut loc cel puțin a confruntare armată într-un an. Cifra reprezintă aproape o cincime dintre copiii lumii¹⁵ și o creștere de aproape 30 de milioane față de anul precedent.¹⁶ Dintre acești copii, 142 de milioane trăiau în zone de conflict intens, adică în zone cu peste o mie de victime ale confruntărilor armate pe an.

Numărul copiilor care trăiesc în zonele afectate de conflict a crescut masiv de la finalul Războiului Rece, depășind semnificativ rata de creștere a populației, chiar dacă a rămas stabil numărul țărilor care se confruntă cu conflicte armate. Cele 420 de milioane din prezent reprezintă mai mult decât dublul cifrei înregistrate la finele Războiului Rece. Această creștere se justifică prin proliferarea incidentelor de violență armată, perpetuarea conflictelor de lungă durată și creșterea caracterului urban al violențelor armate.

Studiul se bazează pe date colectate de Uppsala Conflict Data Programme (UCDP), lider mondial în furnizarea indicatorilor cu privire la violența în formă organizată. Acest set de date prezintă localizarea geografică, momentul și intensitatea confruntărilor

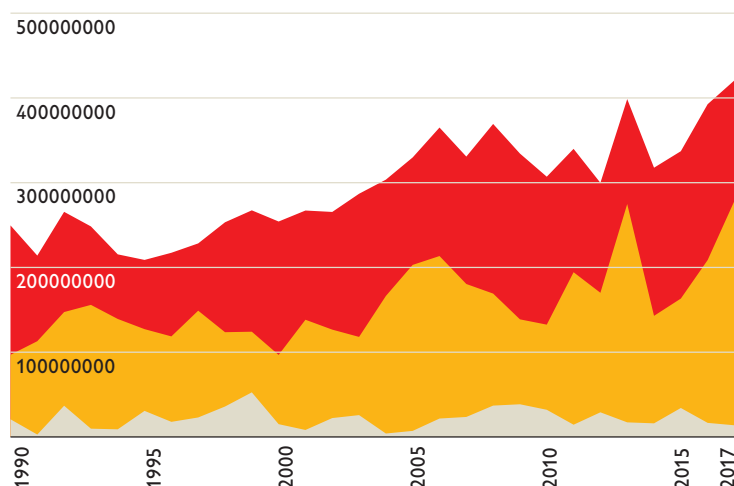

FIGURA 1: COPII CARE TRĂIESC ÎN ZONE AFECTATE DE CONFLICT, ÎN FUNCȚIE DE INTENSITATE, 1990–2017

Numărul copiilor care trăiesc în zonele de conflict s-a dublat de la sfârșitul războiului rece

SURSA: CALCULELE PRIO BAZATE PE SETUL DE DATE UCDP GED, GRIDDED POPULATION OF THE WORLD V4, (CIESIN, 2016) ȘI PERSPECTIVELE DEMOGRAFICE MONDIALE (UN, 2017)

- Conflict de intensitate ridicată
- Conflict de intensitate medie
- Conflict de intensitate scăzută

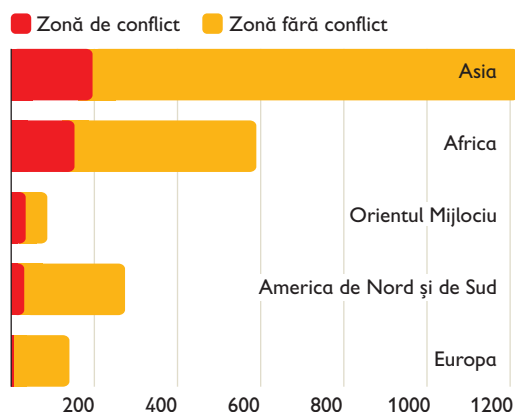

FIGURA 2: NUMĂRUL COPIILOR DIN ZONELE DE CONFLICT ÎN 2017, PE REGIUNI

195 de milioane de copii din Asia și 152 de milioane de copii din Africa trăiesc într-o zonă de conflict

SURSA: CALCULELE PRIO BAZATE PE SETUL DE DATE UCDP GED, GRIDDED POPULATION OF THE WORLD V4, (CIESIN, 2016) ȘI PERSPECTIVELE DEMOGRAFICE MONDIALE (UN, 2017)

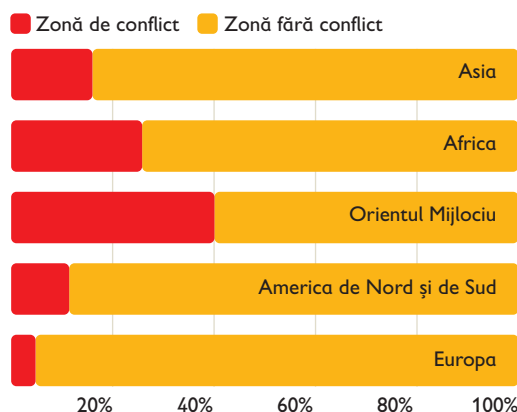

FIGURA 3: PROCENTUL COPIILOR DIN ZONELE DE CONFLICT DIN 2017, PE REGIUNI

Doi din cinci copii din Orientul Mijlociu și un sfert din copiii din Africa trăiesc într-o zonă de conflict

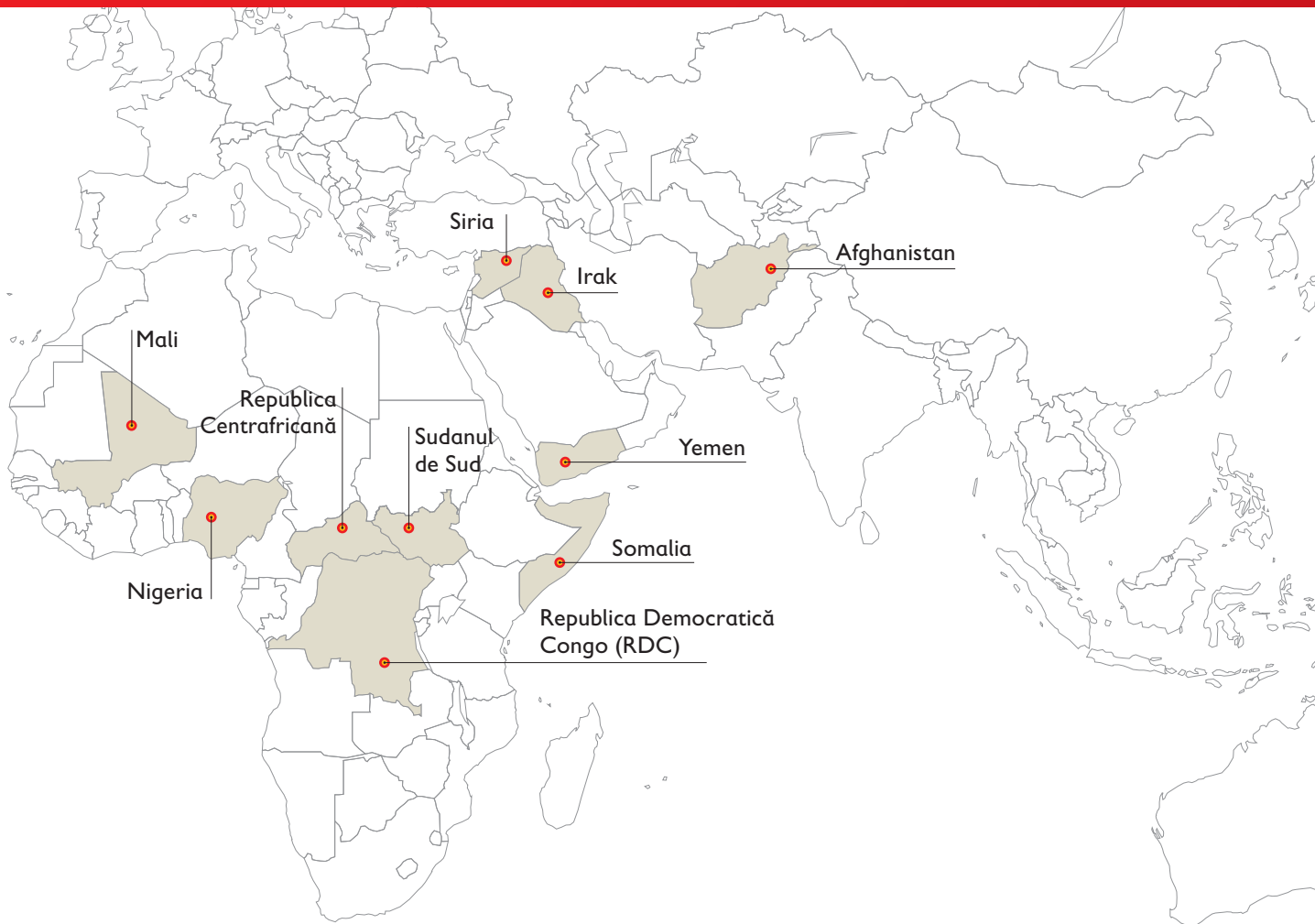
SURSA: CALCULELE PRIO BAZATE PE SETUL DE DATE UCDP GED, GRIDDED POPULATION OF THE WORLD V4, (CIESIN, 2016) ȘI PERSPECTIVELE DEMOGRAFICE MONDIALE (UN, 2017)

armate înregistrate la nivel mondial în perioada 1990-2017. PRIO a corelat aceste date despre confruntările armate cu datele demografice recent actualizate cuprinse în GriddedPopulation of the World (Matricea Populației Mondiale) și în statisticile demografice ale ONU¹⁷, cu scopul de a estima numărul copiilor ce trăiesc în proximitatea incidentelor de violență armată pe mapamond.

UCDP definește conflictul armat ca situația în care un actor organizat utilizează forța armată împotriva altui actor organizat sau împotriva civililor, provocând cel puțin 25 de victime într-un an calendaristic. Acest conflict poate antrena actori

statali și/sau non-statali sau poate reprezenta acte de violență îndreptate de un grup armat organizat împotriva civililor.¹⁸ Conform definiției sale din setul de date, evenimentul este reprezentat de un incident soldat cu victime în contextul unui conflict armat.

În multe țări, zonele afectate de conflict sunt zone cu o populație importantă de copii. În termeni absoluți, cifrele cele mai mari se înregistrează în India, Pakistan, Nigeria, Egipt, Bangladesh și Filipine. Asia are cel mai mare număr absolut de copii ce trăiesc în zone afectate de conflict, și anume, 195 de milioane de copii. Proporția cea mai mare se

înregistrează în Orientul Mijlociu, unde 40% din copii (35 de milioane) trăiesc în zone afectate de conflict. În Africa, trăiesc în zone afectate de conflict 152 de milioane de copii, adică, un copil din patru, în creștere față de unul din cinci copii în 2016.

Un motiv deosebit de îngrijorare îl reprezintă cele 142 de milioane de copii care trăiesc în zone de conflict intens, având în vedere amploarea conflictului și gravitatea violenței la care sunt expuși. Aproape 90% din copiii din Yemen, 70% din copiii din Siria și 60% dintre copiii din Somalia trăiau în 2017 în imediata apropiere a zonelor de desfășurare a conflictelor intense.

• proporția copiilor care trăiesc în zonele de conflict din totalul populației întregii țări.

Utilizând această abordare, primele zece țări unde copiii sunt afectați cel mai grav de conflicte sunt:

- Afghanistan
- Republica Centrafricană
- Republica Democratică Congo(RDC)
- Irak
- Mali
- Nigeria
- Somalia
- SouthSudan
- Siria
- Yemen

Primele 10 țări unde copiii sunt cel mai grav afectați de conflicte armate

Pe baza studiului PRIO și a analizei efectuate de Save the Children asupra datelor ONU din 2017 cu privire la încălcările grave ale drepturilor copiilor, am identificat primele 10 țări unde copiii sunt cel mai grav afectați de conflicte armate.

- Această clasificare se bazează pe nouă indicatori:
- prevalența rapoartelor cu privire la fiecare dintre cele șase încălcări grave (a se vedea pagina 19)
- intensitatea conflictului (cuantificat prin numărul de victime înregistrate)
- numărul populației de copii care trăiește în zonele afectate de conflict

Lista este prezentată în ordine alfabetică, pentru a evidenția faptul că variabilitatea semnificativă a calității datelor pentru fiecare țară nu permite un clasament definitiv.¹⁹ Cu toate acestea, RDC se detașează cu o situație deosebit de proastă. Dovezile sugerează, de asemenea, o deteriorare a situației copiilor din Somalia, Siria și Afghanistan, țări în care s-a înregistrat în 2017 o creștere a numărului de încălcări grave confirmate (a se vedea paginile 19-22). ONU consideră că Yemenul reprezintă cea mai gravă criză umanitară din lume²⁰, efectele indirecte ale conflictului generând riscul ca un număr imens de copii să moară din cauza malnutriției.²¹ Cu toate acestea, încălcările drepturilor copiilor confirmate de ONU ca fiind comise de coaliția condusă de Arabia Saudită și de

Emiratele Arabe Unite în Yemen au fost puternic contestate atât în 2017 cât și în 2018, iar numărul încălcărilor din raportul privind copiii și conflictele armate din 2018 este relativ redus. Față de lista alcătuită anterior, țara nou introdusă pe lista din 2018 este Mali²², unde s-a înregistrat o creștere a numărului de decese în confruntările armate raportate între 2016 și 2017 și o triplare a cazurilor raportate de refuz al accesului la ajutor umanitar.²³

Deși nu am putut să surprindem în mod exact toate efectele extinse pe care conflictul armat îl are asupra copiilor, putem încerca să estimăm prețul imens plătit de copiii din țările cuprinse în listă. Într-un studiu publicat în revista The Lancet, cercetătorii au analizat corespondența dintre datele privind rata de supraviețuire a copiilor și datele privind intensitatea, amploarea și locul de desfășurare a conflictelor armate din 35 de state africane, pe durata a două decenii anterioare anului 2015.²⁴ Constatările au fost că expunerea la conflict crește rata medie a mortalității pentru copii sub cinci ani cu 7,7%. Cel mai mare risc afectează copiii sub un an care trăiesc în zone de conflict de mai mare intensitate cu durată prelungită. Studiul Lanceta analizat decesele cauzate prin impactul indirect al conflictului, cel mai probabil constând în distrugerea bunurilor și a mijloacelor de trai, a sistemelor de salubritate și de aprovizionare cu hrană, a lanțurilor de aprovizionare cu medicamente și a accesului la serviciile de bază.

Am aplicat constatările din studiul publicat în The Lancet la cele 10 țări unde viața copiilor este cel mai grav afectată de conflict (enumerată anterior) și am estimat că, numai în ultimii cinci ani, efectele indirecte ale conflictelor²⁵ au cauzat moartea a peste 550.000 de copii sub un an. Pentru copiii sub cinci ani, cifra se ridică la 870.000. Aceste determinări sunt imprecise, în sensul că sunt estimări orientative care trebuie luate cu mare prudență. Cu toate acestea, cifrele sugerează că numai în cele 10 țări grav afectate de conflict, au murit cel puțin 100.000 de copii sub un an, care altfel ar fi supraviețuit.

Cele șase cele mai grave încălcări ale drepturilor copiilor

Consiliul de Securitate al ONU a identificat șase încălcări grave ale drepturilor copilului în situația conflictelor armate:

- uciderea și mutilarea copiilor
- recrutarea și folosirea copiilor ca soldați
- violența sexuală împotriva copiilor
- răpirea copiilor
- atacurile asupra școlilor și spitalelor
- refuzul accesului la ajutor umanitar.

Aceste încălcări grave au fost definite pe baza

naturii lor atroce și a impactului grav asupra bunăstării copiilor. Secretarul General al ONU publică anual un raport cu privire la copii și conflictele armate, prezentând incidența acestor încălcări ale drepturilor copiilor în conflictele din întreaga lume.²⁶

Analiza pe care am efectuat-o asupra celui mai recent raport anual a evidențiat faptul că în 2017 numărul încălcărilor grave confirmate ale drepturilor copiilor a atins un maxim istoric, de peste 25.000.²⁷ Crizele din Republica Centrafricană, Republica Democratică Congo (RDC), Myanmar, Sudanul de Sud, Siria și Yemen au contribuit semnificativ²⁸ la această creștere. Din 2010, numărul copiilor din zonele de conflict a crescut cu 37%, însă numărul incidentelor confirmate de încălcări grave a crescut cu 174%.

Cifra încălcărilor confirmate reprezintă însă numai vârful icebergului, deoarece colectarea și confirmarea cazurilor raportate astfel încât să îndeplinească standardele înalte ale ONU sunt adevărate provocări, ceea ce înseamnă că multe alte incidente nu sunt incluse în raportul anual al Secretarului General al ONU. Oricum, tendința reiese clar și, deși datele pot să reflecte într-o anumită măsură un mod de raportare mai eficient, aceasta sugerează nu doar că în zonele afectate de conflict trăiesc mai mulți copii, ci și că, prin urmare, este mai probabil să le fie încălcate drepturile.

**DIN 2010:
MAI MULȚI
COPII CARE
TRĂIESC
ÎN ZONELE DE
CONFLICT
CREȘTERE
DRAMATICĂ A
ÎNCĂLCĂRILOR
GRAVE ALE
DREPTURILOR
COPIILOR
CONFIRMATE**

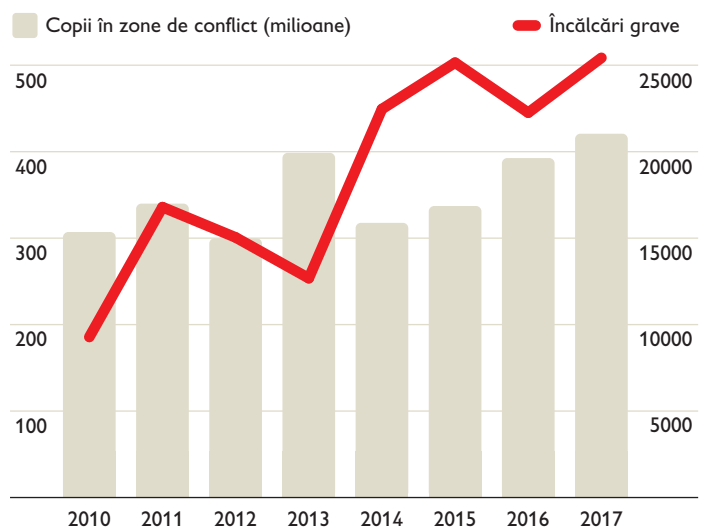

FIGURA 4: CREȘTERE DRAMATICĂ A ÎNCĂLCĂRILOR GRAVE ALE DREPTURILOR COPIILOR ȘI A NUMĂRULUI DE COPII CARE TRĂIESC ÎN ZONE DE CONFLICT.

Mai mulți copii trăiesc în zone de conflict, iar numărul de încălcări ale drepturilor lor crește și mai repede.

SURSA: ANALIZA SAVE THE CHILDREN ASUPRA RAPORTULUI SECRETARULUI GENERAL AL ONU CU PRIVIRE LA COPII ȘI CONFLICTELE ARMATE / CALCULELE PRIO BAZATE PE SETUL DE DATE UC DP GED, GRIDDED POPULATION OF THE WORLD V4, (CIESIN, 2016) ȘI PERSPECTIVELE DEMOGRAFICE MONDIALE (UN, 2017)

Cum sunt urmărite încălcările grave ale drepturilor copiilor?

În 2005, Consiliul de Securitate al ONU a creat Mecanismul de Monitorizare și Raportare (MRM) pentru a urmări încălcările grave ale drepturilor copiilor în caz de conflict. La nivel mondial, mecanismul MRM este urmărit de Re prezentatul Special pentru Copii și Conflicte Armate al Secretarului General al ONU, în strânsă cooperare cu UNICEF și cu Departamentul ONU pentru Operații de Menținere a Păcii. La nivel de țară, mecanismul MRM este urmărit de echipele operative naționale responsabile pentru monitorizare și raportare, prezidate de reprezentativul UNICEF împreună cu cel mai înalt reprezentant al ONU din țara respectivă.

Mecanismul MRM colectează în timp util informații obiective, precise și credibile cu privire la încălcările drepturilor copiilor comise de părțile dintr-un conflict armat (statale sau non-statale), furnizând Consiliului de Securitate al ONU dovezile necesare pentru a atrage răspunderea făptașilor. Acest mecanism îi ajută de asemenea actorii din teren să pledeze pentru cauza copiilor (advocacy) și să planifice măsuri adecvate de protecție și intervenție. Încălcările confirmate se regăsesc în raportul anual al Secretarului General al ONU privind copiii și conflictele armate. Părțile din conflict găsite vinovate de încălcări grave sunt trecute într-o listă ce face parte din anexele la rapoartele anuale ale Secretarului General al ONU. Pentru a fi scoase de pe listă, părțile din conflict trebuie să elaboreze și să pună în aplicare planuri de măsuri specifice și delimitate în timp în vederea încetării și prevenirii încălcărilor și să ia măsuri de corecție.

Mecanismul MRM funcționează cel mai bine atunci când Secretarul General al ONU și statele membre alocă resurse bugetare și de personal suficiente atât pentru documentarea și confirmarea în teren, cât și pentru angajarea în dialog cu părțile din conflict în vederea stopării și prevenirii încălcărilor. În acest sens, un rol vital îl joacă mandatul și resursele posturilor de consilier pe probleme de protecție și de însărcinat cu protecția copilului din cadrul misiunilor de menținere a păcii și politice ale ONU. La fel de important pentru activitatea concertată de advocacy a actorilor

non-guvernamentali din sfera protecției copilului este accesul la echipele operative naționale și participarea lor la aceste echipe, acolo unde este posibil, pentru a completa eforturile ONU în zonele unde Națiunile Unite au un acces limitat.

1 Uciderea și mutilarea

În anul 2017, ONU a confirmat 10.677 de cazuri de copii uciși sau mutilați, reprezentând o creștere

de aproape 6% față de anul anterior. Numai în Afghanistan, ONU a confirmat 3.179 de victime-copii. Multe dintre aceste incidente, reprezentând cel puțin 33% dintre victime, au implicat dispozitive explozive improvizate și muniție neexplodată.

Printre victime sunt copii folosiți pentru amplasarea bombelor și/sau ca atacatori kamikaze.²⁹ Conform UNICEF, numărul de copii uciși sau mutilați în Afghanistan a crescut și mai mult în 2018.³⁰ În Nigeria, grupul armat Boko Haram a forțat copiii, în mare majoritate fete, să devină atacatori kamikaze, acești copii reprezentând peste jumătate din victimele-copii din Nigeria confirmate în 2017.³¹

În Irak, Siria și Yemen, printre victimele atacurilor aeriene, cei mai mulți sunt copii.³² În Siria, potrivit rapoartelor Violation Documentation Center, populația civilă a reprezentat 71% din totalul persoanelor care și-au pierdut viața în conflict. Bombardamentele terestre și aeriene au fost cauza a 57% dintre decesele din rândul populației civile și a 79% dintre decesele din rândul copiilor.³³ Aproape toate victimele raportate ale bombelor aeriene erau copii; 27% erau copii.

Minele terestre și materialul exploziv rămas în urma războiului prezintă un risc continuu, ucigând copiii din Myanmar, Liban, Sudanul de Sud și Sudan. Armele nediscriminate, cum ar fi minele terestre și armele cu dispersie reprezintă o amenințare pentru copii chiar și multă vreme după încetarea ostilităților. Copiii iau adesea drept jucării acest tip de arme, precum și alte resturi de materiale explozibile. Corpul mai mic al copiilor înseamnă că probabilitatea să-și piardă viața de pe urma rănilor provocate de explozie este mai mare decât în cazul adulților: potrivit Landmine Monitor, în 2017, copiii au reprezentat 47% dintre victimele cu vârstă cunoscută ale minelor și resturilor de arme de război.³⁴

2 Recrutarea și utilizarea copiilor

Numărul total de cazuri confirmate de recrutare și folosire forțată a copiilor în conflictele armate a crescut cu 3% în 2017 față de 2016, raportându-se un număr de peste 8.000 de fete și băieți recrutați în rândurile grupurilor armate non-statale sau ale forțelor armate de stat ori afiliate statului.³⁵ În anumite țări, creșterea a fost extrem de semnificativă: numărul a crescut de cinci ori în Republica Centrafricană, s-a dublat în RDC și a crescut semnificativ în Somalia, în timp ce numărul de cazuri confirmate în Sudanul de Sud, Nigeria, Siria și Yemen s-a menținut la niveluri alarmante.

De regulă, există o diferență în felul în care băieții și fetele trăiesc experiența recrutării și a folosirii lor de către grupurile sau forțele armate. Indiferent de modul de recrutare și de rolul care li se impune să-l îndeplinească, participarea copiilor la conflictul armat are implicații serioase pentru starea lor psihică și emoțională. Copiii cad deseori victimă

10.677

DE CAZURI
CONFIRMATE DE
ONU DE
COPII
UCIȘI SAU
MUTILAȚI
ÎN 2017

abuzurilor și cei mai mulți dintre ei sunt martori ai morții, uciderii și violenței sexuale. Mulți sunt forțați să comită acte de violență, iar unii dintre ei se confruntă cu consecințe psihologice grave, pe termen lung.

Reintegrarea acestor copii în viața civilă reprezintă o parte esențială a efortului de a-i ajuta să-și refacă viața.³⁶

3 Actele de violență sexuală

Actele de violență sexuală reprezentând încălcări grave ale drepturilor copiilor includ violul, sclavia sexuală sau traficul sexual, căsătoria și sarcina, avortul și sterilizarea forțată. Provocările legate de sub-raportarea acestor cazuri sunt extrem de mari.

În 2017, Secretarul General al ONU a înregistrat 954 de cazuri confirmate de violență sexuală împotriva copiilor din zonele de conflict, în creștere cu 12% față de anul anterior. În Myanmar, aceste cazuri au inclus violul în grup a unor fete de numai 10 ani de către membri ai forțelor armate din Myanmar, Tatmadaw, și cazul unei fete de 14 ani care a fost violată de un grup de agresori și apoi ucisă în fața mamei și a fraților săi.³⁷ Un raport publicat în martie 2018 de Comisia ONU de Investigare în Siria, bazat pe mărturiile supraviețuitorilor violenței sexuale, rudele supraviețuitorilor, dezertorii din grupurile armate, personal din sănătate, avocați și membri ai comunităților afectate a evidențiat că mii de femei, fete, bărbați și băieți au căzut victimă violenței sexuale și de gen.³⁸ Acestea sunt numai două dintre exemplele de conflicte recente în care prevalează violența sexuală, deși din punctul de vedere al cuantificării incidenței sale, aceste rapoarte prezintă numai o parte infimă a fenomenului.

4 Răpirea

În 2017, cazurile confirmate de răpiri ale copiilor a crescut cu 62% față de anul anterior, atingând cifra totală de 2.556 de cazuri. Numai în Somalia, gruparea armată Al Shabaab a răpit peste 1.600 de copii, unii de doar nouă ani. Școlile sunt o țintă comună pentru răpiri. Copiii răpiți devin apoi aproape întotdeauna victime ale altor încălcări grave ale drepturilor lor, cum ar fi recrutarea, violența sexuală, uciderea sau mutilarea. Deși există și cazuri fericite, mulți dintre copiii răpiți nu se mai întorc niciodată acasă; de exemplu, soarta a 112 dintre cele 276 de „Chibokgirls” răpite de Boko Haram în aprilie 2014, rămâne necunoscută.³⁹

5 Atacuri asupra școlilor și spitalelor

În 2017, au avut loc 1.432 de atacuri confirmate asupra școlilor, ceea ce face din 2017 unul din anii cei mai negri ai atacurilor asupra instituțiilor de învățământ din perioada de când există date. Sub atacul cu rachete și bombe, o mare parte din infrastructura de învățământ din Siria și Yemen a fost redusă la mormane de moloz. Potrivit UNICEF,

o treime din școlile din Siria au fost distruse, avariate sau ocupate de grupările armate.⁴⁰ Una din zece școli din Yemen a fost distrusă sau avariata.⁴¹ Prin urmare, se estimează că 2 milioane de copii din Yemen⁴² și 2 milioane de copii din Siria nu mai au unde să meargă la școală.⁴³ În Ucraina, au fost distruse cel puțin 750 de instituții de învățământ de la începutul conflictului și până în prezent.⁴⁴ Se estimează că Boko Haram a ucis în Nigeria 2.295 de profesori, iar UNICEF estimează că au fost distruse, avariate sau prădate 1.400 de școli, mai ales în zona de Nord-Est și că peste 600.000 de copii și-au pierdut accesul la educație.⁴⁵

Utilizarea școlilor în scop militar continuă în Siria, Yemen, Sudan, Filipine și Afghanistan.⁴⁶ În anumite contexte, fetele au devenit ținta violenței sexuale sau ale grupărilor care se opun educației femeilor. De exemplu, în 2017, membrii miliției din RDC au răpit 17 fete din școala primară, pe care le-au violat câteva luni la rând.⁴⁷ În provincia Belucistan din Pakistan, o școală de fete a fost ținta intenționată a unui atac cu dispozitive explozive improvizate.⁴⁸

Spitalele, clinicile și alte unități medicale devin și ele ținte frecvente în scopul utilizării loc ca facilități militare și/sau ținte ale atacurilor, iar personalul medical devine la rândul său o țintă. Pentru a da numai două exemple, în 2017, ONU a confirmat în Siria un număr de 108 atacuri îndreptate asupra spitalelor și a personalului medical, conducând la uciderea a șase persoane și rănirea a cel puțin alte 29; în Sudanul de Sud, din cauza conflictului, 20% din cele 1.900 de unități medicale din țară erau închise în decembrie 2017, iar 50% dintre cele rămase funcționau la o capacitate extrem de limitată.⁴⁹ Violența perturbă sistemele medicale, exact atunci când copiii au nevoie de îngrijire mai mult decât oricând.⁵⁰

6 Refuzul accesului la ajutor umanitar

Refuzul accesului la ajutor umanitar presupune blocajul arbitrar al trecerii libere sau a livrării la timp a ajutoarelor umanitare către cei care au nevoie de acestea și atacuri deliberate asupra lucrătorilor umanitari. În 2017, s-au înregistrat peste 1.500 de cazuri verificate de refuz al accesului ajutoarelor, în creștere cu aproximativ 50% față de anul anterior. Această cifră reprezintă un record, pornind de la un model de refuz al ajutoarelor care s-a accentuat în ultimii ani. Copiii din Myanmar, Sudanul de Sud, Siria și Yemen au fost împiedicați să primească ajutorul care le-ar fi salvat viața. Impactul acestei încălcări a drepturilor copiilor este deosebit de pronunțat în zonele cu conflicte extrem de grave și prelungite. Studiile Save the Children au arătat că în cele 10 țări cu cele mai grave conflicte, 4,5 milioane de copii erau expuși

3.179

**DE CAZURI
DE VICTIME
COPII VER-
IFICATE DE
ONU NUMAI
ÎN AFGHAN-
ISTAN ÎN
2017**

Date lacunare

Acest raport se bazează pe date publice și credibile. În pofida acestui fapt, datele dezagregate cu privire la copii și gen aferente zonelor de conflict prezintă lacune semnificative și alarmante. De exemplu, nu dispunem în prezent de niciun fel de date cuprinzătoare, credibile cu privire la numărul victimelor-copii din conflictele de pe glob.

Surse de referință în materie de conflicte și date privind victimele, cum ar fi Programul Uppsala Conflict Data și proiectul Armed Conflict and Events Data nu oferă niciun fel de informații cu privire la distribuția pe vârste a persoanelor care și-au pierdut viața în conflict.

Totodată, așa cum s-a menționat anterior, suntem conștienți că, în multe contexte, există un fenomen semnificativ de sub-raportare a tuturor încălcărilor grave ale drepturilor copiilor, mai ales când este vorba de violență sexuală. Datele ONU colectate prin mecanismul MRM prezintă în mod inevitabil numai o imagine parțială, din cauza restricțiilor de acces, a amenințărilor de securitate și a resurselor limitate alocate protecției copilului în cadrul operațiunilor ONU de menținere a păcii și umanitare. În plus, cele șase încălcări ale drepturilor copiilor reprezintă numai o subcategorie din multiplele moduri în care copiii sunt afectați de conflictele armate.

Dacă dorim să progresăm în ariile enumerate mai jos, este esențial să îmbunătățim colectarea datelor și să utilizăm date mai detaliate.

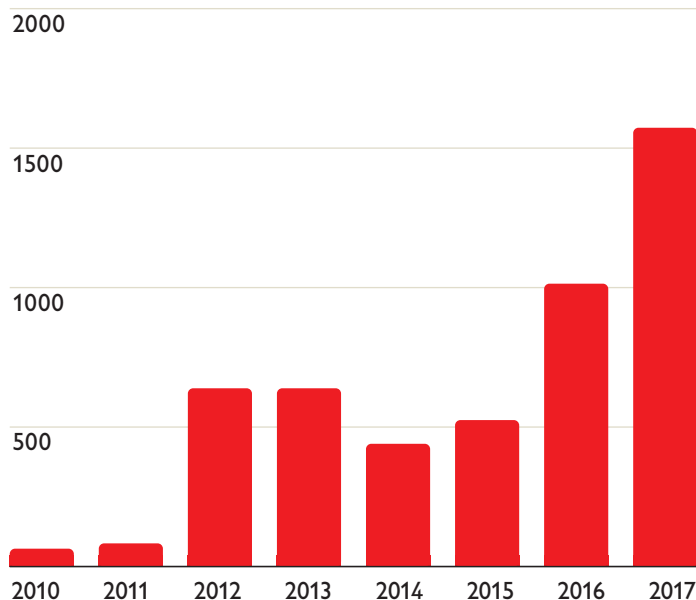

FIGURA 5: CAZURI DE REFUZ A ACCESULUI AJUTORULUI UMANITAR.

Refuzul accesului ajutorului umanitar în zonele de conflict a crescut dramatic în ultimii zece ani.

SURSA: ANALIZA SAVE THE CHILDREN ASUPRA RAPORTULUI SECRETARULUI GENERAL AL ONU CU PRIVIRE LA COPII ȘI CONFLICTELE ARMATE

riscului de înfometare în 2018, ceea ce înseamnă moartea probabilă a unui copil în fiecare minut.⁵¹ Milioane de copii din zonele de conflict ale lumii nu au în prezent acces la asistența de bază, cum ar fi antibioticele sau mâncarea. Mai mulți copii sunt expuși riscului de a muri ca urmare a bolilor sau a lipsei hranei decât din oricare alt motiv, iar refuzul accesului ajutorului umanitar este o cauză majoră a suferinței lor.⁵² Aceste încălcări ale drepturilor copiilor au fost descrise ca „crime prin înfometare”, subliniind faptul că oamenii nu suferă din lipsa de hrană în mod pasiv, ci sunt lăsați să moară de foame.⁵³

Conform DUI și practicilor din dreptul internațional, este interzisă înfometarea intenționată a populației civile. În mod anormal, Statutul de la Roma al ICC nu interzice acest lucru în mod expres în cazul conflictelor armate fără caracter internațional. Guvernul Elveției a propus un amendament la Statutul de la Roma pentru a corecta această discrepanță, decizia fiind așteptată să se ia în cadrul celei de-a 18-a sesiuni a Adunării Statelor Parte la Statutul de la Roma, din decembrie 2019.

Modurile distincte în care copiii sunt afectați de conflictele armate

Suferința copiilor în situația conflictelor armate este diferită de cea a adulților, pe de o parte pentru că sunt mai slabi din punct de vedere fizic, pe de altă parte pentru că au atât de multe de pierdut – dezvoltarea lor fizică, mentală și psihosocială depind puternic de situațiile prin care trec în copilărie.

Conflictele afectează diferit copiii, în funcție de mai multe caracteristici personale, mai ales gen și vârstă, dar și dizabilități, etnie, religie și de mediul în care trăiesc, rural sau urban. Răul provocat copiilor în conflictele armate nu doar că este adesea mai grav decât răul provocat adulților, însă are și implicații de mai lungă durată – pentru copii, dar și pentru societățile în care trăiesc.

Malnutriția, boala și lipsa îngrijirilor medicale

Copiii reprezintă o parte semnificativă a morbidității și mortalității asociate cu conflictele armate.⁵⁴ Mult mai mulți copii mor în conflictele armate din cauza malnutriției, bolilor și lipsei de îngrijiri medicale decât uciși de gloanțe și bombe: estimările noastre sugerează că un număr de 870.000 de copii se poate să fi murit în ultimii cinci ani din cauza efectelor indirecte ale conflictelor numai în 10 țări. Se estimează că în Yemen, 85.000

de copii au murit din cauza foametei extreme între aprilie 2015 și octombrie 2018, cu mult mai mult decât orice estimări ale numărului celor care se crede că au fost uciși direct în conflict.⁵⁵ Conflictul îi face pe copiii vulnerabili la malnutriție acută și cronică, având efecte devastatoare asupra creșterii lor, asupra funcționării sistemului imunitar și a metabolismului și asupra dezvoltării cognitive.⁵⁶

Aproximativ trei pătrimi dintre cele peste 150 de milioane de copii cu întârzieri de creștere din lume trăiesc în zone de conflict.⁵⁷ Chiar și atunci când malnutriția nu îi ucide, efectele sale pot fi resimțite de copii tot restul vieții și se pot transmite generațiilor viitoare. Dacă un copil nu primește hrana adecvată în primii 2-3 ani de viață, impactul asupra dezvoltării sale fizice și cognitive este ireversibil.⁵⁸ Malnutriția maternă este, de asemenea, un pericol pentru copii, mai ales în timpul sarcinii și al alăptatului, contribuind la greutatea scăzută la naștere și la întârzieri de creștere.

Dificultățile de acces și efectele distructive ale conflictelor armate asupra infrastructurii de sănătate cresc și mai mult riscurile la care sunt expuși copiii. Bolile care conduc la mortalitate infantilă în țările afectate de conflict, pneumonia, boala diareică, malaria și pojarul, sunt în cea mai mare măsură boli care se pot preveni și trata. Însă mulți copii plătesc cu viața îmbolnăvirea, deoarece îngrijirea medicală și hrana nutritivă care i-ar putea salva sunt indisponibile sau imposibil de accesat din cauza insecurității. Proximitatea violenței în formă organizată reduce la rândul său probabilitatea nașterilor în spitale; de exemplu, în Africa sub-sahariană, aceasta face ca 47.000 de copii să se nască anual în afara unităților medicale, ceea ce sporește semnificativ riscurile pentru sănătate la care sunt expuși copiii în următorii ani de viață.⁵⁹ Există o legătură între lipsa serviciilor de sănătate adecvate, riscul crescut de sarcină în adolescență și riscul crescut de complicații în ceea ce privește sănătatea, inclusiv mortalitatea maternă ce poate fi prevenită. Riscul de deces din cauza complicațiilor de sarcină este de două ori mai mare la fetele între 15 și 19 ani și de cinci ori mai mare la fetele între 10 și 14 ani, în comparație cu femeile în al doilea deceniu de viață.⁶⁰

Moartea și rănirea

Moartea și rănirea copiilor în conflictele armate poate să difere mult de felul în care adulții sunt răniți sau își pierd viața. Noile studii finanțate de Save the Children ne arată faptul că copiii suportă altfel decât adulții rănile cauzate de explozii și că au vulnerabilități unice. Dovezile indică, de exemplu, că traumele craniene și faciale sunt mai frecvente în rândul copiilor decât în rândul adulților pentru că este mai probabil ca un copil săculeagă muniția neexplodată, neștiind ce este. Studiile demonstrează diferența dintre copii și adulți cu privire la leziunile penetrante ale feței, gâtului, membrilor superioare și trunchiului. Aceste leziuni afectează 80% dintre

VIOLATĂ ȘI ABUZATĂ SEXUAL DE SOLDAȚI: MASIKA

Masika este din RDC. După ce tatăl lor a murit, Masika, frații și surorile ei nu au mai avut din ce trăi. Masika a renunțat să mai meargă la școală și s-a hotărât să se alăture unei grupări armate. Pe drumul către tabăra militară, a fost violată de un soldat. Abia dacă mai putea să meargă.

Masika a rămas pe loc câteva zile ca să-și revină, după care și-a continuat drumul către tabăra militară, unde s-a alăturat grupării armate. A fost învățată să mănuiască armele. A fost de asemenea forțată să aibă relații sexuale cu mulți dintre soldați.

„[Soldații] îmi cereau neîncetat să fac sex”, spune ea, „nu aveam ce face decât să cedez.”

Masika și alte două fete au reușit să scape, în cele din urmă. Masika s-a întors acasă. Acum locuiește cu unchiul ei și s-a întors la școală.

„Tot ceea ce crezusem că pot face și pot fi într-o bună zi mi se părea imposibil”, spune ea. „M-am gândit că singura alternativă era să intru într-o grupare armată.”

pacienții copii, o rată cu mult mai mare decât 31%, la adulți.⁶¹ Cercetările au evidențiat că protocoalele pentru transfuzia de sânge pentru adulți nu sunt eficiente pentru copii (a se vedea caseta de mai jos), iar probabilitatea decesului este mai mare pentru copiii care suferă leziuni de pe urma exploziilor decât pentru adulți.⁶² În plus, leziunile fizice ale copiilor pot provoca dizabilități cu efecte secundare importante, care, printre altele, limitează accesul la educație din cauza neasigurării condițiilor pentru accesul la educație a elevilor cu dizabilități. Acest lucru se aplică mai ales mediilor nesigure și lipsite de resurse.

Efectele pe termen lung asupra sănătății mintale

Expunerea la conflict, violență și nesiguranță poate avea efecte psihologice majore asupra copiilor. Dacă nu li se oferă sprijinul adecvat, suferința lor poate continua cu mult dincolo de sfârșitul conflictului. Save the Children a efectuat studii de cercetare cu privire la impactul conflictului asupra sănătății mintale a copiilor din Siria și din Irak. În studiul din Siria, 84% dintre adulți și aproape toți copiii intervievați au identificat bombardamentul aerian și terestru ca fiind cauza numărului unu a stresului psihologic la care copiii sunt supuși zi de zi.⁶³ 89% dintre adulți au declarat că copiii și-au schimbat comportamentul, devenind mai temători și mai neliniștiți, iar 71% au spus că copiii urinau în somn din ce în ce mai des și sufereau de incontinență urinară. În studiul nostru cel mai recent, cel din Irak, 43% dintre copiii care s-au întors în Mosul au povestit că simt tot timpul sau aproape tot

timpul un sentiment de mâhnire. Peste un sfert dintre adolescenți au relatat că nu le place deloc cine sunt, iar alți 12% au declarat că le place propria persoană doar foarte puțin.⁶⁴

Ambele studii au arătat că copiii prezentau simptomele asociate stresului toxic – un tip de răspuns la stres care apare atunci când aceștia trec prin experiențe negative puternice, frecvente sau prelungite, fără sprijinul adecvat. Starea continuă de stres toxic poate avea un impact pe viață asupra sănătății psihice și fizice a copiilor.⁶⁵ Stresul toxic crește probabilitatea impactului negativ asupra dezvoltării copilului sau a unor probleme de sănătate mai târziu în viață. Ținând cont de faptul că experiențele din primii ani de viață au un impact de durată asupra creierului aflat în dezvoltare, stresul toxic are consecințe negative grave și de durată asupra dezvoltării cognitive și a controlului emoțiilor. Mai precis, activarea prelungită a hormonilor de stres în mica copilărie poate reduce conexiunile neuronale din zonele creierului unde au loc procesele de învățare și raționament, afectând abilitățile copiilor de a avea rezultate mai târziu în viață. În acest mod, în societățile pe care le afectează, conflictul aduce povara altui cost social imens pe umerii generațiilor viitoare.

Pierderea șansei la educație

Educația este deopotrivă un drept fundamental și o un tip de intervenție umanitară vitală. Mai mult decât atât, atunci când sunt întrebați care este lucrul de care au nevoie cel mai mult, copiii care trăiesc în mijlocul crizei nu încetează să spună că

Provocări în îngrijirea copiilor răniți în explozii

„Deși în ultimul deceniu, progresele din îngrijirea adulților răniți în explozii au îmbunătățit cu mult rata de supraviețuire, în prezent nu există un consens cu privire la controlul hemoragiei la copii. Nu există garouri concepute special pentru copii, în prezent sunt puține protocoale speciale privind transfuzia la copii și studiile de cercetare ne arată în mod clar faptul că, în comparație cu un adult, șansele de supraviețuire ale unui copil rănit în explozie sunt mai mici. În plus, exploziile afectează deseori grupurile de copii, prin urmare, chiar dacă supraviețuiesc pentru a ajunge la spital, numărul mare al răniților care prezintă forme grave și complicate de leziuni – necesitând tratamentul imediat și simultan al unui număr mare de victime – poate depăși capacitățile medicale existente.

Dincolo de intervenția de urgență, tratamentul pe termen lung al acestor copii răniți în explozii rămâne dificil și nesigur. Felul în care copiii resimt durerea este prea puțin înțeles, la fel ca și tratamentul suferinței lor.

Pentru copiii care au nevoie de proteze ale membre-

lor, tehnologiile ortopedice sunt inadecvate, mai ales în medii de austeritate și cu resurse limitate, ceea ce face ca pacienții-copii să beneficieze rareori de metode speciale de rehabilitare impuse de leziunile de care suferă. Pe de altă parte, soluțiile protetice nu se vor adapta transformării lor fizice ca adulți.

Dincolo de rehabilitare, se află provocarea psihosocială profundă a suferinței copiilor răniți în explozii. Pe lângă faptul că și-au pierdut membrele, vederea sau auzul, este posibil să-și fi pierdut familiile, casele și perspectiva alfabetizării, educației, căsătoriei și a unui loc de muncă.

Îmbunătățirea îngrijirii copilului rănit în explozie și asigurarea vieții acestuia dincolo de supraviețuire depind de dezvoltarea capacităților locale, de la momentul rănirii până la rehabilitare și dincolo de aceasta.”

Dr. Emily Mayhew, Co-președinte al Parteneriatului pentru îngrijirea copiilor victime ale exploziilor, Imperial College, Londra

Peste 75 de milioane de copii din cea mai mare parte a țărilor confruntate cu situații de criză și de conflict de pe glob au nevoie de sprijin urgent pentru a beneficia de educație.

doresc să-și continue educația.⁶⁶ Școala îi oferă unui copil confruntat cu conflictul armat atât accesul la un spațiu sigur unde poate să învețe, cât și un sentiment prețios al normalității, rutinei și calmului. Școlile îndeplinesc deopotrivă o funcție de protecție, deseori apărându-i pe copii împotriva riscurilor din mediul exterior și a strategiilor negative de a face față situației – școala poate însemna o rată mai redusă a violenței sexuale, a căsătoriilor la vârsta copilăriei, a muncilor periculoase și a recrutării în grupări sau forțe armate. O educație sigură și de înaltă calitate reprezintă unul dintre cele mai importante elemente care determină șansele din viitor ale copilului și contribuie în mod fundamental la potențialul de stabilitate și prosperitate pe termen lung al unei societăți.

Cu toate acestea, în timpul conflictului, școlile sunt deseori atacate de actorii armați, transformându-le în cazărmi și depozite, adăposturi, locuri de desfășurare a interogatoriilor sau de detenție.⁶⁷ Explozibilii cu rază mare de acțiune provoacă, de asemenea, distrugerea nediscriminată a infrastructurii vitale din zonele urbane, inclusiv a școlilor. Consecințele imediate ale atacurilor asupra instituțiilor de învățământ pot include moartea sau rănirea copiilor, distrugerea clădirilor și perturbarea accesului la educație. Pe termen lung, atacurile pot conduce la scăderea calității educației, pierderea cadrelor didactice și la slăbirea sistemului de educație.⁶⁸

În prezent, peste 75 de milioane de copii din cea mai mare parte a țărilor confruntate cu situații de criză și de conflict de pe glob au nevoie de sprijin urgent pentru a beneficia de educație.⁶⁹ Probabilitatea de a nu merge la școală este mai mare în rândul fetelor, din mai multe motive.⁷⁰ De exemplu, în Sudanul de Sud, dintre copiii care nu frecventează școala primară, 72% sunt fete, față de 64%, băieți.⁷¹ În tabăra de refugiați din Kakuma, Kenya, numai 38% dintre elevii de școală primară sunt fete.⁷² În Afghanistan, fetele reprezintă 60% dintre cele 3,7 milioane de copii care nu merg la școală.⁷³

Activitatea de advocacy a organizației Save the Children s-a concentrat în ultimii ani pe educația copiilor refugiați. Dintre copiii refugiați, frecventează școala primară numai 61%, în comparație cu 91% din copii, la nivel global.⁷⁴ Situația este chiar mai rea pentru învățământul secundar, numai 23% dintre adolescenții refugiați fiind înscriși la cursurile învățământului secundar, în

comparație cu 84% la nivel mondial. În total, peste jumătate dintre copiii refugiați de vârstă școlară nu merg la școală, probabilitatea de a nu frecventa cursurile școlare fiind de cinci ori mai mare decât media de la nivel mondial.⁷⁵ În plus, acolo unde nu există tabere sau structuri formale, școlile sunt deseori transformate în locuri de adăpost pentru cei care au fost obligați să fugă, reducând astfel și accesul la educație al comunităților gazdă.

Violența sexuală și bazată pe gen împotriva copiilor

Violența împotriva copiilor are influențe negative multiple și foarte semnificative, atât pe termen lung, cât și pe termen scurt.⁷⁶ Deși țintele violenței sexuale sunt atât băieții cât și fetele, acest tip de violență vizează și afectează în mod disproporționat fetele, atât în timp de pace, cât și pe timp de conflict armat. Cu toate acestea, pe timp de conflict, cresc foarte mult riscurile de violență bazată pe gen, sub multiplele sale forme, inclusiv violența sexuală, căsătoria la vârsta copilăriei, hărțuirea sexuală, mutilarea genitală feminină, violența exercitată de partenerul intim, traficul, exploatarea și abuzul sexual. Aceste acte de violență au un impact grav atât asupra fetelor cât și asupra băieților. Consecințele de sănătate pentru fete pot include leziuni fizice grave precum fistule traumatice, boli cu transmitere sexuală, cum ar fi HIV/SIDA, și sarcini forțate și nedorite, conducând fie la avorturi în condiții precare, fie la creșterea mortalității sau morbidității materne, deoarece fetele sunt insuficient dezvoltate fizic pentru a purta un copil. Impactul psihologic al violenței sexuale asupra copiilor este profund și deseori înrăutățit de respingerea de către familie și comunitate, adesea comunitățile stigmatizând copiii despre care se bănuiește că au fost violați.

Ca rezultat al discriminării de gen, fetele sunt adesea forțate să abandoneze școala și/sau împiedicate să acceseze oportunitățile generatoare de venit sau rețelele sociale, având drept consecință excluderea socială și stigmatizarea. Aceste consecințe sunt deosebit de grave pentru fetele care rămân însărcinate în urma violului, mergând până la căsătoria forțată cu agresorul. Excluderea cu care se confruntă numeroase fete le poate transforma în prizonierele sărăciei extreme și vulnerabilității crescute în fața exploatarei sexuale sau traficului de ființe umane. Pentru băieți, stigmatul violenței sexuale este adesea diferit, însă grav; printre consecințe se numără și sub-raportarea accentuată.

PHOTO: NOUR WAHID / SAVE THE CHILDREN

TRAUMA BOMBARDAMENTULUI: ASMAA

„Fratele meu de 11 ani își acoperea urechile când începea atacul. Credea că dacă își acoperă urechile nu mai aude bombardamentele. Nu a mai vrut să mănânce.”

Asmaa avea 14 ani când a fugit în Liban din Siria, împreună cu cei șapte frați. Mama lor murise cu o lună înainte să fugă, astfel încât îi conducea sora lor mai mare.

Până să reușească, au încercat să scape de patru ori. De fiecare dată când n-au reușit au fost amenințați și au fost trimiși înapoi. Ultima dată, s-au ascuns într-un camion și apoi au mers pe jos trei zile prin munți până au ajuns în Liban.

Sunt cu toții traumatizați de pe urma bombardamentelor pe care le-au trăit. Fratele ei mai mic nu mai vrea să mănânce din cauza stresului.

Căsătoria la vârsta copilăriei

Conflictul sporește și exacerbează inegalitățile, iar pentru fete aceasta înseamnă vulnerabilitatea în fața căsătoriei la vârste foarte tinere și a consecințelor sale. Teama de violența sexuală, implicațiile unei sarcini nedorite în adolescență, rușinea familiei și ideea de onoare pătată, stigmatul, lipsa unui adăpost sau foamea și lipsa constantă a hranei sunt toate motive ale căsătoriei la vârste foarte tinere, invocate de părinți și de copii.⁷⁷

Există și cazuri în care căsătoria la vârste tinere este utilizată ca un mijloc de facilitare a migrației în afara țărilor afectate de conflict și a taberelor de refugiați.⁷⁸ În alte cazuri, căsătoria forțată a copiilor sau sclavia sexuală au fost utilizate de grupările armate ca armă de război.⁷⁹ Accesul limitat la îngrijiri medicale maternale, de neonatologie și pediatrie în zonele de conflict crește probabilitatea unei sarcini la fete mult prea tinere și ca tinerele mame și copiii lor să-și piardă viața din cauza complicațiilor de la naștere sau din timpul sarcinii.

Pentru a da exemplul unei singure zone de conflict, a crescut rata căsătoriei la vârste tinere printre fetele din Siria și în rândul populației de refugiați sirieni.⁸⁰ Căsătoria tinerilor sub 18 ani nu este un fenomen nou în Siria, însă fenomenul a devenit un mecanism de a face față situației în contextul prelungirii conflictului. Familiile recurg la căsătorii aranjate pentru fete, crezând că mariajul le va apăra de actele de violență ale străinilor sau ale grupărilor armate și că astfel se va ușura povara financiară a familiei. Trei din zece fete siriene, cu vârste între 15 și 19 ani refugiate în Liban sunt în prezent căsătorite, în creștere cu 7% față de 2017.⁸¹ În rândul refugiaților sirieni din Iordania, rata căsătoriilor printre fetele sub 18 ani a crescut de la 12% în 2011, la 18% în 2012, la 25% în 2013, iar la începutul anului 2014, la 32%.⁸²

Creșteri asemănătoare ale ratei căsătoriei la vârste tinere printre refugiații sirieni s-au raportat și în Egipt, Irak și Turcia.⁸³ O mai bună culegere, diseminare și analiză a datelor este esențială pentru a îmbunătăți înțelegerea impactului conflictelor asupra căsătoriilor în rândul copiilor și a modului în care pot fi împiedicate aceste căsătorii și pot fi apărute drepturile fetelor căsătorite în contextul conflictelor.

Încălțări ale drepturilor copiilor presupus a fi asociați cu forțele și grupările armate

Mii de copii din întreaga lume se află în detenție sau nu se bucură de toate drepturile lor deoarece sunt priviți ca o amenințare pentru securitate, pe motivul că fie ei fie familiile lor sunt presupuși a fi asociați cu grupările armate. Există cazuri documentate de copii torturați sau abuzați, ținuți laolaltă cu deținuți adulți, fără să li se ofere asistența juridică adecvată sau trăind în condiții care încalcă standardele internaționale cu privire la justiția pentru minori. Deosebit de vulnerabili sunt băieții adolescenți cu vârsta peste 10 ani.

Dinamica diferită a conflictului în funcție de genul copiilor

Felul în care copiii trăiesc conflictul depinde puternic de gen. De exemplu, băieții adolescenți devin adesea o țintă deoarece sunt percepuți ca posibili amenințareși ca potențiali combatanți. Fetele devin mai degrabă o țintă a actelor de violență sexuală. Grupările armate își îndreaptă adesea atacurile asupra femeilor și copiilor ca o metodă tactică deliberată pentru a perturba comunitățile. Fetele și femeile pot fi, de asemenea, atacate pentru a forța dislocarea unor întregi comunități.

În vremuri de conflict, normele de gen devin deosebit de importante. Fetele, în mod special, pot deveni ținte pentru că deviază de la norme, fie cele acceptate de comunitate, fie cele idealizate de grupările armate. „Abaterile” de la norme pot include un loc de muncă sau nerespectarea codului vestimentar. În țări precum Nigeria sau Afghanistan, fetele, femeile și școlile au fost atacate din cauza viziunilor discriminatorii ale grupărilor armate.

Amenințarea reală și credibilă a violenței de gen contribuie la cultivarea temerilor. Acestea acționează limitând mobilitatea socială a fetelor, inclusiv accesul la educație, la îngrijire medicală, informație și statut legal. În anumite contexte, familiile își căsătorească fetele ca presupusă măsură de protecție și anticipatorie, mai ales sub imperiul temerilor legate de creșterea numărului actorilor armați. Aceste temeri nu sunt nefondate. Datele ne indică faptul că numărul mai mare al actorilor armați este asociat

cu exploatarea și abuzul sexual, inclusiv cu practicarea sexului pentru supraviețuire. Creșterea riscului de violență sexuală, de a se căsători la vârste tinere și a rămâne însărcinate în adolescență conduce la creșterea riscului de mortalitate maternă, mai ales acolo unde conflictul și normele de gen împământează fac ca accesul la serviciile de sănătate sexuală și reproductivă să fie dificil sau chiar imposibil.

Recrutarea copiilor în rândul forțelor combătute se produce adesea făcându-se apel la normele de gen sau la factorii de atracție și de respingere codificați de aceste norme. Se probează ipotezele tradiționale că majoritatea copiilor recrutați sunt băieți – conform datelor ONU cu privire la copii și conflictele armate, băieții reprezintă cea mai mare proporție de copii recrutați ca soldați. Cu toate acestea, Save the Children a întâlnit cazuri de fete care au fost atrase de promisiunea unei libertăți și autonomii mai mari, a educației și a satisfacerii altor nevoi de bază. Pentru recrutarea băieților, s-au folosit de asemenea factori de atracție cu conotație de gen, cum ar fi promisiunea căsătoriei.

În situația răpirilor, în vreme ce băieții sunt deseori răpiți pentru a fi folosiți de grupările armate în scopuri militare, fetele sunt de regulă răpite în vederea căsătoriei sau a exploatării sexuale. Modulurile diferite în care băieții și fetele trăiesc răpirea sunt de regulă insuficient acoperite de programele de reintegrare.

De exemplu, 67 de băieți din Somalia au fost capturați și ținuți în regim de detenție în 2016 de către Al Shabaab, fiind recent recrutați cu forța de către aceeași grupare. Unii dintre aceștia au primit sentințe între 20-30 de ani, zece dintre ei fiind condamnați la moarte; sentințele le-au fost comutate în 2016, ca urmare a activităților de advocacy derulate în numele lor.

În 2017, în Irak se găseau în centrele de detenție pentru minori cel puțin 1.036 de copii acuzați de diferite infracțiuni contra securității statului, cea mai mare parte a acestora pe motivul presupusei lor legături cu ISIS, mulți dintre ei nefiind încă condamnați.⁸⁴ Numeroși copii palestinieni continuă să fie arestați de către forțele israeliene – uneori ridicați noaptea din propriile case – pentru a fi încarcerați în sistemul israelian de centre de detenție militară și judecați de tribunale militare; în medie, 312 copii palestinieni s-au găsit lunar în arest în decursul anului 2018.⁸⁵ Această practică este larg răspândită și în alte zone de conflict, cum ar fi RDC și Sudan.

Copiii acuzați de legături cu forțele sau grupările armate ar trebui considerați în primul

rând victime și nu doar criminali.⁸⁶ Trebuie tratați conform dreptului internațional în contextul justiției reparatorii și al reabilitării sociale și trebuie căutate alternative la detenție ori de câte ori este posibil.

Detenția este întotdeauna distructivă pentru copil și niciodată nu servește interesului său superior. Conform UNCRC, arestul, detenția sau condamnarea copilului la închisoare trebuie utilizate doar ca măsuri extreme și pentru timpul cel mai scurt.

Mai mult decât atât, presupusele legături ale părinților sau ale membrilor familiilor lor cu grupări armate înseamnă că zeci de mii de copii și familiile acestora sunt supuși pedepselor colective⁸⁷, urmarea fiind că sunt lipsiți de libertate sau trăiesc în tabere cu regim închis. În 2017, rapoartele indicau că un număr total de 2.199 de copii erau lipsiți de libertate pe motivul presupuselor legături pe care ei sau părinții lor le aveau cu Boko Haram în Nigeria, Niger sau Camerun, deși mulți au fost ulterior eliberați de autoritățile nigeriene.⁸⁸ În Siria și Irak, mii de copii trăiesc între două lumi, în tabere cu regim închis, pe motivul presupuselor legături ale familiilor lor cu ISIS.⁸⁹

PARTEA

a 2-a

Cele trei dimensiuni ale războiului împotriva copiilor

Și trei imperative de acțiune:

1

Respectarea standardelor de conduită în conflict.

2

Tragerea la răspundere a criminalilor.

3

Măsuri practice în teren.

Așa cum am explicat în Partea 1, războiul împotriva copiilor devine din ce în ce mai ucigător și mai distructiv. Din Siria până în Sudanul de Sud, este supus atacului viitorul unei întregi generații.

Războiul împotriva copiilor se poartă cu un dispreț fățiș la adresa cadrului legal și normativ internațional, universal convenit, de protecție a copiilor în conflictele armate.

În partea a 2-a, identificăm trei dimensiuni ale acestei crize de respectare a drepturilor copiilor:

1. nerespectarea standardelor privind conduita în conflictul armat
2. eșecul de a-i trage la răspundere pe cei care încalcă drepturile copiilor
3. lipsa acțiunilor practice din teren pentru a proteja copiii și a susține recuperarea lor.

Vom explora fiecare dintre aceste trei dimensiuni prin trei studii de caz – războiul din Yemen, criza populației Rohingya și conflictul din Sudanul de Sud.

Criza respectării drepturilor copiilor

În primul rând, prevenirea conflictelor și a atrocităților, iar, acolo unde conflictul are deja loc, intervenția rapidă și coordonată în vederea stopării sale cât mai rapide, ar pune capăt condițiilor în care se pot manifesta încălcări grave ale drepturilor copiilor. Din această perspectivă, copiii din Siria, Sudanul de Sud, Yemen, Myanmar, Republica Centrafricană și din multe alte locuri pot acuza lipsa unei acțiuni internaționale rapide și concertate drept cauză importantă a suferinței lor prelungite.

Cu toate acestea, simpla existență a unui conflict armat nu este suficientă pentru a explica prevalența încălcărilor drepturilor copiilor aflați în zone de conflict armat. Ratificarea aproape universală a convenției UNCRC, „documentul luminos, viu care consfințește dreptul fiecărui copil, fără excepție, la o viață demnă și împlinită”⁹⁰, nu se reflectă încă în recunoașterea copiilor ca deținători de drepturi. Această situație se adevărește mai ales atunci când este vorba de conflictele armate.

Contextul desfășurării conflictului și, cu precădere, acțiunea sau inacțiunea părților din conflict –și a celor care exercită o influență asupra lor – sunt elementele esențiale care determină dacă copiii suferă sau nu acte grave de încălcare a drepturilor lor. După cum am prezentat în partea introductivă a raportului, există un amplu cadru legal și normativ privind protecția copiilor în caz de conflict armat. În pofida acestui fapt, în mult prea multe locuri, acest cadru nu este respectat. Aceasta este provocarea cheie care trebuie depășită pentru ca milioane de copii să poată supraviețui și să se dezvolte normal în lumea modernă.

Criza respectării drepturilor copiilor rezidă în trei dimensiuni:

În primul rând, statele și alți actori armați nu respectă standardele de conduită în conflictul armat, atât în comportamentul propriu, ca părți militare, cât și în comportamentul pe care îl pretind din partea altora. „Zonele de război prietenoase cu copiii” sunt ceva ce nu există, însă nivelul de risc cu care se confruntă copiii este determinat de măsura în care părțile combatante se conformează sau nu se conformează răspunderilor pe care le au potrivit reglementărilor umanitare, drepturilor omului și dreptului penal și în care caută să se conformeze celor mai înalte standarde de protecție civilă în comportamentul lor. Cerințele de a distinge între populația civilă și forțele combatante, de a asigura proporționalitatea dintre atacurile și scopurile militare și de a lua toate măsurile necesare de precauție înainte de un atac, astfel încât civilii să fie protejați se află consfințite în DUI. Părțile sunt obligate să respecte consecvent aceste standarde însă adesea nu o fac. Pe lângă cerințele legale internaționale, standardele de conduită includ, de asemenea, măsuri suplimentare care ar putea micșora semnificativ suferința pe care conflictele armate le-o cauzează copiilor. Exemplele includ reducerea la minim a utilizării armelor explozive în zonele populate, evitarea utilizării școlilor în scopuri militare sau urmărirea și soluționarea cazurilor de victime sau a altor forme de suferință cauzată populației civile într-un mod pro-activ.

Articolul 1, comun tuturor celor patru Convenții de la Geneva, le cere semnatarilor nu numai să „respecte” Convențiile, ci și să „asigure respectarea” acestora. Este un principiu important, deoarece consfințește faptul că statele care se prefac că nu văd încălcările standardelor internaționale acceptate atunci când sunt comise de către alte state, sau de către actori non-statali, nu fac altceva decât să facă posibilă încălcarea acestora. Vânzarea armelor, a echipamentului sau a serviciilor militare către părțile din conflict, în situația în care există riscul ca acestea să fie utilizate în atacuri ilegale împotriva copiilor reprezintă un exemplu notabil de state care contribuie la subminarea standardelor.

În al doilea rând, cei care încalcă dreptul internațional au puține motive să se teamă că vor răspunde pentru actele lor. Chiar și atunci când crimele celor care încalcă dreptul internațional sunt făcute cunoscute și autorii lor sunt condamnați de comunitatea internațională, autorii nu suportă consecințe politice, economice sau legale reale pentru faptele lor. Drept urmare, sunt prea puține mijloace de descurajare efectivă pentru cei care ar comite încălcări grave ale drepturilor copiilor, iar cultura impunității se perpetuează. Modul în care este definită în prezent, la nivel internațional, răspunderea se bazează pe valorile umane esențiale,

însă fără suficiență voință politică, acest fapt nu le va sluji copiilor.

Este imperios să se întărească modurile de investigare și de urmărire în justiție a încălcărilor. Acestea ar trebui să includă:

- procese judiciare naționale mai puternice
- un sprijin mai puternic și alocarea de resurse pentru mecanismele internaționale de anchetă
- o consolidarea expertizei în anchetarea și urmărirea în justiție a crimelor împotriva copiilor, ca grup specific care necesită protecție specifică
- o aplicare a sancțiunilor țintite împotriva autorilor într-un mod mai pro-activ
- un sprijin mai puternic al mecanismelor judiciare internaționale – ICC, tribunale ad-hoc sau o aplicare mai amplă a principiului jurisdicției universale.

În al treilea rând, nu sunt luate suficiente măsuri practice pentru a asigura siguranța copiilor și pentru a sprijini recuperarea lor. Părțile din conflict nu fac suficient pentru a-i proteja chiar ele pe copii sau nu le permit altora să intervină și săle ofere sprijin. Comunitatea globală se confruntă adesea cu dificultăți în asigurarea rolului central al protecției odată cu distribuirea ajutorului umanitar, deoarece nivelul de responsabilitate pentru aspectele critice ale protecției este scăzut, mai ales în crizele de durată. În plus, intervențiile vitale care ar proteja copiii în caz de conflict armat sunt sub-finanțate și nu sunt printre primele priorități. Conform raportului UNICEF, în 2017 au beneficiat de o formă de ajutor umanitar 2,8 milioane de copii⁹¹, însă acest ajutor reprezintă numai o mică parte din totalul nevoilor – UNICEF estima că în 51 de țări de pe glob trăiesc 48 milioane de copii care au nevoie de sprijin umanitar.⁹² În perioada 2010-2018 s-a mărit substanțial decalajul între cerințele descrise în planurile de intervenție umanitară - pentru toate activitățile de protecție umanitară, nu doar protecția copilului – și fondurile primite efectiv, scăzând de la un procent deja neacoperitor, de 42% în 2010, la numai 35% în 2018.⁹³ Din totalul ajutorului umanitar, în 2010-2018 s-au alocat în medie pentru protecție numai 2,5%, cota medie alocată protecției copilului în aceeași perioadă fiind de numai 0,5%.⁹⁴ Și mai mult, o parte prea mică din aceste fonduri este alocată pe mai mulți ani, deși, de regulă, reușita activității de protecție necesită investiții pe termen lung.⁹⁵

În aceeași situație se află și educația copiilor afectați de conflict din cauza resurselor insuficiente

Cei care încalcă dreptul internațional au puține motive să se teamă că vor răspunde pentru faptele lor.

și a abordărilor pe termen scurt, la fel ca și alte forme de protecție practică, cum ar fi educația cu privire la riscul de explozie al minelor și asigurarea unei capacități adecvate de protecție a civililor în cadrul misiunilor de menținere a păcii. Este totodată nevoie de sporirea acțiunilor de recuperare a copiilor răniți în conflict. Sprijinul psihologic și psihosocial adecvat lipsește aproape cu totul în majoritatea contextelor. De regulă, eforturile de reconstrucție sunt insuficient canalizate pe investiția în copii, prin educație, îngrijire medicală, recuperarea stării de sănătate mintală și fizică și prin perfecționarea profesională a celor care lucrează în aceste servicii.

Studiile de caz prezentate în continuare exemplifică aceste trei dimensiuni. Deși fiecare reprezintă un exemplu de eșec pe toate cele trei dimensiuni – standarde de conduită, răspundere și acțiuni practice – fiecare se concentrează pe o anumită dimensiune.

1 Nerespectarea standardelor de conduită în conflictul armat: războiul din Yemen

Copiii din Yemen se confruntă în prezent cu cea mai gravă criză umanitară din întreaga lume. Yemenul este devastat de un conflict care a escaladat în urmă cu aproape patru ani, când Arabia Saudită, EAU și aliații acestora, cu sprijin diplomatic și militar din partea SUA, a Regatului Unit, a Franței și altor țări occidentale, au lansat o ofensivă militară împotriva grupării armate non-statale Houthi, o mișcare de opoziție împotriva guvernului yemenit condus de Președintele Abdrabbuh Mansour Hadi, mișcare care cucerise teritoriile cheie ale țării.

1 DIN 5

ȘCOLI DIN YEMEN NU MAI SUNT FOLOSITE

Aproape 80% din populație, adică 24 de milioane de persoane au în acest moment nevoie de ajutor umanitar,⁹⁶ inclusiv cel puțin 11,3 milioane de copii.⁹⁷ 18 milioane de oameni din întreaga țară se confruntă cu nesiguranța hranei, incluzând 8,4 milioane care suferă de foame extremă.⁹⁸ Sistemul de îngrijire medicală a fost îngenuncheat, peste jumătate din unitățile medicale fiind distruse sau închise,⁹⁹ ceea ce creează obstacole suplimentare poporului yemenit, care se confruntă cu o criză economică națională, fenomenul de masă al malnutriției și amenințarea gravă a holerei și a altor boli mortale.

ONU a colectat probe solide indicând faptul că toate părțile din conflict au comis încălcări grave ale dreptului internațional, inclusiv încălcări grave ale drepturilor copiilor, precum și abuzuri și încălcări grave care pot fi considerate crime de război.¹⁰⁰ De exemplu, toate părțile s-au făcut vinovate de restricționarea accesului la ajutorul umanitar, adâncind, astfel, suferința copiilor yemeniți.

În 2017, coaliția condusă de Arabia Saudită și Emiratele Arabe (SELC) au impus o blocadă care a

durat toată luna noiembrie, izolând porturile, cât și aeroportul din Sana. Deși porturile s-au redeschis în decembrie 2017, se păstrează o blocadă de facto, impusă prin obstacole administrative și de logistică. Aeroportul din Sana rămâne încă închis pentru zborurile comerciale, refuzând astfel accesul populației la îngrijiri medicale vitale în străinătate, împiedicând importul de materiale medicale și divizând familiile. Aceste impedimente sunt în conflict cu cerințele prevăzute în dreptul umanitar de a permite și facilita trecerea liberă și rapidă a ajutorului umanitar către zonele unde este necesar. Amploarea impactului acestor restricții face ca acestea să fie disproporționate, potrivit legislației aplicabile conflictelor armate, Grupul de Experți ONU considerând că „niciun posibil avantaj militar nu ar putea justifica o suferință atât de adâncă și de îndelungată a milioane de oameni.”¹⁰¹ Cu toate acestea, comunitatea internațională nu a reușit să ia măsuri puternice pentru a schimba această situație.

Este imposibil să spunem exact câți copii și-au pierdut viața în războiul din Yemen, dar este posibil să demonstrăm că, de câte ori s-au utilizat explozibili în zonele populate, efectele au fost devastatoare. Atacurile aeriene reprezintă principala cauză a victimelor din rândul populației civile. Între martie 2015 și noiembrie 2018, țara a fost lovită de 18.942 de atacuri aeriene. Aceasta înseamnă 14 atacuri aeriene pe zi, sau, altfel spus, un atac la 102 minute, timp de aproape patru ani.¹⁰² În constatările sale recente, Conflict Location and Event Data (ACLEED) estimează că de la escaladarea conflictului, numărul total al victimelor civile care și-au pierdut viața direct în conflict se ridică la 60.000, de șase ori mai mult decât indică cifra ONU citată frecvent, de 10.000 de civili.¹⁰³

Printre incidentele cele mai șocante a fost atacul aerian din august 2018, în care și-au pierdut viața 40 de elevi și profesorii lor, aflați într-o excursie cu școala. Bomba a fost lansată de avioanele saudite, însă pe baza rapoartelor de investigare a resturilor de la locul incidentului, aceasta fusese fabricată în SUA și vândută direct guvernului saudit.¹⁰⁴ SUA nu sunt singura țară care vinde arme care sunt - sau este probabil să fie - utilizate în conducerea ostilităților din acest război și care, prin extensie, aproape sigur au ucis până acum și copii. Alte națiuni care vând arme sau echipament militar coaliției SELC sau care contribuie la menținerea războiului prin tehnologie, instrucție militară sau prin alte mijloace sunt Canada, China, Franța, Georgia, Italia, Serbia, Africa de Sud, Spania, Suedia, Turcia și Regatul Unit.¹⁰⁵

Atacurile asupra școlilor sunt o sursă specială de îngrijorare, nu numai pentru că există riscul direct al uciderii și mutilării elevilor, personalului și a altor civili care se pot afla în apropiere, ci și pentru că sunt distruse șansele copiilor de a beneficia de educație și de a avea un viitor. Guvernul, susținut de

Scoală distrusă:

Fahad, 12 ani, lângă clădirea școlii unde învăța, aflată în partea de vest a orașului Mosul, în mare parte distrusă în timpul luptelor dintre forțele irakiene și ISIS.

ONU, a aprobat Declarația cu privire la siguranța școlilor (Safe Schools Declaration), care include un set de Recomandări pentru protecția școlilor și a universităților împotriva utilizării acestora în scop militar în timpul conflictelor armate, precum și angajamente mai generale de a proteja educația împotriva atacurilor. Cu toate acestea, celelalte părți combatante nu și-au luat angajamentul de a pune în aplicare această declarație și recomandările pe care le include.¹⁰⁶ În 2018, Raportul Secretarului General al ONU cu privire la copii și conflictele armate a inclus 20 de atacuri verificate asupra școlilor, incluzând 19 atacuri aeriene ale SELC, și opt incidente de utilizare a școlilor în scop militar de către părțile din conflict.¹⁰⁷ Deși, conform raportului, Arabia Saudită a înființat o unitate de protecție a copilului la sediul SELC, iar Secretarul General al ONU nu a inclus SELC în anexele la raportul din 2018 (pentru comiterea atacurilor asupra școlilor sau a spitalelor), aceste acte au urmat același tipar și în 2018.¹⁰⁸ Una din cinci școli din Yemen nu mai este folosită pentru că a fost avariata sau distrusă, transformată în adăpost pentru familiile dislocate sau este folosită în scop militar.¹⁰⁹

ONU a avertizat că atacurile repetate asupra centrelor civile „ridică suspiciuni grave” asupra modului în care SELC respectă DUI.¹¹⁰ Există totodată puține dovezi că eforturile de a respecta mai îndeaproape DUI au avut ca impact reducerea numărului de victime din rândul civililor: în iulie-august 2018, atacurile aeriene ale coaliției Arabia Saudită-EAU au lovit de două ori mai multe ținte nemilitare decât militare¹¹¹, arătând o înrăutățire a situației de dinainte, și așa gravă, când, în martie 2015, o treime dintre atacuri erau îndreptate asupra țintelor nemilitare. În plus, organizații internaționale importante din sfera drepturilor omului au exprimat critici la adresa coaliției SELC cu privire la modul în care a anchetat cazurile de încălcare potențială a DUI, constatând că aceasta „nu a respectat standardele internaționale,”¹¹² inclusiv pe cele privind „transparența, independența, imparțialitatea și eficacitatea”¹¹³.

Între 2015 și 2018, SELC a reușit de cel puțin trei ori să împiedice Consiliul de Securitate al ONU să adopte rezoluții prin care să ceară părților să respecte DUI, să înceteze ostilitățile și să se angajeze într-un proces politic condus de ONU fără condiții preliminare și de bună credință. Consiliul de Securitate a adoptat totuși Rezoluția 2451 din 21 decembrie 2018, susținând acordurile de la Stockholm ca parte a procesului de pace condus de ONU și oferind un cadru pentru a susține punerea în aplicare a acestui proces.¹¹⁴

Yemenul reprezintă un exemplu important de conflict în care standardele fundamentale de conduită au fost încălcate în mod vizibil și repetat de către toate părțile implicate. Mai mult decât atât, deși toate părțile s-au făcut vinovate de grave încălcări ale dreptului internațional, una dintre

acestea, și anume SELC, a comis aceste încălcări cu sprijinul numeroșilor săi aliați internaționali puternici. Este un exemplu grăitor de eșec al liderilor influenți ai comunității internaționale de a insista asupra normelor și standardelor pe care toate statele sunt obligate să le respecte – cu rezultate devastatoare pentru copii și implicații distructive asupra sistemului internațional bazat pe norme. Protecția copiilor și a drepturilor lor nu ar trebui să fie niciodată considerată opțională sau să fie subiect de negociere. Dacă comunitatea internațională dorește să reușească să protejeze copiii aflați în zone de conflict armat, liderii trebuie să-și asume răspunderea ca toți membrii acestei comunități să susțină și să întărească în mod consecvent, cu curaj și fără echivoc rolul central al legii, normelor și cadrelor stabilite pentru a impune constrângeri în conduita părților implicate în conflict.

2. Eșecul de a-i trage la răspundere pe cei care încălcă drepturile copiilor: criza populației Rohingya

„Dacă, indiferent de nivelul la care se află, conducătorii politici și militari nu se tem că vor fi trași la răspundere și vor fi urmăriți penal pentru faptele lor, avem șanse minime de a le constrânge conduita în timpul conflictelor armate. Dacă le permitem ca actele de încălcare a drepturilor să rămână nepedepsite, nu ne putem alege decât cu disprețul acestora față de lege și cu noi acte de violență.”

Graca Machel¹¹⁵

Pe 25 august 2017, după o serie de atacuri asupra poliției din Myanmar și a posturilor poliției de frontieră comise de gruparea armată slab structurată a populației Rohingya, forțele de securitate din Myanmar au declanșat o campanie de acte de violență împotriva acestei populații din statul Rakhine de Nord. În lunile care au urmat, 730.000 de membri ai populației Rohingya, peste jumătate dintre ei - copii, au fost obligați să fugă din calea violenței în statul vecin, Bangladesh. A fost un exod care s-a derulat cu o viteză și o amploare pe care lumea nu le mai văzuse de la genocidul din Rwanda, din 1994.

Atacurile violente au ucis mii de oameni, iar și mai mulți au fost traumatizați fizic și psihic. Echipele Save the Children care lucrează cu copiii supraviețuitori și cu familiile lor în Bangladesh au ascultat mărturiile atrocităților suferite de refugiații Rohingya, care, de atunci, au fost descrise, ca purificare etnică, crime împotriva umanității și posibil genocid. Deosebit de afectați au fost copiii, aceștia fiind de multe ori ținta unor acte de brutalitate sexuală, uciși sau mutilați fără milă.

Guvernul și armata din Myanmar au respins în mod repetat dovezile prezentate de anchetatori

impărtiați, au declinat răspunderea pentru crimele împotriva umanității și au împiedicat aplicarea mecanismelor independente și credibile în materie de drepturile omului. Jurnaliștii care investigau abuzurile au fost închiși. În ciuda gravității crimelor comise, eforturile internaționale de a ataca poziția guvernului din Myanmar au fost inconsecvente, în cel mai bun caz, și cu siguranță neproportionale cu enormitatea suferințelor populației Rohingya. Există guverne care au blocat în mod activ măsurile de tragere la răspundere la nivel internațional, în timp ce altele au lăsat pe seama guvernului din Myanmar anchetarea crimelor comise de propria sa armată.¹¹⁶ Toate acestea reprezintă nu doar un refuz de a face dreptate populației Rohingya, ci și încurajează o viziune de normalitate asupra crimelor pe care aceasta le-a suferit și înrădăcinează ideea impunității.

În ciuda refuzului guvernului din Myanmar de a coopera cu mecanismele internaționale, Misiunea independentă de informare mandatată de ONU a reușit să analizeze în detaliu actele de încălcare a drepturilor omului și abuzurile comise în această țară. Publicat în septembrie 2018, raportul acestei misiuni cere fără echivoc ca generali din conducerea armatei din Myanmar (pe care îi numește) să fie anchetați și judecați de un tribunal internațional pentru genocid, crime împotriva umanității și crime de război.

În acest moment, la mai bine de un an de când aceste crime au avut loc, comunitatea internațională încă se confruntă cu sarcina de a face dreptate. S-au făcut pași importanți în această direcție de către Consiliul pentru Drepturile Omului și ICC. În mod special, stabilirea „unui mecanism independent continuu” de către Consiliul pentru Drepturile Omului în septembrie 2018 ne dă speranța că cei vinovați vor răspunde într-o bună zi.¹¹⁷ Într-o decizie fără precedent, ICC a concluzionat în septembrie 2018 că deține într-adevăr competența de a iniția procedurile de acuzare împotriva membrilor armatei din Myanmar pentru crima de dislocare forțată a populației, cunoscută sub numele de deportare.¹¹⁸ Decizia le permite procurorilor ICC să ceară anchetarea deportărilor și a celorlalte crime împotriva umanității, inclusiv persecuția, comise în Myanmar.

Pașii făcuți de Consiliul pentru Drepturile Omului și ICC transmit un mesaj puternic către autoritățile miliare din Myanmar, și anume că autorii crimelor împotriva populației Rohingya vor plăti pentru faptele lor. Cu toate acestea, chiar dacă „mecanismul independent” ar identifica dovezi convingătoare ale vinovăției făptașilor sau dacă ICC i-ar condamna pentru crima de deportare forțată, tot ar mai rămâne provocarea de a obține arestul celor vinovați.

Sunt mult prea numeroase cazurile, peste tot în lume, în care cei care s-au făcut vinovați de astfel de crime nu răspund pentru faptele lor. Eșecul de a

pedepsi (cel puțin până acum) atrocitățile comise împotriva populației Rohingya se remarcă ca un exemplu deosebit de dureros. Dacă comunitatea internațională nu clarifică în mod categoric faptul că crimele de asemenea amploare nu vor fi niciodată tolerate, vom încuraja autorii viitori ai crimelor de acest fel să le comită din nou, fie în Myanmar, fie în alte părți ale lumii. Din acest motiv, felul în care comunitatea internațională alege să-i facă pe cei vinovați să răspundă pentru crimele atroce comise împotriva copiilor din Myanmar va avea un ecou peste tot în lume și posibil și în viitorul îndepărtat.

3 Lipsa acțiunilor practice din teren: conflictul din Sudanul de Sud

Sudanul de Sud este cea mai tânără țară din lume, însă în scurta sa istorie de națiune independentă, copiii săi au îndurat violența, foamea și încălcarea drepturilor lor pe scară extinsă. Jumătate din populația țării are 18 sau sub 18 ani¹¹⁹ și unul din doi dintre acești copii este afectat de conflict și de criza umanitară asociată acestuia.¹²⁰ În ciuda semnării unui acord de pace în septembrie 2018, au nevoie de asistență umanitară peste 7 milioane de oameni, iar situația copiilor continuă să se deterioreze. Aproape un milion de copii cu vârsta sub cinci ani suferă de malnutriție acută, aproape jumătate dintre persoanele dislocate internațional (IDP) reprezintă copii și cinci din zece copii nu merg la școală.¹²¹ În plus, Sudanul de Sud reprezintă unul dintre cele mai periculoase locuri din lume pentru activiștii organizațiilor de ajutor umanitar.¹²² Toate părțile implicate în conflict au comis cele șase încălcări împotriva drepturilor copiilor la un nivel alarmant.¹²³ Se estimează că cel puțin 19.000 de copii au fost recrutați și folosiți de grupările armate din Sudanul de Sud începând cu 2013¹²⁴ și că mii de copii au fost răpiți, uciși sau mutilați. De exemplu, în iulie 2017, ONU a confirmat recrutarea în masă a peste 150 de băieți veniți la un târg de vite.¹²⁵ Violența sexuală, inclusiv violul, a fost utilizată sistematic ca tactică de război.¹²⁶ Conform unor estimări aproximative, din 2011, au pierit în conflict peste 383.000 de persoane, atât adulți, cât și copii, cifra reală putând să fie mult mai mare.¹²⁷ Se estimează că 900.000 de copii suferă de probleme psihosociale, parțial din cauza acestor încălcări ale drepturilor lor.¹²⁸ În acest context, estimările ONU arată că este de așteptat ca un număr de 1.9 milioane de copii să se confrunte cu riscuri acute și grave în ceea ce privește protecția în 2019.¹²⁹

În Sudanul de Sud, protecția a luat în egală măsură forma sa cunoscută și forme adaptate

ESTE DE
AȘTEPTAT CA

1.9

MILIOANE
DE COPII DIN
SUDANUL DE
SUD SĂ SE
CONFRUNTE
ÎN 2019 CU
RISURI
GRAVE ÎN
CEEA CE
PRIVEȘTE
PROTECȚIA

Siria: Zahra, 11 ani, și sora ei, Fatima*, 3 ani, în ușa adăpostului temporar al familiei din zona limitrofă a orașului Idleb, unde locuiesc de câteva luni, după ce au fost obligați să-și părăsească orașul natal din cauza ciocnirilor violente și a bombardamentelor intense.

FOTO: AHMAD BAROUDI / SAVE THE CHILDREN

contextului. În 2013, sosirea celor 200.000 de sud sudanezi la porțile bazelor ONU a creat un nou tip de provocări pentru Misiunea ONU din Sudanul de Sud (UNMISS) și pentru organizațiile umanitare.¹³⁰ Prezența masivă a persoanelor dislocate în aceste tabere de Protecție a Civililor (PoC) nou formate a oferit organizațiilor umanitare posibilitatea de a ajunge mai ușor la oameni, însă condițiile din aceste tabere adesea nu întrunesc standardele minime.¹³¹ În același timp, având în vedere mulțimea de oameni care au nevoie de protecție și ajutor umanitar, este posibil ca ajutorul să se fi concentrat în mod disproporționat asupra celor din taberele PoC, în detrimentul altora, din alte părți.¹³² Deosebit de problematice sunt lipsa expertizei în ceea ce privește problemele specifice copiilor și a programelor în vederea protecției acestora. UNMISS este un actor foarte important în sistemul de protecție din Sudanul de Sud, însă este slab echipat pentru dezvoltarea de programe specifice copiilor sau pentru a-i abilita pe alții să ofere acest tip de asistență.

Odată cu măsurile de respectare a standardelor de conduită de către părțile implicate în conflict și de tragere la răspundere a făptașilor, care ar schimba situația foarte mult, în Sudanul de Sud, intensificarea acțiunilor practice în teren ar proteja copiii și ar conduce la recuperarea unui număr foarte mare dintre aceștia. Reprezentantul Special

pentru Copii și Conflicte Armate al Secretarului General al ONU și-a exprimat îngrijorarea profundă față de lipsa gravă a fondurilor pentru programele pe termen lung de reintegrare sustenabilă a copiilor care au avut anterior legături cu forțele și grupările armate. Acest fapt crește riscul ca acești copii să fie recrutați încă o dată.¹³³ Deși aproape 6.000 de copii și-au regăsit familiile din 2013¹³⁴, când a început conflictul, și pînă în prezent, mii de copii neînsoțiți și separați de familii au nevoie de o gestionare de calitate a cazurilor lor și de îngrijire adecvată, inclusiv acei copii care au avut legături cu forțele și grupările armate.

Cheltuielile de securitate reprezintă 44% din bugetul guvernului. Persistența conflictului a contribuit la imposibilitatea guvernului de a aloca fonduri pentru protecția și asistența socială a copiilor din bugetul anual.¹³⁵ La finele anului 2018, finanțarea internațională pentru serviciile de protecție a copilului, inclusiv de identificare și reunificare a familiilor, pentru managementul de caz și crearea unor spații prietenoase pentru copii și suport psihosocial, a reprezentat numai 1,7% din totalul fondurilor cheltuite pentru ajutorul umanitar, care, la rândul său, era subfinanțat cu 40%.¹³⁶ Educația a reprezentat numai 5% din acest total, în ciuda faptului că aproape 2 milioane de copii nu mergeau la școală. Lipsa finanțării multianuale și trans-sectoriale împiedică investiția

Separat de părinți:

Nur, 11 ani, lângă locuința sa dintr-o tabără de refugiați Rohingya din Bangladesh. Nur, surd din naștere, s-a pierdut de părinții săi după atacul asupra satului său din Myanmar. Trăiește acum împreună cu familia extinsă.

FOTO: AHMAD BAROUDI / SAVE THE CHILDREN

în intervențiile complexe cu suportul comunității în sprijinul copiilor afectați de conflict.¹³⁷ Ca urmare a lipsei fondurilor, majoritatea copiilor care au nevoie de servicii de protecție sau de recuperare, pur și simplu nu au acces la serviciile care le sunt necesare – nu sunt suficiente investiții pentru serviciile esențiale. Suferința copiilor din Sudanul de Sud nu își are originea numai în standardele primitive de conduită ale actorilor armați și în impunitatea aproape perfectă a încălcărilor drepturilor lor, ci și în lipsa acută a acțiunilor practice care să le ofere siguranță, să-i ajute să supraviețuiască și să se dezvolte normal.

Trei imperative de acțiune

Am fi putut selecta mult mai multe exemple decât acestea trei pentru a demonstra cele trei dimensiuni identificate ca dimensiuni definitorii ale războiului împotriva copiilor. Aceste dimensiuni dau naștere la trei imperative de acțiune pentru liderii lumii:

- Să respecte standardele de conduită în conflictul armat și să insiste ca acestea să fie respectate de aliații lor și de alte părți asupra cărora au influență.

- Să-i tragă la răspundere pe cei care încalcă drepturile copiilor aflați în zone de conflict armat.
- Să ia măsuri practice în teren pentru a proteja copiii din zonele de conflict armat și pentru a susține recuperarea acestora.

Împreună, aceste trei imperative pot reprezenta baza unei abordări internaționale pentru a pune capăt încălcărilor drepturilor copiilor aflați în zone de conflict armat. Chiar și pași mici în fiecare dintre aceste domenii ar întări direct și indirect protecția copiilor, fiind în sine o schimbare și crescând așteptările de la alți factori, ceea ce ar avea drept consecință schimbarea mediului internațional în care se manifestă conflictele armate. Dacă toți actorii ar face un pas înainte în fiecare dintre aceste trei domenii, copiii din zonele de conflict ar fi mai bine protejați.

PARTEA

a 3-a

**Soluții emergente:
Asigurarea protecției
copiilor în caz de
conflict armat**

**O platformă pe
care comunitatea
internațională își
poate sprijini eforturile
de a proteja cele**

420 milioane de copii

**care trăiesc în prezent în
zone afectate de conflict.**

Deși acest raport subliniază amploarea și gravitatea amenințărilor cu care se confruntă copiii în conflictele din lumea de azi, istoria recentă a arătat că acolo unde există voință politică, măsuri și fonduri, este posibil să se protejeze copiii. Secțiunea următoare prezintă mai multe inițiative și practici existente și emergente care demonstrează că este posibil să se facă progrese. Acestea pot reprezenta o platformă pe care comunitatea internațională și poate sprijini eforturile pentru a proteja cele 420 de milioane de copii care trăiesc în prezent în zone afectate de conflict, prin:

1. respectarea standardelor
2. tragerea la răspundere a celor care încalcă drepturile
3. acțiuni practice în teren.

1. Respectarea standardelor de conduită în conflictele armate

Următoarele inițiative reprezintă exemple de acțiuni internaționale care au îmbunătățit sau îmbunătățesc modurile în care sunt conduse conflictele armate, astfel încât copiii – și civilii, în general – să fie protejați mai bine. Niciuna dintre aceste inițiative nu este în sine un panaceu în fața amenințărilor cu care copiii se confruntă în conflictele armate, însă fiecare este o demonstrație care arată că au loc evoluții pozitive și că progresul în protecția copiilor din zonele de conflict armat este un lucru posibil. Împreună, formează un tablou încurajator despre modul în care, în timp, standardele pot fi ridicate. Liderii, guvernele, grupările armate și ONG-urile ar trebui să le susțină și să le încurajeze.

Declarația cu privire la siguranța școlilor – reducerea utilizării școlilor în scopuri militare

Declarația cu privire la siguranța școlilor reprezintă un angajament politic interguvernamental de a apăra educația în caz de conflict armat. Declarația nu are forță obligatorie și completează dreptul umanitar. Prin susținerea declarației, statele se angajează să:

1. colecteze date fiabile cu privire la atacurile asupra școlilor și universităților și a utilizării acestora în scop militar
2. să ofere asistență victimelor atacurilor
3. să caute, să elaboreze și să promoveze metode prin care educația să fie protejată de conflicte
4. să încerce și să susțină eforturile de a păstra continuitatea educației în caz de conflict armat
5. să susțină activitatea ONU aferentă agendei privind copiii și conflictele armate
6. să pună în aplicare „Liniile directe pentru protecția școlilor și a universităților împotriva utilizării acestora în scop militar în caz de conflict armat”, care oferă recomandări cu privire la măsurile concrete care pot fi luate de forțele armate și actorii armați non-statali pentru a descuraja utilizarea instituțiilor de învățământ în scop militar.

De la momentul elaborării Declarației în 2015, imperativul de a nu utiliza școlile în scopuri militare sau de a ataca elevii și profesorii a luat avânt la nivel internațional. Save the Children este membru al Coaliției Globale de Apărare a Educației împotriva Atacurilor, care încurajează guvernele să adopte Declarația. Până acum, aceasta a fost adoptată de 83 de state membre ale ONU. Declarația are un efect pozitiv, analiza arătând discrepanța dintre țările care au adoptat-o și cele care nu au adoptat-o: în țările care nu au adoptat declarația, numărul incidentelor de utilizare a școlilor în scop militar a crescut cu 97% față de 2014, în timp ce în țările care au adoptat Declarația, numărul incidentelor din aceeași perioadă a scăzut la jumătate.¹³⁸ Din păcate, în ultimul an, s-a raportat o creștere a numărului incidentelor de utilizare a școlilor în scopuri militare în trei dintre țările care au adoptat Declarația cu privire la siguranța școlilor, și anume în Nigeria, Sudan și Sudanul de Sud. Recent, Nigeria și Sudanul au luat măsuri de reevaluare a politicilor proprii.¹³⁹

Instrumente internaționale pentru protecția copiilor împotriva recrutării – 115.000 de copii eliberați

Ultimii 40 de ani au venit cu o serie de instrumente legale pentru a întări protecția copiilor împotriva exploatării lor în scopuri militare în timpul conflictelor armate. Așa cum am arătat anterior, prin ratificarea UNCRC statele se angajează să apere și să asigure drepturile copiilor, ceea ce înseamnă să-și asume în fața comunității internaționale responsabilitatea de a asigura interesul superior al copilului și protecția acestuia împotriva violenței, abuzului, neglijării și exploatării, inclusiv în conflictele armate. Un corolar important al recunoașterii acestui angajament este Protocolul Opțional la Convenția cu privire de Drepturile Copilului privind implicarea copiilor în conflictele armate din anul 2000, acest protocol reprezentând primul tratat internațional dedicat în întregime încetării exploatării militare a copiilor. Protocolul a intrat în vigoare în anul 2002 și a fost până acum ratificat de majoritatea țărilor de pe glob.¹⁴⁰

În anul 2007, s-au stabilit Principiile și liniile directoare de la Paris cu privire la copiii asociați cu forțele sau grupurile armate (Principiile de la Paris) și Angajamentele de la Paris pentru protejarea copiilor împotriva recrutării ilegale sau folosirii lor de către forțe sau grupări armate (Angajamentele de la Paris). Până în prezent, acestea au fost adoptate formal de peste 108 state, reprezentând peste jumătate din statele membre ale Adunării Generale ONU. Principiile de la Paris detaliază pașii atât pentru a împiedica recrutarea fetelor și băieților, cât și pentru a susține reintegrarea acestora, cu referință la standardele internaționale relevante. Angajamentele de la Paris stipulează

angajamentele politice pe care statele trebuie să și le asume pentru a soluționa recrutarea și utilizarea copiilor în scop militar.

Până în 2017, anul aniversării a 10 ani de la Principiile și Angajamentele de la Paris, au fost eliberați din forțele și grupările armate 115.000 de copii.¹⁴¹ La conferința globală de la Paris cu ocazia acestei aniversări, și-au reiterat angajamentul pentru soluționarea recrutării copiilor, într-un mediu global, în care caracteristicile și dinamica conflictelor este în schimbare, peste 70 de state, 10 organisme ONU și 20 de organizații din societatea civilă.

Anul 2017 a fost de asemenea anul lansării Principiilor de la Vancouver în cadrul Conferinței miniștrilor apărării din țările participante la Forțele ONU de Menținere a Păcii. Recunoscând importanța Principiilor de la Paris, Principiile de la Vancouver includ un set cuprinzător de angajamente ale statelor membre vizând întărirea instruirii, planificării și comportamentului propriilor forțe din cadrul operațiunilor de menținere a păcii cu privire la recrutarea și utilizarea copiilor.

Deși recrutarea și utilizarea copiilor de către forțele și grupările armate rămân în continuare o problemă larg răspândită și gravă, în ultimele două decenii situația s-a îmbunătățit semnificativ. Din 1999, peste 60 de grupări armate și-au luat angajamentul unilateral sau bilateral de a reduce și de a pune capăt recrutării și utilizării copiilor.¹⁴² Pe baza datelor colectate pentru raportul Secretarului General ONU cu privire la copii și conflictele armate, între 2005 și 2018, au semnat planuri de acțiune cu ONU un număr de 28 de guverne și grupări armate care s-au angajat să pună capăt recrutării și folosirii copiilor. În aceeași perioadă, au fost scoase de pe lista entităților care încalcă drepturile copiilor din anexa la raportul anual al Secretarului General ONU cu privire la copii și conflictele armate un număr de 13 părți din conflictele armate care au implementat cu succes aceste planuri.

Presiunea diplomatică directă s-a dovedit un instrument puternic. De exemplu, administrația Obama a anunțat în 2012 că va opri finanțarea și instruirea militară a trupelor străine pentru un batalion din RDC până când guvernul nu va semna un acord ONU cu privire la încetarea folosirii copiilor în cadrul forțelor sale armate. ONU încercase șapte ani să convingă guvernul congolez să semneze planul de acțiune; la cinci zile după anunțul SUA, RDC a semnat planul de acțiune. SUA au făcut presiuni de același gen și asupra altor state, obținând rezultate bune.¹⁴³

**Presiunea
diplomatică
directă s-a
dovedit un
instrument
puternic.**

Implicarea grupărilor armate non-statale – asigurarea angajamentelor de a pune capăt încălcărilor drepturilor copiilor

Raportul Secretarului General ONU cu privire la copii și conflictele armate ne arată că aproximativ trei sferturi dintre încălcările grave ale drepturilor sunt comise de grupurile armate non-statale. Conflictul difuz și asimetric contribuie deseori la o cursă a răului în care crește brutalitatea, iar protecția civililor scade. Cu toate acestea, există adesea concepția înșelătoare că este nerealist să se ceară implicarea sau tragerea la răspundere a actorilor non-statali. Așa cum se arată în raportul Comitetului Internațional al Crucii Roșii, Rădăcinile constrângerilor în război (Roots of Restraint in War):

Entitățile externe pot influența conduita forțelor și a grupărilor armate. Transformarea interacțiunii organizațiilor de ajutor umanitar sau a comunităților locale cu grupările armate într-o faptă penală este contraproductivă și împiedică eforturile de promovare a respectului pentru normele umanitare.¹⁴⁴

Organizația neguvernamentală Geneva Call, o organizație care se concentrează pe creșterea conformității și îmbunătățirea conduitei grupărilor armate non-statale, a implicat peste 100 de actori din 25 de țări. Acționând în completarea inițiativelor ONU, instrumentul principal al organizației Geneva Call este Acordul de Angajament, un mecanism prin care actorii armați non-statali se angajează să respecte normele internaționale. Grupările armate semnatare ale Acordului de Angajament privind protecția copilului nu se angajează numai să interzică total folosirea copiilor în conducerea ostilităților, ci și să se asigure că aceștia nu sunt recrutați în trupele lor (în mod voluntar sau involuntar) și să nu oblige niciodată

149 de copii demobilizați din grupările armate din Siria

În iunie 2014, după mai multe luni de negocieri cu Geneva Call, Unitățile de Protecție a Persoanelor, Unitățile de Protecție a Femeilor și Auto-administrația Democrată din regiunea de nord-est a Siriei au demobilizat 149 de copii din trupele lor și au semnat cu Geneva Call Acordul de Angajament privind protecția copilului în conflictele armate.¹⁴⁷ Semnarea acordului reprezintă recunoașterea publică a politicilor lor comune de a împiedica copiii sub 18 ani să participe la ostilități și de protecție a acestora împotriva efectelor conflictului.

copiii să se asocieze sau să rămână asociați cu forțele sale armate. Actorii armați non-statali își iau de asemenea angajamentul să „facă eforturi suplimentare pentru a oferi copiilor din zonele unde își exercită autoritatea ajutorul de care aceștia au nevoie”, inclusiv accesul la hrană, îngrijire medicală și educație.¹⁴⁵ Grupările armate semnatare sunt de acord să ia măsurile necesare de punere în aplicare, cum ar fi ordinele interne, instruirea și sancțiunile, precum și să coopereze cu Geneva Call pentru verificarea conformității.

Pornind de la aceste Angajamente, organizația Geneva Call lucrează cu grupările pentru a îmbunătăți cunoștințele și capacitatea lor operativă de a se conforma standardelor internaționale, mai ales în domeniile cheie, cum ar fi utilizarea și recrutarea copiilor; utilizarea școlilor în scop militar; violența sexuală și bazată pe gen; și protecția îngrijirii medicale. Prin tehnologiile inovatoare, dialog, creșterea conștientizării și activități de advocacy, Geneva Call și partenerii săi au înregistrat până acum un impact important (a se vedea, de exemplu, caseta de mai jos). Învățămintele care se desprind sunt acelea că, în pofida opiniilor comune, anumite grupări armate au dovedit că doresc să accepte supravegherea externă și să coopereze la verificarea conformității lor.¹⁴⁶

Interzicerea minelor terestre și a muniției cu dispersie – salvarea a mii de vieți și de membre

Comunitatea globală a făcut progrese remarcabile în domeniul protecției civililor – inclusiv a copiilor – împotriva armelor nediscriminate. Convenția privind interzicerea utilizării, depozitării, producerii și transferului de mine antipersonal și a distrugerii acestora, cunoscută sub numele de Convenția privind interzicerea minelor antipersonal, precum și Convenția privind muniția cu dispersie reprezintă standarde umanitare privind dezarmarea care încoronează eforturile de a preveni și reduce răul provocat de armele nediscriminate.¹⁴⁸ Aceste convenții interzic producerea minelor antipersonal și a muniției cu dispersie și impun distrugerea depozitelor care conțin acest tip de arme. Convențiile stau mărturie posibilității de a negocia cu succes tratate internaționale atunci când există suficient consens, suficientă înțelegere a fenomenelor și suficientă voință politică.

Aceste convenții au salvat probabil mii de vieți. Până în prezent, 163 de țări sunt parte la Convenția privind interzicerea minelor și 120 de țări au aderat la Convenția privind muniția cu dispersie. S-au distrus peste 53 de milioane de mine¹⁴⁹, au fost deminate câmpuri întregi de mine și aproape 30 de state au fost declarate state unde nu există mine.¹⁵⁰ Un raport recent privind muniția cu dispersie arată o scădere cu 72% a investițiilor în acest tip de muniție din 2017 până în 2018.¹⁵¹ Aceste convenții au creat norme internaționale puternice, multe state care nu

sunt parte la acestea urmând oricum reglementările cuprinse în acestea. Anumite state care nu sunt parte la convenție, cum ar fi SUA, finanțează de asemenea ONG-urile și alți actori care lucrează pentru a curăța terenul de resturile de material explozibil rămas după încheierea conflictelor.

Tratatul privind comerțul cu arme – primul acord internațional obligatoriu privind controlul armelor convenționale

O modalitate directă și practică ca țările să protejeze copiii în caz de conflict o reprezintă interzicerea exportului, furnizării și transferului armelor și a altor echipamente militare către părțile din conflict, acolo unde există riscul major ca acestea să fie utilizate pentru a submina pacea și securitatea sau pentru a se comite ori facilita încălcări grave, inclusiv atacuri ilegale asupra copiilor. Intrat în vigoare în 2014, Tratatul privind comerțul cu arme (Arms' Trade Treaty -ATT) a fost ratificat deja de 100 de state, iar alte 35 l-au semnat, însă nu l-au ratificat încă.¹⁵² Statele care sunt parte la tratat sunt obligate să nu autorizeze transferul internațional al armelor, dacă există riscul major ca acestea să poată fi utilizate contrar prevederilor dreptului internațional umanitar și cu privire la drepturile omului. Articolul 7.4 le cere statelor exportatoare să ia în considerare riscul ca armele convenționale și alte asemenea dispozitive militare să fie utilizate pentru a comite sau facilita comiterea unor acte grave de violență bazată pe gen sau a actelor grave de violență îndreptate împotriva femeilor și copiilor.¹⁵³

Tratatul ATT reprezintă un progres important deoarece este singurul acord internațional obligatoriu care stabilește standarde de reglementare a comerțului cu arme și muniție convențională și care plasează în centrul său scopul umanitar de a reduce suferința umană. S-au înregistrat deja modificări ale comportamentului guvernelor, unii exportatori de arme europeni refuzând, încetând sau oprind exportul de materiale militare către Arabia Saudită sau către alte țări din coaliție, ca reacție la încălcările comise în războiul din Yemen.¹⁵⁴ Cu toate acestea, la momentul redactării acestui raport, mari state exportatoare de arme, inclusiv Franța, Regatul Unit și SUA,¹⁵⁵ continuă să ignore tratatul și să transfere în continuare arme către Arabia Saudită, în ciuda riscului major de încălcare a dreptului umanitar și a drepturilor omului în Yemen.

Evitarea utilizării armelor explozive în zonele populate - împiedicarea unui model predictibil de victime civile

Din ce în ce mai mult, conflictele se desfășoară în zonele populate, unde copiii sunt deosebit de vulnerabili. De mai mulți ani, ONU a evidențiat modelul predictibil al victimelor atunci când se folosesc explozibili cu rază mare de acțiune în

FOTO: BEN WHITE / SAVE THE CHILDREN

FORȚAT SĂ FUGĂ: GODFREY

„Am fugit din Sudanul de Sud din cauza războiului. Tatăl meu a fost ucis de rebeli. Au venit să bea alcool și apoi au început să tragă în el. A fost împușcat pentru că lucra pentru guvern.”

Godfrey, acum în vârstă de 16 ani, a asistat la moartea tatălui său, ucis cu brutalitate de rebelii din Sudanul de Sud. Și-a părăsit țara împreună cu alți membri ai familiei, inclusiv cu sora sa, însărcinată în ultimele luni.

„Ne-a luat trei săptămâni să ajungem în tabăra de refugiați”, spune Godfrey. „N-am avut mâncare, pături sau apă. Sora mea a născut pe drum, însă copilul a murit.”

Godfrey și familia sa trăiesc acum în tabăra de refugiați de la Bidibidi, din Uganda, unde viața este cu mult mai bună. Godfrey lucrează ca voluntar în spațiul prietenos creat în tabără de Save the Children.

zonele dens populate.¹⁵⁶ Evitarea acestei practici ar salva pierderea de vieți în rândurile copiilor atât în timpul atacurilor, cât și pe termen lung, reducând riscul comiterii altor încălcări grave îndreptate împotriva copiilor.¹⁵⁷ Conform presei anglofone, în 2018, organizația neguvernamentală Action on Armed Violence a înregistrat la nivel mondial 32.102 de decese și răniri cauzate de utilizarea armelor explozive. Populația civilă a continuat să fie cel mai grav afectată, cu 70% dintre victime. Din rândul civililor răniți, 43% și-au pierdut viața.¹⁵⁸ Save the Children se mândrește cu faptul că este membru fondator al unui parteneriat al ONG-urilor, Rețeaua împotriva Armelor Explozibile, care face apel la acțiuni urgente pentru a preveni suferința

Pentru a putea participa, copiii au nevoie ca procesele să le fie accesibile.

umană cauzată de astfel de practici.¹⁵⁹ Din ce în ce mai multe state se alătură eforturilor noastre, recunoscând importanța vitală a problemei. Pe fondul exemplelor clare de suferință umanitară, și-au exprimat îngrijorarea peste 80 de guverne, mai multe organizații multilaterale și apoi, consecutiv, mai mulți Secretari Generali și alți înalți reprezentanți ai ONU.

În 2018, în cadrul unei dezbateri pe tema armelor convenționale de la Adunarea Generală a ONU, Irlanda a luat inițiativa unei declarații comune pentru a susține acest apel la acțiune împotriva suferinței umane cauzate de armele explozive în zonele populate.¹⁶⁰ Aceștia sunt primii pași importanți către coagularea unui angajament fără forță legală obligatorie. Un astfel de angajament ar trebui să se concentreze pe evitarea utilizării armelor explozive în zonele populate, asigurarea faptului că militarii înțeleg efectele armelor pe care le folosesc asupra acestor zone și creșterea înțelegerii efectelor extinse. În Agenda pentru Dezarmare, Secretarul General al ONU a lansat un apel ca statele să se angajeze constructiv în eforturile de elaborare a unei astfel de declarații politice.¹⁶¹

Rolul înregistrării victimelor în protecția copiilor în caz de conflict

Colecțarea sistematică a dovezilor răului cauzat copiilor în caz de conflict reprezintă un element vital pentru recunoașterea adecvată a încălcărilor drepturilor copiilor și, ulterior, reducerea acestora. Înregistrarea eficientă a numărului de victime poate:

- să specifice mai clar cauzele suferințelor cauzate populației civile prinsă în conflict, inclusiv ale copiilor și ale altor grupuri vulnerabile
- să contribuie la evitarea și atenuarea cauzelor
- să tragă la răspundere pe cei vinovați¹⁶²

Datele colectate de ONU și de organizațiile care urmăresc victimele civile în fiecare țară ne oferă un indiciu despre amploarea problemei, însă este posibil să fie numai vârful icebergului. Lipsa curentă a fondurilor alocate sistemelor de urmărire a victimelor presupune că nu dispunem de date adecvate pentru a-i identifica pe cei vinovați și pentru a vedea care sunt cauzele suferinței copiilor într-un conflict armat.

2 Tragerea la răspundere a celor vinovați

Tragerea la răspundere poate avea forme diferite, inclusiv numirea și acuzarea publică a celor vinovați, răspunderea în fața justiției sau impunerea unor penalități politice ori financiare. Punctul de plecare ar trebui să fie, în principiu, acțiunile de la nivel local sau național, adică guvernele și comunitățile unde s-au petrecut încălcările drepturilor să preia conducerea procesului de a-i trage la răspundere pe cei vinovați. Cu toate acestea, în situațiile în care actorii de la nivel local sau regional nu pot sau nu doresc să facă acest lucru, este posibil să fie necesare mecanisme internaționale.

Copiii înșiși pot uneori juca un rol important în acest proces de tragere la răspundere. Pentru ca să poată participa, copiii au nevoie ca procesele să le fie accesibile, ca informația să fie ușor de înțeles pentru ei, ca ei să fie ascultați. Copiii trebuie totodată să fie susținuți pentru a participa la campanii și influența guvernele să facă dreptate.

Având în vedere larga răspândire a impunității de care se bucură cei care încalcă drepturile copiilor în conflictele armate, răspunderea este domeniul unde sunt necesare cele mai multe eforturi pentru a elimina distanța dintre angajamentele internaționale formale și cele de la nivel de retorică, pe de o parte, și realitate, pe de altă parte. Totuși, așa cum vom arăta în exemplele următoare, progresele înregistrate de anumite inițiative internaționale ne oferă o rază de speranță.

Măsuri pentru a face dreptate copiilor supraviețuitori ai actelor de violență sexuală

„Singurul premiu din lume care ne-ar readuce demnitatea este dreptatea și judecarea criminalilor.”

Nadia Murad, supraviețuitoare a Statului Islamic și câștigătoare a Premiului Nobel pentru Pace pentru lupta ei de a pune capăt violurilor în conflictul armat

În ciuda naturii sensibile a acestor acte de violență și a fenomenului larg răspândit de sub-raportate a actelor de violență sexuală împotriva copiilor, în ultimii ani au apărut o serie de evoluții promițătoare la nivel internațional. În 2001, rezoluția emblematică a Consiliului de Securitate al ONU privind Femeile, Pacea și Securitatea a pus pe agenda diplomatică

Importanța înregistrării victimelor

Datele colectate în 2013 de la organizații din societatea civilă care înregistrează date cu privire la victime au arătat că armele explozive au fost de departe prima cauză a morții violente a copiilor din Siria, acestea ucigând 7.557 de copii – 71% dintre cei 10.586 de copii în cazul cărora s-a înregistrat cauza care a provocat moartea. Armele de foc de calibru mic au ucis alți 2.806 de copii (26%);¹⁶³ aici sunt incluse 764 de cazuri de execuție sumară și 389 de morți prin împușcare cu arme cu lunetă, existând dovezi clare a faptului că au fost țintiți în mod intenționat copiii. Acest nivel de detalieri, care nu este furnizat de statisticile sau estimările generale ale mortalității, se poate dovedi esențial în fața tribunalelor în care cei vinovați vor da socoteală în viitor, ajungând inclusiv până la tribunale pentru crime de război.

Forțele armate statale care folosesc sisteme de înregistrare a victimelor își pot revizui și amenda propria conduită, dacă este cazul. De exemplu, din 2018, Departamentul pentru Apărare al SUA are obligația legală de a ancheta și raporta public susținerile cu privire la victimele cauzate de operațiunile sale militare în rândurile populației civile și ale combatanților. Pe lângă faptul că sprijină tragerea la răspundere a celor vinovați, acest proces permite îmbunătățirea continuă a strategiilor pentru ca civilii să fie mai bine protejați în viitor.

Înregistrarea victimelor oferă o bază pentru activitățile de advocacy bazate pe dovezi ale altor organizații. Din 2007, Unitatea pentru Drepturile Omului din cadrul Misiunii ONU de Asistență în Afghanistan a utilizat informația înregistrată sistematic cu privire la victimele din rândul civililor pentru a susține activitățile de advocacy cu părțile din conflict, conducând la schimbări directe ale practicilor acestora și la o reducere semnificativă a victimelor din rândul civililor. Alte misiuni de

menținere a păcii și politice ale ONU, inclusiv cele din Irak, RDC și teritoriile palestiniene ocupate, precum și Misiunea Uniunii Africane din Somalia au de asemenea un sistem mai mult sau mai puțin detaliat de înregistrare sau urmărire a victimelor.¹⁶⁴ La nivelul sediului central al ONU, Întitul Comisariat pentru Drepturile Omului menține o bază de date unde sunt înregistrate informații despre victime, iar Departamentul ONU pentru Operațiuni de Menținere a Păcii și-a dezvoltat propriul sistem de gestionare a informației, acesta incluzând date despre victime.

Înregistrarea datelor cu privire la victime mai aproape de timpul real poate, de asemenea, îmbunătăți ajutorul umanitar oferit copiilor în caz de conflict. În Yemen, Protection Cluster (grupul care coordonează activitatea de protecție umanitară) utilizează datele cu privire la victimele-copii oferite de Civilian Impact Monitoring Project.¹⁶⁵

În ciuda exemplelor individuale de bune practici descrise mai sus, rămâne fragmentară coordonarea transversală a acestor sisteme și contexte. Ca urmare, se pierd oportunitățile de schimb și analiză a informațiilor. Pentru a depăși acest obstacol și pentru a promova bunele practici, ONG-ul independent Every Casualty Worldwide a condus timp de trei ani un proces de consultare, inclusiv cu 16 organizații care se ocupă cu înregistrarea victimelor, Comitetul Internațional al Crucii Roșii, diferite Agenții ale ONU și ICC. Acest proces a culminat în 2016 prin publicarea Standardelor privind Înregistrarea Victimelor, recunoscute la nivel internațional ca fiind ghidul în această materie.¹⁶⁶ Prin aderarea la standarde, organizațiile care se ocupă cu înregistrarea victimelor asigură consecvența datelor atât intern, cât și la nivelul întregului sector.

Every Casualty Worldwide, ianuarie 2019

problema fetelor care sunt supuse actelor de violență sexuală și a celor bazate pe gen în caz de conflict armat.¹⁶⁷ Crearea în 2009 a Biroului Reprezentantului Special al Secretarului General ONU (SRSG) în domeniul Violenței Sexuale în Conflict a contribuit și mai mult la creșterea vizibilității acestei probleme și la coagularea energiilor în vederea soluționării sale. Colaborarea și alinierea între SRSG pentru Copii și Conflicte armate și SRSG în domeniul Violenței Sexuale în Conflict este mandatată de Consiliul de Securitate și reprezintă un element crucial pentru abordarea actelor de violență sexuală asupra copiilor în caz de conflict.

Dezvoltările recente în această chestiune au

condus la elaborarea unui cadru legislativ robust în Consiliul de Securitate, ceea ce a oferit Biroului Reprezentantului Special noi instrumente pentru aplicarea în teren a mandatului său și pentru a determina anumite schimbări de comportament. Forța Operativă pentru Justiție Penală Internațională din South Kivu din RDC, de exemplu, reunește actori internaționali și naționali, precum și ONG-uri și spitale locale pentru a face posibilă tragerea la răspundere a celor care se fac vinovați de acte de violență sexuală împotriva copiilor și a tinerilor. În RDC, s-au înregistrat progrese importante în lupta împotriva imunității, odată cu două cazuri în justiție emblematiche: condamnarea pentru crime de război

PHOTO: MOHAMMED AWADH / SAVE THE CHILDREN

CÂND UN AUTOBUZ AGLOMERAT A FOST LOVIT DE UN ATAC AERIAN: ISMAIL

Ismail avea șapte ani când autobuzul școlii în care se afla a fost lovit de un atac aerian la 9 august 2018. A fost grav rănit de bucăți de șrapnel la picior, ochi și cap și a rămas puternic traumatizat de incident. În atac au murit 40 de copii, majoritatea sub 10 ani.

Ismail a fost internat mai multe săptămâni. A primit sprijin psihosocial intensiv pentru a-l ajuta să treacă peste lucrurile care i s-au întâmplat.

„Eram cu toții în autobuz când ne-a lovit racheta... Un prieten a murit. Altul a fost rănit. Mi-am recăpătat cunoștința abia la spital. Nu puteam să văd nimic după ce m-a lovit explozia. După o săptămână sau două, am început să văd câte ceva.”

Ismail își dorește ca războiul să se sfârșească. Visul lui este să se facă medic ca să trateze copiii.

a unui colonel din Forces Armées de la République Démocratique du Congo, mai precis pentru acte de viol și jaf împotriva a 150 de civili din Musenyi, South Kivu; condamnarea unui membru al parlamentului din South Kivu pentru crime împotriva umanității pentru rolul său în răpirea și violul a 39 de copii din Kavumu.¹⁶⁸

Un rol semnificativ îl joacă și organizația Inițiativa de Prevenire a Violenței Sexuale din Regatul Unit.¹⁶⁹ Aceasta a fost fondată în 2012 și are ca scop creșterea conștientizării cu privire la magnitudinea violenței sexuale în caz de conflict armat și organizarea de acțiuni globale în vederea stopării sale. O contribuție cheie a fost dezvoltarea unui protocol privind documentarea și investigarea violenței sexuale în situații de conflict, care include recomandări importante pentru abordarea specifică a violenței sexuale la copii. Regatul Unit a format o echipă de experți care se poate mobiliza aproape imediat pentru a sprijini guvernele, sistemul de justiție, poliția, armata și ONG-urile în activitatea de culegere a probelor și pentru a le oferi cursuri de formare.

Mecanismele justiției penale internaționale – pași către o justiție pentru copii

Tribunalul Penal Internațional pentru Fosta Iugoslavia (International Criminal Tribunal in the former Yugoslavia- ICTY), care a funcționat între 1993 și 2017, a schimbat peisajul DUI. Acest tribunal a oferit victimelor posibilitatea de a da glas ororilor pe care le-au văzut și le-au trăit, a dezvoltat un cadru pentru crimele de război bazate pe gen și a dovedit că este posibil să fie trași la răspundere cei care comit atrocități împotriva civililor în timpul conflictelor armate. Tribunalul a pus sub acuzare șefi de stat, prim-miniștri, comandanți ai armatei, miniștri și mulți alți lideri ale diferitelor părți combatante din conflictele din Fosta Iugoslavia.¹⁷⁰ În ședința finală a ICTY din 2017, la mai mult de 20 de ani de la masacrul de la Srebrenica, tribunalul l-a condamnat pe Ratko Mladic, fost comandant al Statului Major al Armatei Sârbilor Bosniaci, pentru 10 capete de acuzare, inclusiv genocid, crime împotriva umanității și încălcarea legilor și a cutumelor de război. Multe dintre victimele sale erau copii. Împreună cu Tribunalul Penal Internațional pentru Rwanda, Camerele Extraordinare ale Tribunalului din Cambogia și Tribunalul Special pentru Sierra Leone, ICTY reprezintă un exemplu important despre felul în care acțiunea internațională concertată a atras într-o oarecare măsură răspunderea pentru crimele îndreptate împotriva copiilor.

După înființarea acestor tribunale ad-hoc specifice fiecărui conflict, în 1998 a fost adoptat Statutul de la Roma, stabilind în 2002 Tribunalul Penal Internațional (ICC). ICC a recunoscut ca și crimă de război „mobilizarea sau înrolarea copiilor sub 15 ani și utilizarea lor pentru a participa activ la

ostilități.”¹⁷¹ Primul caz deferit ICC – Procurorul c. Thomas Lubanga Dyilo – s-a concentrat exact pe recrutarea și utilizarea copiilor. Verdictul de vinovat exprimat de ICC în 2012 este o decizie de referință deoarece a demonstrat că ICC poate să-i aducă în fața justiției pe cei care se fac vinovați de crime împotriva copiilor. ICC a făcut pași importanți la nivelul politicilor care ar putea îmbunătăți justiția pentru copii. În noiembrie 2016, Procurorul Șef a lansat Politica privind Copiii, evidențiind gravitatea atrocităților îndreptate împotriva copiilor și modul în care acestea îi afectează, întărind preocuparea ICC pentru aspectele care privesc copiii. Astfel, Procurorul ICC a ridicat anchetarea și judecarea atrocităților îndreptate împotriva copiilor la nivel de obiectiv strategic al ICC.

Ritmul justiției internaționale este, totuși, foarte încet. Verdictul în bine-cunoscutul caz al lui Jean-Pierre Bemba Gombo din Republica Centrafricană a fost anulat în iunie 2018 și o serie de suspecti de rang înalt au reușit să se sustragă judecării în fața tribunalului. ICC se confruntă cu provocări privind jurisdicția și aplicarea sentințelor, însă reprezintă principalul mecanism de justiție internațională pe care îl avem în prezent, jucând astfel un rol primordial în eforturile globale de a pedepsi atrocitățile îndreptate împotriva copiilor și încălcările drepturilor lor.

Mecanismul Internațional, Imparțial și Independent – pași către justiție pentru Siria

În Decembrie 2016, Adunarea Generală a ONU a adoptat Rezoluția 71/248 privind stabilirea „Mecanismului Internațional, Imparțial și Independent pentru a sprijini anchetarea și urmărirea persoanelor responsabile pentru crimele cele mai grave, potrivit dreptului internațional, comise în Republica Arabă Siriană din martie 2011”.¹⁷² Rolul mecanismului este acela de a colecta, consolida, păstra și analiza dovezile privind încălcarea DUI și a drepturilor omului și de a pregăti dosare pentru a facilita procedurile penale independente din curțile sau tribunalele naționale, regionale sau internaționale care dețin sau pot deține în viitor competența de a judeca aceste crime. La momentul redactării acestui raport, se colectaseră peste 1 milion de probe. Aceste date au fost puse la dispoziția birourilor naționale ale procurorului general care anchetează la rândul lor autorii crimelor internaționale. Până în prezent, Germania¹⁷³ și Franța¹⁷⁴ au emis mandate de arestare pe numele unor înalți oficiali sirieni, iar autoritățile din Suedia și Austria au inițiat de asemenea anchete.

Principiul „jurisdicției universale” le permite procurorilor naționali să urmărească persoane suspectate de a fi responsabile pentru anumite crime internaționale grave, cum ar fi tortura, crimele de război și crimele împotriva umanității, deși acestea au fost comise în altă parte și nici

acuzatul nici victima nu sunt cetățeni ai acelei țări. Dintre țările europene, Germania are cea mai largă interpretare a acestui principiu, motiv care explică parțial de ce a preluat conducerea în investigarea crimelor comise în Siria. Urmărirea penală internațională joacă un rol din ce în ce mai important în eforturile internaționale de a-i trage la răspundere pe autorii atrocităților, de a face dreptate victimelor, de a descuraja crimele pe viitor și a asigura faptul că țările nu vor deveni adăpostul celor care încalcă drepturile omului.¹⁷⁵

Deși politicile puternic contestate din jurul războiului din Siria sugerează că dreptatea pentru numeroasele sale victime se va lăsa probabil mult așteptată, acest mecanism și anchetele în curs sunt exemple încurajatoare ale modului în care justiția internațională poate să facă să crească presiunea asupra celor care comit încălcările chiar și în lipsa unui proces judiciar internațional. Ar trebui să învățăm din modul de funcționare al acestui mecanism și deopotrivă din modul de funcționare al „mecanismului independent” din Myanmar (menționat în Partea a 2-a) pentru a putea să stabilim un mecanism permanent de compilare a dovezilor cu privire la crimele comparabile și din alte țări.

Inovații în utilizarea sancțiunilor financiare pentru a promova conformitatea cu dreptul internațional

În SUA, Legea globală a răspunderii pentru încălcarea drepturilor omului (Global Magnitsky Human Rights Accountability Act) autorizează guvernul american să sancționeze persoanele care încalcă drepturile omului, să le sechestreze bunurile și să le interzică intrarea pe teritoriul SUA. Legea stă la baza eforturilor curente de a impune sancțiuni în SUA împotriva a 20 de persoane care se crede că au fost implicate în moartea lui Jamal Khashoggi, jurnalistul saudit asasinat în consulatul Arabiei Saudite de la Istanbul în octombrie 2018.¹⁷⁶ Legi asemănătoare au fost introduse în Canada și în toate statele europene, Regatul Unit introducând așa numitul amendament Magnitsky în legea recent adoptată, Legea privind sancțiunile și măsurile împotriva spălării banilor.¹⁷⁷ Guvernul Țărilor de Jos, împreună cu Comitetul Helsinki din Norvegia lucrează în prezent la nivelul UE pentru a dezvolta o abordare mai puternică a sancțiunilor aplicate încălcării drepturilor omului, ce ar putea fi utilizată pentru a ținti persoane anume, care fac parte inclusiv din actorii armați non-statali, care să primească interdicția de a călători în UE.¹⁷⁸ Acestea reprezintă eforturi importante și cu posibil efect de transformare. Aceste reglementări, precum și altele de același tip, ar trebui să includă în mod explicit încălcarea drepturilor copiilor în domeniul lor de aplicabilitate.

În multe dintre țările cel mai grav afectate, conflictul este prelungit, exacerbă sau alimentat

de slaba guvernanta, coruptie si accesul la resurse naturale. Tragerea la raspundere a companiilor, politicienilor si a actorilor armați implicați în practici de coruptie poate reduce stimulentele care alimenteaza conflictul si poate contribui la construirea pacii. Legea privind practicile de coruptie straine a Comisiei de Valori Mobiliare si Burse din SUA reprezinta o incercare de a aborda, într-o oarecare masura, problema coruptiei din perspectiva terorismului si a nesiguranței. Legea a limitat cu succes practicile de coruptie ale marilor corporatii care desfasoara activități în RDC, Libia si Nigeria, de exemplu. În Regatul Unit, amendamentele aduse recent Legii privind infractiunile financiare au introdus Ordinele de Justificare a Averi ca instrument de ancheta în sprijinul valorificării activelor deținute de indivizi suspecti de acte ilegale, inclusiv încălcarea gravă a drepturilor omului. Acest tip de ordin impune persoanei față de care există suspiciuni rezonabile că ar fi implicată într-o infracțiune gravă să explice natura și măsura drepturilor asupra proprietății imobiliare de pe teritoriul Regatului Unit și să explice cum a dobândit proprietatea, atunci când există motive temeinice să se presupună că venitul licit declarat al suspectului ar fi insuficient pentru a-i permite să obțină proprietatea. Anchetatorii au așadar la dispoziție un instrument important pentru a nu lăsa să treacă nepedepsite încălcările drepturilor copiilor din zonele de conflict comise de criminali cu averi substanțiale.

3 Acțiuni practice de protecție a copiilor în teren și de sprijin a recuperării acestora

Chiar dacă toate părțile beligerante dintr-un conflict armat ar respecta cele mai înalte standarde de conduită și s-ar confrunța cu amenințarea credibilă de a răspunde aspru pentru orice încălcare a acestora, conflictul tot ar rămâne un context profund nesigur pentru un copil. Este așadar esențial ca măsurile de sporire a conformității cu standardele, legile și normele internaționale să fie însoțite de investiția în măsuri practice de natură să ofere protecție directă copiilor aflați în zonele de conflict și să sprijine recuperarea lor. Acolo unde este posibil, aceste măsuri ar trebui oferite și gestionate de structuri de la nivel local. Astfel de măsuri pot avea un impact transformator pentru un număr imens de copii. Prezentăm în continuare o serie de exemple de abordări și inițiative motivante care ar trebui sprijinite și dezvoltate.

Protecția umanitară a copilului – asigurarea siguranței copilului în conflictul armat

Actorii din sfera protecției umanitare a copilului acționează pentru a preveni și a reacționa la problemele de protecție a copilului prin intervenții

directe pentru fiecare copil în parte, cum ar fi managementul de caz; prin programe pentru familii, cum ar fi consolidarea situației economice și susținerea rolului părinților; și prin consolidarea mecanismelor de protecție a copilului în cadrul comunităților. Totodată, caută să întărească capacitatea actorilor naționali de a pune în aplicare sisteme eficace de sprijin social. Planificarea protecției copilului se dovedește o intervenție salvatoare care în egală măsură previne și răspunde amenințărilor și care contribuie la diminuarea impactului dăunător al conflictului asupra dezvoltării pe termen lung a copilului. În plus, experiența a arătat că planificarea transversală și complet integrată a protecției poate contribui la succesul altor eforturi umanitare.

Activitatea de protecție a copilului este complexă și necesită adesea multe resurse. Este un sector relativ nou căruia îi lipsește un parcurs clar către profesionalizare, iar profilul unui lucrător din protecția copilului poate varia în diferite contexte în funcție de nevoi și calificările disponibile. Un studiu de cartografiere și analiză a pieței efectuat în 2015 de Save the Children pentru Grupul de Lucru pentru Protecția Copilului a identificat ca cea mai mare provocare a sectorului deficitul de personal bine pregătit pentru protecția copilului în situațiile de urgență.¹⁷⁹ Studiul a arătat că „o anumită subcategorie de copii pentru care se impun cele mai dificile măsuri de urgență este probabil să necesite cel puțin de trei ori mai mult personal specializat în măsurile de protecție de urgență decât se estimează în prezent.” În plus, există un deficit de formare a capacității pentru cei care ar avea cel mai mult nevoie de aceasta, mai ales adulți și profesioniști care intră cel mai des în contact cu copiii afectați de criză, precum și la nivelul rețelei de organizații din cadrul comunității și al personalului din administrațiile locale care constituie sistemul de protecție din jurul copiilor.

În ciuda constrângerilor cu care se confruntă, sectorul face eforturi pentru a soluționa aceste provocări. Standardele profesionale ale sectorului sunt reprezentate de Standardele Minime de Protecție a Copilului în Acțiunile Umanitare.¹⁸⁰ Organizația Child Protection Area of Responsibility¹⁸¹ dispune în prezent de o strategie de acțiune locală, bazată pe principiul că acțiunea umanitară ar trebui să fie locală pe cât este cu putință și internațională pe cât este necesar – în conformitate cu fluxurile de lucru la nivel local din acordul „Grand Bargain”, un acord dintre cei mai mari donatori și furnizori de ajutor umanitar care vizează ca o parte mai mare a fondurilor să ajungă la cei care au nevoie de ele.¹⁸² Strategia include accentul pe formarea capacității ONG-urilor locale în vederea coordonării în comun a protecției copilului în contexte umanitare. Alianța pentru Protecția Copilului în Acțiunile Umanitare are și un Grup de Lucru pentru Învățare și Dezvoltare cu rol

de supraveghere a strategiei de profesionalizare.¹⁸³ Programul de dezvoltare profesională pentru protecția copilului în situații de urgență susținut de Save the Children este o inițiativă emblematică, deja pusă în practică în Asia, Orientul Mijlociu și Africa de Est și care vizează formarea personalului din cadrul ONG-urilor și a autorităților naționale.

Toate acestea sunt exemple motivante a profesionalizării sectorului ajutorului umanitar, sector care necesită un sprijin financiar mult mai mare pentru a corespunde măsurii în care copiii din zonele de conflict au nevoie de acțiuni care să le salveze și să le schimbe viața.

Acțiuni pentru protecția copilului

Protecție pentru toți copiii din Bangladesh

Managementul de caz reprezintă o metodă eficientă de abordare a nevoilor individuale ale copilului într-un mod adecvat, sistematic și în timp util prin sprijin direct și/sau referirea copilului către alte servicii.¹⁸⁴ Prin folosirea metodelor de management de caz, specialiștii în protecția copilului facilitează consolidarea unui mediu protectiv în jurul copiilor, asigurând o abordare structurată a identificării, evaluării, planificării și revizuirii nevoilor de protecție ale fiecărui copil în parte. În contextele umanitare, toate acestea sunt făcute în prelungirea sistemului formal de management de caz al autorităților publice, pentru a soluționa nevoile cele mai apăsătoare. În Bangladesh, agențiile de protecție a copilului au lucrat cu autoritățile naționale pentru a gestiona în 2018 un număr de 20.000 de cazuri de copii Rohingya extrem de vulnerabili¹⁸⁵, incluzând aspecte cum ar fi separarea de familie, violență sexuală și violență bazată pe gen, exploatarea prin muncă a copiilor, răpire și traficare. Managementul de caz este o activitate dificilă, necesitând adesea un nivel semnificativ de implicare cu fiecare copil în parte și conlucrarea cu familiile și comunitățile pentru a asigura protecția copilului și accesul la asistență și servicii multi-sectoriale. Deși este o activitate care necesită mult timp și multe resurse, privită ca parte integrantă a ajutorului umanitar în totalitatea sa, managementul de caz face ca toți copiii să primească ajutorul umanitar necesar pentru a supraviețui și a se dezvolta normal.

Identificarea și reunificarea familiilor – acțiuni practice care schimbă viața copiilor din Sudanul de Sud

În coordonare cu UNICEF, organizația Child Protection Area of Responsibility și alți 31 de parteneri, Save the Children a ajutat la reunificarea cu familiile și comunitățile lor a unui număr de aproape 6.000 de copii neînsoțiți și separați de familie din Sudanul de Sud, prin activități de identificare și reunificare a familiei.¹⁸⁶ Din 2013, au fost înregistrați în vederea managementului de caz peste 18.000 de copii neînsoțiți și separați. Pe lângă cei 7.576 de copii care beneficiază de continuarea managementului de caz, de măsurile post-reunificarea și de îngrijire

alternativă, sunt alți 5.362 de copii declarați dispăruți de către aparținătorii lor. Această activitate a condus la elaborarea unui ghid de practică profesională pentru identificarea și reunificarea familiei în situații de urgență, un instrument util pentru aplicarea unor standarde și recomandări globale și în contextul din Sudanul de Sud.¹⁸⁷

Protecția copilului în comunitate – o transformare sustenabilă făcută de cei care sunt cei mai apropiați copilului

Pentru cea mai mare parte a copiilor din zonele de conflict, cei care le oferă protecția imediată și cea mai semnificativă sunt familiile și comunitățile lor. Pe baza a numeroase studii etnografice și de analiză a diferitelor practici, cea mai eficientă protecție a copilului este aceea venită din rândurile comunității, activitatea de jos în sus care activează colaborarea și alinierea non-formală – formală, o mai bună utilizare a serviciilor formale, schimbarea socială venită din interior și un nivel ridicat de însușire la nivelul comunității.¹⁸⁸ În Ierusalimul de Est, agențiile de protecție au susținut organizația YMCA să ajute comunitățile vulnerabile din Ierusalimul de Vest să conceapă și să implementeze propriile intervenții de protecție și reziliență printr-o abordare de tip „reacție la criză condusă de supraviețuitori și comunitate”, o abordare care s-a dovedit că promovează reziliența comunității și un sentiment de demnitate, de capacitate a comunității și a tineretului și că responsabilizează autoritățile locale.¹⁸⁹ Și copiii pot fi agenți activi ai schimbării în propriile comunități. Proiectul LEAP (Local Engagement to Advocate for Peace) derulat de Save the Children în trei provincii afectate de conflict din sudul Thailandeii susține 10 organizații din societatea civilă în vederea capacitării copiilor. Aceștia sunt implicați în activități directe și în activități de advocacy pentru o societate mai prietenoasă și mai inclusivă pentru copii prin soluționarea nedreptăților și a inegalității. Formarea capacității organizațiilor locale pentru a susține capacitatea copiilor este o abordare care s-a dovedit extrem de eficace prin aceea că le permite copiilor să dea glas vederilor și ideilor lor atât la nivelul comunității cât și al provinciei.

Sănătatea mintală și sprijinul psihosocial – o cheie către reconstruirea viitorului

„În ultimii ani, se acordă din ce în ce mai multă atenție sănătății mintale și sprijinului psihosocial în contextele umanitare, și pe bună dreptate. Însă a venit momentul să ne reunim forțele pentru a face un salt gigantic înainte, gândindu-ne la cum putem reproduce și oferi intervențiile la o scară suficient de mare pentru a ajunge la toți aceia care au nevoie de ajutor, pornind de la furnizarea acestora prin intermediul sistemelor de educație, îngrijire medicală și protecție.”

Profesorul Alastair Ager,
Consilier Științific Adjunct,
Departamentul pentru Dezvoltare Internațională,
Regatul Unit

După cum am arătat în Partea 1, impactul conflictului asupra sănătății mintale a copilului poate fi grav și pe toată durata vieții. Cu toate acestea, experiența Save the Children și a altor organizații care lucrează cu copiii și familiile din zonele de conflict evidențiază reziliența remarcabilă a copiilor. În prezent se derulează mai multe inițiative pentru a consolida sănătatea mintală și sprijinul psihosocial (Mental Health and Psycho-social Support -MHPSS) în situațiile

de conflict. Ghidurile internaționale – Ghidurile MHPSS pentru situații de urgență ale Comisiei Permanente Inter-agenții – specifică nevoia unui sistem de sprijin multistratificat, furnizat pe diferite niveluri ale sistemelor de asistență socială și de îngrijire medicală.¹⁹⁰ În ultimii ani, guvernele țărilor donatoare și ONG-urile sunt din ce în ce mai interesate de identificarea modurilor în care pot fi intensificate serviciile MHPSS pentru copiii afectați de conflict. În ianuarie 2018, a avut loc o conferință importantă în care s-a elaborat o foaie de parcurs globală, bazată pe patru modalități de a răspunde la nevoile MHPSS ale copiilor și tinerilor afectați de conflict:¹⁹¹

1. programarea și coordonarea multisectorială la toate nivelurile, dincolo de sectorul protecției copilului
2. implicarea tinerilor nu doar ca beneficiari ai serviciilor, ci ca participanți la propriile lor vieți
3. susținerea bunăstării și a nevoilor MHPSS ale aparținătorilor, nu doar a cunoștințelor acestora despre creșterea copiilor
4. întărirea capacității naționale.

Judecând după faptul că există deficite pre-existente de personal în domeniul sănătății mintale la nivel regional și global, mai ales în pediatrie,

Puterea fotbalului: Arsenal și SaveTheChildren și-au pus laolaltă expertiza pentru a crea un program unic de antrenament, prin care copiii își pot recăpăta curajul și forța interioară prin fotbal.

FOTO: CHARLIE FORGHAM-BAILEY/SAVE THE CHILDREN

profioniștii trebuie să dispună de instrumente suplimentare pentru a lucra cu copiii și familiile din zonele de conflict. Este vital ca donatorii și comunitatea globală să treacă repede de la entuziasmul retoric pentru acțiunile de susținere a

sănătății mintale și a bunăstării copiilor din zonele de conflict la angajamente concrete de finanțare și la modificarea practicilor – astfel încât să plaseze activitatea MHPSS în centrul răspunsului umanitar.

Programul HEART

Programul HEART, al cărui nume vine de la vindecare și educație prin artă, în engleză (Healing and Education through the Arts), reprezintă o metodă prin care arta este folosită pentru suportul psihosocial al copiilor afectați de stres cronic sever.¹⁹² Metoda presupune activități de grup structurate în care arta este folosită ca un mijloc de expresie prin care copiii sunt ajutați să proceseze și să comunice ceea ce simt în legătură cu propriile experiențe. Activitățile se concentrează pe relaxare, procesarea stresului, înțelegerea și controlul emoțiilor, recăpătarea încrederii, comunicarea în grup, conceptualizarea viitorului și sprijin în grup. Procesul de vindecare

începe atunci când copiii procesează sau își exprimă amintirile, ideile sau sentimentele într-o formă artistică sau atunci când discută cu un adult sau un alt copil care îi ascultă cu înțelegere.

Programul HEART a dovedit că îi ajută pe copii să se simtă mai puțin izolați, mai legați de cei de-o vârstă cu ei și să încerce un sentiment de siguranță printre adulții în care au încredere și în comunitate. Toate acestea pot contribui la redobândirea încrederii, la sentimentul de siguranță a copilului și la creșterea capacității și a probabilității ca acesta să se dezvolte în contextele educaționale și sociale.

FOTO: CHARLIE FORGHAM-BAILEY/SAVE THE CHILDREN

Puterea fotbalului

Clubul de Fotbal Arsenal și Save the Children și-au pus laolaltă expertiza pentru a crea un program unic de antrenament, prin care copiii își pot recăpăta curajul și forța interioară prin fotbal. Fostul fotbalist Per Mertesackera văzut acest lucru cu proprii ochi atunci când a vizitat tabăra de refugiați din Za'atari, Iordania:

„L-am întâlnit pe Mohammad, un băiat sirian.

În ciuda faptului că și-a părăsit țara, familia și-a construit o viață nouă în tabără. Visează să devină fotbalist, însă trăiește în prezent și dorește să se perfecționeze și să facă tot ce îi stă în putere pentru acest vis. A fost o onoare să fiu invitat la el acasă și să ne petrecem timpul împreună.

Pe vremea când jucam fotbal, am avut propriile mele probleme de sănătate psihică. Erau zile când simțeam totul ca pe o povară, atât fizic, cât și mental, însăești obligat să obții rezultate. Experiența proprie mă ajută să stabilesc o legătură cu tinerii jucători, deoarece toată lumea are o poveste și cu toții trecem prin greutăți.

La Za'atari, am văzut eforturile care fac pentru a-i ajuta pe copiii să-și revină după situațiile de urgență, aducând fotbalul în regiuni devastate de război și lovite de sărăcie, pentru a le oferi un mijloc de a lăsa deoparte greutățile vieții de zi cu zi. Vorbim despre probleme mintale grave și traume psihologice care sunt greu de pus în cuvinte.

A fost extraordinar să văd că fotbalul aduce tuturor bucurie; este un sentiment autentic, împărtășit de toți. Însă dincolo de jocul de fotbal, scopul programului este să pregătească copiii să înfrunte viața și să le ofere o șansă, păstrând vii visurile lor și ajutându-i să se orienteze către propriile obiective.

Programul utilizează o abordare de tipul formarea formatorilor, primii care au fost pregătiți fiind cei de la Arsenal, care apoi i-au pregătit pe antrenorii locali din Iordania, care, la rândul lor îi pregătesc pe fetele și pe băieții sirieni. Antrenorii echipelor de fotbal au fost formați și de experții Save the Children în ceea ce privește aspectele de prim-ajutor psihologic, contribuind astfel la creșterea rezilienței copiilor.

Mi-am petrecut mai multă vreme cu copiii. Întotdeauna avem ceva de învățat, ca atunci când am întâlnit-o pe Nabila, o fată de 14 ani, care mi-a spus că „fotbalul nu este doar pentru băieți, este egal. Mă bucur că suntem antrenați și că primim sprijin de specialitate care să ne ajute pe terenul de fotbal și în afara lui.”

Cred cu tărie că atunci când copiii își ratează potențialul, întreaga lume are de pierdut.”

Per Mertesacker, fost jucător pentru Germania și Arsenal, în prezent director la Arsenal Academy.

Siguranța copiilor la școală și în preajma școlii – abordarea programului Școli Sigure.

„La mine la școală este foarte plăcut și estecald. Avem ferestre noi și încălzire. Profesorii se poartă frumos. Îmi place mult la școală pentru că școala mea este o un loc al păcii.”

Anna, 8 ani, Ucraina

Programul Școli Sigure al Save the Children abordează toate riscurile în mod inclusiv pentru a apăra copiii de violență, dezastre, conflict și pericolele de zi cu zi în școală și în preajma școlii. Programul valorifică decenii de experiență și cercetare legate de sprijinirea copilului confruntat cu riscul întreruperii educației din cauza conflictului, inclusiv riscul de atac asupra școlilor, recrutare forțată și violență sexuală. Pornește de la conceptul de „Școala ca zonă a păcii” din programele dezvoltate pentru prima dată în timpul războaielor civile din Sri Lanka și Nepal pentru a apăra școlile de impactul perturbărilor politice și al actelor de violență. Aceste programe se concentrează pe inițiative de implicare a comunității în vederea declarării școlilor „zone ale păcii”. De la lansarea Declarației privind siguranța în școli, în 2015, programele de asigurare a siguranței în școli leagă măsurile concrete de protecție din școli și comunități cu activitățile de advocacy și formare a capacității aparținătorilor și a actorilor non-statali.

Aceste abordări facilitează soluțiile sustenabile și cu potențial de extindere pentru a proteja unitățile de învățământ împotriva atacurilor. Susținerea implementării programului Școli Sigure reprezintă o modalitate prin care guvernele care au adoptat Declarația privind siguranța în școli să-și poată operaționaliza angajamentele de a schimba realitatea din teren. În Ucraina, de exemplu, Save the Children lucrează cu școlile din apropierea liniei de contact dintre forțele combatante pentru a atenua efectele conflictului, conectând intervențiile locale – cum ar fi elaborarea unor planuri de siguranță a școlilor și sprijinul psihosocial pentru copii – cu activitățile de advocacy privind declarația derulate la nivel național și care implică în mod activ copiii.

Educația în situații de urgență – creșterea finanțării și îmbunătățirea coordonării

Summit-ul Umanitar Mondial din 2016 a lansat noul fond „Educația nu mai poate aștepta” (Education Cannot Wait - ECW). Fondul vizează să accelereze viteza de alocare a resurselor financiare pentru situații de urgență. În situația declanșării unui conflict sau a escaladării unei crize, Facilitatea de Intervenție Rapidă ECW poate aloca imediat fonduri programelor din școli. Facilitatea Multianuală pentru Reziliență se adresează nevoilor pe termen mai lung din crizele de lungă durată prin programele comune multianuale, permițând conlucrarea dintre actorii din domeniul umanitar și al dezvoltării pentru

a obține rezultate comune în sfera educației. ECW deja a oferit educație de calitate unui număr de 765.000 de copii și tineri din 19 țări afectate de criză, deși fetele reprezintă mai puțin de jumătate dintre acești tineri. Fondul vizează măsuri pentru peste 1 milion de copii până la finele anului 2018.¹⁹³ Până la momentul redactării acestui raport, ECW a lansat două programe multianuale inovatoare privind educația refugiaților și a comunităților gazdă din Bangladesh și Uganda. ECW intenționează să lanseze aproximativ alte 10 programe multianuale în 2019. Este vital ca donatorii să continue să susțină ambițioasele de finanțare și să asigure finalizarea completă a fiecărui program multianual.

ECW lucrează cu Education Cluster – mecanismul global de coordonare pentru programele educaționale din contextele umanitare, condus de Save the Children împreună cu UNICEF – pentru a asigura sustenabilitatea pe termen lung a educației în situațiile de criză prelungită. Acest lucru se realizează prin elaborarea în comun a unor planuri de intervenție care să reflecte nevoile și costurile atât pentru măsurile de urgență, cât și pentru programarea pe termen lung. La sfârșitul anului 2018, 25 de țări aveau astfel de structuri de tip cluster și grupuri de lucru naționale în domeniul educației. Datorită interesului crescut și acțiunilor vizând educația în situațiile de urgență, Global Education Cluster a primit în ultimii ani mai multe fonduri, pentru a consolida capacitatea de coordonare; fondurile sunt totuși insuficiente pentru structurile de tip cluster de la nivel național și pentru intervenția în educație în situațiile de urgență.

Susținerea copiilor refugiați

– întoarcerea la școală în luni, nu ani

Prin semnarea Declarației de la New York privind refugiații și migrații din 2016, toate cele 193 de state membre ale ONU au convenit să îi apere pe cei care sunt forțați să fugă din țara lor și să susțină țările care le oferă adăpost – responsabilități naționale care trebuie suportate într-un mod mai echitabil și mai predictibil.¹⁹⁴ Declarația promite, printre altele, să asigure că toți copiii refugiați se întorc la școală și încep să învețe în termen de câteva luni de la momentul trecerii frontierei internaționale. În decembrie 2018, Adunarea Generală a ONU a convenit un nou cadru internațional important, Cadrul Global privind Refugiații (Global Compact on Refugees), care va transforma modul în care comunitatea internațională va reacționa la dislocările în masă și la criza refugiaților, aducând beneficii atât copiilor refugiați ca urmare a conflictului, cât și copiilor din comunitățile gazdă.

Save the Children și-a concentrat activitățile de advocacy mai ales în domeniul educației refugiaților. Includerea copiilor refugiați în sistemul de educație al țării gazdă este calea cea mai practică și sustenabilă de a oferi copiilor dislocați

FOTO: DAPHNEE COOK / SAVE THE CHILDREN

CALEA CĂTRE RECUPERARE: JANAT ARA

„Când învățăm și ne jucăm simt o pace în suflet și uit ce mi s-a întâmplat.”

Janat Ara, o fetiță refugiată Rohingya în vârstă de 12 ani, trăiește în tabăra din Cox's Bazar, din Bangladesh. Ea și sora ei mai mică sunt orfane. Sunt în grija unui unchi și a unei mătuși.

Janat urmează cursurile centrului de educație organizat de Save the Children.

„Îmi place mult centrul de educație, mai ales orele de matematică și de engleză”, spune ea.

„Am trecut prin multe în Myanmar”, adaugă Janat. „La centru, învățăm să desenăm, să dansăm și să cântăm. Cursurile ne-au ajutat mult, pe mine, dar și pe ceilalți copii de la centru să uităm prin ce am trecut.”

Janat frecventează, de asemenea, cursurile pe care Save the Children le organizează special pentru fete. Acolo învață despre îngrijirea sănătății, despre cum să se protejeze, riscurile unei căsătorii la vârste tinere și măsuri de siguranță contra incendiului.

„Când mă fac mare, vreau să lucrez”, spune ea. „Trebuie să pot să câștig bani singură.” Speră să devină profesor, să lucreze într-un spital sau pentru un ONG.

oportunități de învățare acreditate și certificate, a căror calitate poate fi monitorizată.

Global Compact include o serie de angajamente pozitive în acest sens, inclusiv acela că se vor face eforturi astfel încât copiii refugiați să revină la școală, ideal în maxim trei luni de la sosire, precum și acela că „se va oferi sprijin pentru elaborarea și dezvoltarea unor planuri naționale de învățământ care să includă refugiații”¹⁹⁵ Cadrul Global Compact face referire la nevoia unei educații inclusive și menționează în mod explicit, în contextul refugiaților, nevoia de a înlătura barierele din calea educației pentru fete. Din ce în ce mai multe țări iau măsuri constructive în vederea îndeplinirii acestor obiective, inclusiv șapte țări din Africa de Est care și-au luat angajamentul să includă educația pentru refugiați în sistemele lor naționale până în 2020.¹⁹⁶ Deși Global Compact nu are forță obligatorie și lasă la latitudinea statelor modul în care să-și îndeplinească angajamentele, acest cadru s-a bucurat de o largă susținere. Crearea mecanismului Global Refugee Forum oferă un mijloc prin care statele vor putea să-și asume angajamentele financiare, tehnice și la nivel de politici, și prin care se va putea măsura progresul.

Parteneriatul pentru îngrijirea copiilor victime ale exploziilor – o cale deschisă către o mai bună îngrijire medicală a copiilor răniți în explozie sau de suflul exploziei

Parteneriatul pentru îngrijirea copiilor victime ale exploziilor reprezintă o inițiativă comună Save the Children și Centrul de Studii pentru Leziunile Cauzate de Explozii al Colegiului Imperial din Londra. Parteneriatul reunește experți și instituții dedicate îmbunătățirii îngrijirii copiilor grav răniți în explozii, indiferent unde s-ar afla. Scopul acestuia este de a acoperi lacunele din practica și cercetarea medicală, de a crește gradul de conștientizare asupra complexității și asupra efectelor pe termen lung ale leziunilor suferite de copii în urma exploziei și de a oferi îndrumare practică medicilor din teren. Este prima organizație din lume care se concentrează pe provocările terapeutice ale leziunilor provocate de explozii la copii.

Parteneriatul a creat un manual practic pentru medicii din zonele de conflict și post-conflict, pentru a-i ajuta să trateze copiii răniți în explozii. Acesta reprezintă un cadru practic care permite pediatrilor fără experiență în traumatologie să structureze tratamentul copiilor răniți în explozii, transformând încercările de tratament în competențe transferabile în momentul în care sunt cel mai necesare. În felul acesta, medicii care lucrează în condiții extrem de grele pot îngriji copiii grav răniți conform unui protocol medical și cu încrederea necesară, ceea ce crește șansele de supraviețuire și perspectiva însănătoșirii viitoare a acestor copii.

Coordonarea și formarea civil-militară

Ținând seama de impactul grav al conflictului asupra copiilor, coordonarea între actorii militari și civili reprezintă un mijloc important de a reduce riscurile cu care se confruntă copiii. Pentru Save the Children, abordarea cheie este facilitarea includerii drepturilor și protecției copiilor în cadrul operativ al structurilor militare, poliției și al altor grupuri relevante. Cursurile noastre de formare au cuprins până acum un număr de circa 100.000 de cadre militare și au fost înființate departamente de protecție a copilului în cadrul forțelor armate naționale din 12 țări. Un modul suplimentar a fost elaborat special pentru a fi introdus printre instrumentele utilizate de Forțele de Rezervă ale Uniunii Africane (African Union Standby Forces). Totodată, am dezvoltat recent un parteneriat cu NATO pentru a dezvolta o directivă care privește în mod special copiii, reprezentând o schiță pe care statele să o poată dezvolta în abordarea de masă a acestor aspecte. Deși complexă, atunci când există cu adevărat, acest tip de coordonare civilă-militară are un impact imens. Participarea la cursurile de formare pentru personalul militar sau elaborarea acestui tip de cursuri, care se concentrează pe vulnerabilitățile și nevoile unice ale copiilor, precum și pe obligațiile care le revin actorilor militari contribuie la promovarea cunoștințelor și a conformității. În chestiunile cruciale, cum ar fi recrutarea și folosirea copiilor în grupările armate, îmbunătățirea cursurilor de formare a condus la îmbunătățirea acțiunilor din teren. Având în vedere rolul imens al militarilor în protecția copiilor în caz de conflict, este vital să se investească în cursuri prin care aceștia să dobândească cunoștințe specifice despre copii.

Numirea unui ambasador al copiilor în conflictul armat – transformarea copiilor într-o prioritate

În 2017, Suedia a numit un ambasador special pentru copii și conflictele armate¹⁹⁷, acționând ca un punct focal interministerial care asigură atenția constantă și investițiile în protecția copiilor în caz de conflict.

Acest rol a contat semnificativ pentru eficacitatea acțiunii Suediei în această privință, crescând profilul său în cadrul Ministerului de Externe al Suediei și, mai mult decât atât, sporind atenția acordată copiilor în caz de conflict armat în forumurile multilaterale, cum ar fi ONU și UE. Unul dintre rezultate a fost eficientizarea activității pe acest subiect la nivelul Consiliului de Securitate al ONU pe durata mandatului de doi ani al Suediei. Reușita acestui rol depinde de existența unui mandat și a unor obiective clare, precum și de un buget acoperitor. Guvernele altor state ar trebui să gândească să urmeze exemplul Suediei.

Cursurile noastre de formare au cuprins circa 100.000 de cadre militare și au fost înființate departamente de protecție a copilului în cadrul forțelor armate naționale din 12 țări.

Medierea și procesul de pace – plasarea copilului în centru

Includerea unor prevederi specifice problematicii copilului încă din prima etapă a unui acord politic crește șansele de a împiedica comiterea unor încălcări ale drepturilor copiilor în viitor și de a asigura protecția copiilor. Acest fapt s-a demonstrat recent în procesul de pace din Columbia, proces în care protecția copilului a reprezentat un punct util de demarare a dialogului cu grupările armate.¹⁹⁸ În 2018, Consiliul de Securitate al ONU a făcut apel la statele membre, la entitățile din cadrul Națiunilor Unite și la Comisia pentru Pace ca, acolo unde este posibil, să se ia în considerare în procesul de pace perspectiva copiilor.¹⁹⁹ Agențiile ONU, societatea civilă și statele membre ale ONU și-au unit forțele pentru a elabora recomandări pentru mediatori. În 2016, platforma de advocacy pentru politici din New York, Watchlist on Children and Armed Conflict, a lucrat cu părțile interesate, inclusiv Unitatea de Suport al Departamentului de Mediere a Afacerilor Politice din cadrul ONU, pentru a alcătui o listă de verificare a punctelor din acordurile de încetare a focului și de pace cu referire explicită la copiii în zone de conflict armat.²⁰⁰ Prin urmare, Declarația prezidențială din 2017 a Consiliului de Securitate al ONU cu privire la copii și conflictele armate îndeamnă Reprezentantul Special pentru Copii și Conflicte Armate al Secretarului General al ONU să concluzioneze cu actorii relevanți din domeniul protecției copilului în vederea elaborării unui ghid practic al ONU cu privire la integrarea aspectelor de protecție a copilului în procesele de pace, așadar să aprofundeze lista de verificare.²⁰¹ Prin dezvoltarea unor resurse concrete pentru a facilita încorporarea aspectelor privind copiii în acordurile de încetare a focului și de pace, comunitatea globală a actorilor din domeniul protecției copilului contribuie la creșterea probabilității soluționării problemelor copiilor după încetarea conflictului.

PARTEA

a 4 -a

**Inversarea tendinței:
reafirmarea angajamentelor
internaționale de a proteja
copiii în conflictele armate**

2019

**100 de ani de
când fondatoarea
ideii de drepturi
ale copiilor și-a
început activitatea
și 30 de ani de la
Convenția ONU
privind drepturile
copilului.**

Acest raport a arătat amploarea și gravitatea amenințării cu care se confruntă copiii în conflictele armate, precum și impactul distinct și devastator pe care astfel de amenințări îl au asupra copiilor.

Pentru a răspunde acestor trei amenințări în creștere, am stabilit trei piloni de acțiune:

1. respectarea standardelor de conduită în conflict
2. tragerea la răspundere a celor vinovați de încălcarea drepturilor copiilor
3. acțiunea practică din teren pentru a asigura siguranța copiilor și pentru a susține recuperarea lor.

Există argumente morale intrinseci puternice pentru sporirea eforturilor de a proteja copiii din zonele de conflict. Aceste eforturi sunt, totodată, vitale pentru menținerea sistemului internațional bazat pe reguli, de care depinde securitatea tuturor. Există motive strategice și economice convingătoare pentru a ne angaja serios față de această agendă: dacă nu abordăm eșecul protecției copiilor în zonele de conflict armate, sunt în pericol dezvoltarea durabilă și pacea. Protecția copiilor în zonele de conflict este de importanță universală.

Acum, când Save the Children pășește în anul său centenar, ne reafirmăm angajamentul către scopul cu care a fost fondată organizația: avem responsabilitatea de a face și de a-i face și pe alții să facă mai mult pentru a asigura protecția copilului în zonele de conflict armate. Lucrând în aproape toate aceste țări afectate de conflict, cele mai rele locuri de pe pământ pentru copii (a se vedea pagina 18), Save the Children își va extinde intervențiile operative în zonele cheie, inclusiv protecția și educația copilului în situații de urgență și va susține recuperarea copiilor, inclusiv a aceluia care au trecut prin suferință psihică și psihosocială. Ne vom întări activitatea de advocacy pentru a-i obliga pe actorii armați statali și non-statali să-și respecte obligațiile și pentru a împinge liderii să își ia responsabilitățile mai în serios.

Acest raport a evidențiat exemple în care s-au făcut progrese la nivel internațional și prin urmare, copiii au fost mai bine protejați. Speranța pe care ne-o aduc trebuie să insufle alte acțiuni.

Carta noastră „Opriti războiul împotriva copiilor” (verso) stabilește principiile pentru a proteja copiii din zonele de conflict armate, a-i trage la răspundere pe cei care se fac vinovați de încălcarea drepturilor copiilor și pentru a-i ajuta pe copii să-și refacă viața. Această secțiune finală a raportului conține recomandări despre modul în care principiile cuprinse în cartă pot fi transpuse în acțiune.

Nu există nimic inevitabil în încălcările grave ale drepturilor copiilor sau în suferința îndurată de copiii din Yemen, Myanmar, Sudanul de Sud sau din orice altă zonă de conflict. Drepturile copiilor sunt încălcate din cauza unor decizii luate conștient de indivizi, decizii luate chiar de cei care comit asemenea încălcări sau de cei care se gândesc dacă să intervină sau nu. Valorile și stimulentele care determină astfel de decizii pot și trebuie să fie influențate și schimbate. Guvernele joacă un rol deosebit de important în modelarea acestor valori și stimulente – standardele și instrumentele asumate de state influențează mediul în care activează alți actori statali și non-statali. Iată motivul pentru care guvernele, în mod special, trebuie să întărească urgent cei trei piloni de acțiune descriși în acest raport.

Carta „Opriti războiul împotriva copiilor”

„Orice război este un război împotriva copiilor”

Sunt cuvintele pe care fondatoarea Save the Children, Eglantyne Jebb, le-a așezat pe hârtie acum mai mult de o sută de ani, cuvinte care sunt un apel la acțiune pentru generația noastră.

Preutindeni în lume, milioane de copii sunt prinși în războaie pentru care nu poartă nicio vină. Mulți copii sunt de regulă supuși unor acte de înfricoșătoare violență, inclusiv uciderea, mutilarea, violența sexuală sau exploatarea. Și mai mulți sunt victime colaterale ale măcelului general, în care nu reușim să ne apărăm copiii. Copiii ce au nevoie disperată de hrană, îngrijire și ajutor li se refuză ajutorul umanitar. Iar eșecul de a apăra școlile și elevii a transformat sala de clasă într-o țăintă.

Drepturile fundamentale ale omului și legile internaționale concepute pentru a proteja copiii vulnerabili împotriva suferinței și distrugerii aduse de război sunt încălcate fără ca vinovații să plătească.

Ca oameni care reprezintă multe țări, culturi și credințe, cerem să înceteze războiul împotriva copiilor. A venit momentul să sfărâmăm cultura impunității din jurul celor care comit crime împotriva copiilor lumii, copiii noștri.

Copiii sunt prezentul nostru, sunt viitorul nostru și speranța noastră pentru a reconstrui societățile distruse de război. Niciun copil n-ar trebui să simtă ce e frica și trauma unui conflict armat. Și orice copil are drepturi care trebuie apărate, drepturi înrădăcinate într-o moralitate comună. Umanitatea noastră comună ne cere să acționăm conform responsabilității noastre de a oferi acea protecție.

Cerem tuturor guvernelor și tuturor grupărilor armate să afirme și să adere la dreptul internațional, la reglementările privind drepturile omului, la normele și standardele concepute pentru a oferi protecție copilului.

Individual și împreună, ne angajăm să facem eforturi pentru o lume în care:

- Toți copiii sunt apărați împotriva uciderii și mutilării lor.
- Școlile și unitățile medicale sunt tratate ca zone ale păcii și protecției.
- Orice copil este apărat împotriva violului și a violenței sexuale.
- Niciun copil nu este recrutat în forțele sau grupările armate.
- Toți copiii din zona de conflict sunt apărați împotriva răpirii, detenției și dislocării.
- Niciunui copil nu i se refuză accesul la ajutor umanitar în timpul conflictului.
- Încălcarile drepturilor copiilor în timpul conflictului sunt riguros monitorizate, raportate și remediate.
- Cei care comit, supraveghează și ordonă încălcări ale drepturilor copiilor în zonele de conflict sunt referiți justiției și plătesc pentru faptele lor.
- Orice copil rănit sau afectat de conflict primește ajutorul concret și sprijinul necesar pentru a face față, a se recupera și a-și reface viața.
- Toți copiii afectați de conflict, inclusiv refugiații și cei dislocați intern, au acces la o educație de bună calitate.

„Singura limbă internațională din lume este plânsul unui copil. L-am auzit și nu va rămâne fără răspuns. Războiul împotriva copiilor trebuie să înceteze.”, a spus Eglantyne Jebb.

RECOMANDĂRI

Lansăm acest apel către toți liderii, toate guvernele și toți actorii armați non-statali, toate ONG-urile umanitare și organismele relevante să-și reînnoiască angajamentul pentru a oferi protecție copilului în zonele de conflict și pentru a-și stabili propriile agende de acțiune.

Următoarele recomandări se adresează mod special guvernelor, deoarece guvernelor le revine prima responsabilitate de a apăra drepturile copiilor și acestea au cea mai mare influență potențială asupra protecției copiilor în zonele de conflict. În elaborarea agendelor lor de acțiune, facem apel la guverne să:

Respecte standardele de conduită în conflict

- Să se angajeze să semneze și să pună în aplicare întregul Protocol Opțional la Convenția privind drepturile copilului cu privire la implicarea copiilor în conflictul armat și să adopte Principiile și Angajamentele de la Paris, care includ principiul „împlinirii vârstei de 18 ani” pentru recrutarea în forțele armate.
- Să adopte și să pună în aplicare Declarația privind școlile sigure și să încurajeze celelalte state să le urmeze exemplul.
- Să întărească doctrina, formarea și alte măsuri pentru a asigura că forțele armate și aliați acestora:
 - Înțeleg și iau în considerare la evaluarea victimelor colaterale efectele extinse ale acțiunilor militare
 - Iau măsuri pentru reducerea acestora
 - Înregistrează victimele conform standardelor convenite la nivel internațional.
- Să avanseze către o declarație politică privind evitarea utilizării armelor explozive în zonele populate.
- Să faciliteze dialogul dintre state, ONU, ONG-uri și grupările armate non-statale în vederea protecției copiilor; să susțină eforturile de a implica grupările armate non-statale pentru a dezvolta politici, coduri de conduită și planuri de acțiune în vederea protecției copiilor; și să se asigure că acțiunile umanitare și cele de apărare a drepturilor omului nu sunt împiedicate de restricționări asupra interacțiunii dintre organizații și grupările armate.
- Să reglementeze și să îmbunătățească transparența privind transferurile internaționale de arme, precum și livrarea și furnizarea altor servicii militare, condiționându-le în mod explicit

de respectarea standardelor internaționale legale și normative – din perspectiva politicilor, niciun un stat nu trebuie să autorizeze vânzarea de arme, echipament sau servicii militare actorilor care se găsesc pe lista Secretarului General al ONU pentru comiterea celor șase celor mai grave încălcări ale drepturilor copiilor sau atunci când există dovezi credibile că armele ar putea fi utilizate pentru comiterea unor încălcări ale drepturilor copiilor.²⁰² Mai mult decât atât, toate statele trebuie să susțină să ratifice Tratatul privind Comerțul cu Arme, iar părțile la tratat trebuie să adere la toate obligațiile stipulate în acesta.

Să-i tragă la răspundere pe cei care încalcă drepturile copiilor:

- Să susțină mecanismele de urmărire penală a cazurilor de încălcare a drepturilor copiilor în zonele de conflict, inclusiv prin alocarea resurselor pentru a apela la experți în problemele specifice copiilor și de gen în anchetele internaționale și prin sprijinirea ICC și a mecanismelor judiciare ad-hoc.
- Să încurajeze Adunarea Generală a ONU să înființeze un mecanism internațional, independent și imparțial permanent care poate fi activat pentru a colecta, consolida, păstra și analiza dovezile încălcărilor dreptului umanitar și a drepturilor omului și a abuzurilor, în special împotriva drepturilor copiilor.
- Să susțină la nivel financiar și diplomatic monitorizarea și raportarea sistematică de către ONU a încălcărilor drepturilor copiilor în zonele de conflict armat, inclusiv urmărirea datelor defalcate pe vârstă și sex, cu privire la numărul deceselor și alte încălcări ale drepturilor, precum și numirea completă, precisă și imparțială a celor care au comis încălcarea drepturilor copiilor.
- Să dezvolte să utilizeze sisteme naționale – cum ar fi sechestrul asupra proprietății, blocarea conturilor bancare și interdicțiile de călătorie – pentru a lua măsuri împotriva persoanelor care au încălcat drepturile copiilor aflați în zone de conflict și să aloce resurse către agențiile naționale de investigare a criminalității astfel încât să ancheteze încălcările grave ale drepturilor copiilor în state terțe și să conducă urmărirea penală prin tribunalele naționale.
- Să susțină copiii în reclamarea încălcărilor drepturilor lor – în Africa prin procedura de sesizare a Comisiei Africane de Experți pe probleme de drepturi și bunăstare a copiilor,²⁰³

iar la nivel global prin angajamentul de a semna și ratifica cel de-al treilea Protocol Opțional la Convenția privind drepturile copilului, ceea ce le permite copiilor să tragă la răspundere statele parte la UNCRC pentru nerespectarea drepturilor lor.²⁰⁴

- Să susțină un amendament la Articolul 8 al Statutului de la Roma pentru includerea înfometării deliberate pe lista crimelor de război comise în conflictele armate fără caracter internațional.
- Pentru ca membrii Consiliului de Securitate să se abțină să împiedice acțiunile luate de ONU împotriva celor care comit încălcări grave ale drepturilor copiilor aflați în zone de conflict armat.

Să ia măsuri practice pentru a proteja copiii și pentru a le susține recuperarea

- Să crească investițiile multianuale în protecția umanitară a copilului cu scopul de a crește rata alocată acestora din totalul fondurilor alocate acțiunilor umanitare de la 0,5% la 4% și să asigure rolul central al protecției în evaluarea nevoilor umanitare și al ajutorului umanitar în caz de conflict, cerând tuturor sectoarelor de acțiune umanitară ca evaluarea intervenției lor să cuantifice și să reflecte rezultatele privind protecția copiilor.²⁰⁵²⁰⁵
- Să se asigure că sprijinul pentru sănătatea mintală și sprijinul psihosocial oferit copiilor și familiilor beneficiază de suficiente resurse și că sunt integrate ca o componentă esențială a tuturor intervențiilor umanitare.
- Să crească investițiile în alte programe umanitare esențiale pentru protecția copiilor, inclusiv educație, programe care să se concentreze pe aspectele de violență sexuală și de gen și programe pentru reducerea riscului aferent minelor.
- Să mobilizeze noi fonduri axate pe recuperarea copilului, ca element cheie pentru reconstrucția post-conflict, formarea capitalului uman prin investiții în educația, îngrijirea medicală, protecția, sănătatea mentală și sprijinul psihosocial al copilului.
- Să asigure accesul la educație de calitate a tuturor copiilor obligați să-și părăsească casele din cauza conflictului într-un interval de câteva luni de la dislocarea acestora și să susțină elaborarea unor planuri naționale de cheltuieli care să prezinte nevoile de finanțare a educației tuturor copiilor

dislocați, precum și măsurile pentru a asigura accesul acestora la educație de calitate.

- Să numească experți în probleme de protecția copilului și drepturile copilului în cadrul misiunilor multilaterale de menținere a păcii și politice, prin introducerea unor prevederi specifice în mandatele Consiliului de Securitate al ONU, inclusiv prevederi explicite cu privire la numirea unor consilieri în domeniul protecției copilului.
- Să revizuiască măsurile de luptă împotriva terorismului și să împiedice extremismul violent pentru a se asigura că în tratarea copiilor se va ține cont în primul rând de calitatea lor de copii, indiferent de presupusele lor legături cu grupările armate.
- Să numească un ambasador pentru copii și conflicte armate la nivel național.
- Să susțină sistematic includerea copiilor în eforturile de încheiere și de construire a păcii.

2019 este anul când se împlinesc 100 de ani de când și-a început activitatea fondatoarea ideii de drepturi ale copiilor și 30 de ani de la Convenția privind drepturile copilului. Cea de-a 74-a Adunare Generală a ONU reprezintă, așadar, ocazia potrivită pentru ca guvernele să-și reînnoiască angajamentul față de protecția copiilor din zonele de conflict, luându-și obligații specifice de acțiune pentru fiecare dintre cei trei piloni. Pentru copiii care trăiesc în zonele de conflict ale lumii, aceste angajamente și acțiuni nu mai pot fi amânate.

Pentru copiii care trăiesc în zonele de conflict ale lumii, aceste angajamente și acțiuni nu mai pot fi amânate.

NOTE

- 1 Save the Children (2018), *The War on Children: Time to end grave violations against children in conflict*
- 2 A se vedea, de exemplu, Williams (2017), 'Continuity and Change in War and Conflict in Africa', PRISM, 6,4, p33-45 <https://cco.ndu.edu/PRISM-6-4/Article/1171839/continuity-and-change-in-war-and-conflict-in-africa/>
- 3 ICRC (2019), 'Precautionary measures in urban warfare: A commander's obligation to obtain information', <https://blogs.icrc.org/law-and-policy/2019/01/10/joint-blog-series-precautionary-measures-urban-warfare-commander-s-obligation-obtain-information/>
- 4 Acest fapt se reflectă în religiile majore, care dau importanță protecției copiilor. În Islam, de exemplu, există dreptul clar la viață, protecție, sănătate și educație. La baza viziunii sociale despre lume a credinței iudaice se află obligația omului de a apăra viața și demnitatea tuturor ființelor umane, vulnerabilitatea copiilor atrăgând o responsabilitate și mai mare. Creștinismul cultivă profund ideea conform căreia copiii sunt un dar al lui Dumnezeu și trebuie să fie apărați și îngrijiți. În Budism, evitarea răului făcut altuia este un precept care traversează toate învățăturile lui Buddha.
- 5 Convenția ONU cu privire la drepturile copilului a fost adoptată în noiembrie 1989 și a intrat în vigoare în septembrie 1990. În prezent, sunt parte la convenție 196 de țări, inclusiv toți membrii ONU, cu excepția Statelor Unite.
- 6 Mare parte din ideile următoare sunt extrase din Fatima, S. et al (2018) *Protecting Children in Armed Conflict*, Hart Publishing.
- 7 Politica ICC cu privire la copii identifică următoarele crime de război îndreptate împotriva copiilor; recrutarea și folosirea copiilor, dislocarea forțată a copiilor ca act de genocid, precum și traficul de copii, considerat crimă împotriva umanității sub forma sclaviei sau a sclaviei sexuale. Alte crime care afectează copiii includ: uciderea, mutilarea, tortura, jaful și crimele sexuale sau bazate pe gen, fie îndreptate direct împotriva copiilor, fie împotriva familiilor și comunităților din care aceștia fac parte, precum și atacurile asupra clădirilor dedicate educației și îngrijirii medicale. ICC Office of the Prosecutor, (2016). *Policy on Children*. https://www.icc-cpi.int/iccdocs/otp/20161115_OTP_ICC_Policy-on-Children_Eng.PDF
- 8 Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite, S/RES/1612 (26 July 2005). [http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1612%20\(2005\)&Lang=E&Area=UNDOC](http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1612%20(2005)&Lang=E&Area=UNDOC)
- 9 Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite, S/RES/1325, (31 October 2000). <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N00/720/18/PDF/N0072018.pdf?OpenElement>
- 10 Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite, S/RES/1265, (17 September 1999). <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N99/267/94/PDF/N9926794.pdf?OpenElement>
- 11 Rezoluția Adunării Generale a ONU 34/180, *Convenția cu privire la eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor* (18 decembrie 1979). <http://www.un-documents.net/a34r180.htm>
- 12 Deține mandatul de menținere a păcii și securității internaționale, inclusiv prin stabilirea operațiunilor de menținere a păcii și misiuni politice speciale, prin sancțiuni internaționale și autorizarea operațiunilor militare.
- 13 În 2015, statele au convenit Agenda pentru Dezvoltare Durabilă 2030 și cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă circumscrise acesteia. Aceste obiective stabilesc ambițiile de dezvoltare umană, incluzând societățile inclusive și care trăiesc în pace și unde protecția reprezintă o componentă cheie. Obiectivul de Dezvoltare Durabilă 16 stabilește ținta de a reduce orice formă de violență împotriva copiilor (SDG 16.1, 16.2). *The Sustainable Development Goals*(2015) UNDP. <https://www.un.org/sustainabledevelopment/>
- 14 Ostby et al (2018) *Children Affected by Armed Conflict, 1990–2017*, PRIO
- 15 Definiți ca persoane cu vârsta sub 18 ani.
- 16 Se estimează că în 2016 numărul copiilor care trăiau în zone de conflict era de 393 de milioane, mai mult decât cifra de 357 de milioane citată în raportul *Oprți războiul împotriva copiilor* (2018) al organizației Save the Children. Această creștere se datorează unor date mai precise și mai detaliate privind populația.
- 17 Pentru întreaga metodologie, a se vedea Ostby et al, nota 16.
- 18 Prin urmare, această metodologie utilizează definiții diferite ale conflictului armat față de cele utilizate în Actul cu privire la conflictele armate din Dreptul Umanitar Internațional (DUI).
- 19 O absență notabilă din această listă este reprezentată de Myanmar, unde violența a obligat sute de mii de membri ai populației Rohingya—mai mult de jumătate fiind copii — să fugă în Bangladesh, țară vecină cu Myanmar, în august-septembrie 2017 (a se vedea pag. 32). Metodele inadecvate de colectare și raportare fac ca cifrele absolute să fie scăzute.
- 20 UN News (2018), Yemen overview (Yemen – prezentare generală) (webpage), <https://news.un.org/en/focus/yemen>.
- 21 Save the Children (2018), *Starvation in Yemen: 85,000 children may have died of hunger*. <https://blogs.savethechildren.org.uk/2018/11/starvation-in-yemen-85000-children-may-have-died-of-hunger/>
- 22 Save the Children (2017) *End the War on Children: Time to end grave violations against children*. <https://www.savethechildren.net/waronchildren/pdf/waronchildren.pdf>

- 23 Națiunile Unite, Adunarea Generală, *Raportul Anual al Secretarului General pentru Copii și Conflicte Armate* (CAAC). S/2018/465 (16 mai 2018). <http://undocs.org/s/2018/465>
- 24 Wagner et al (2018) 'Armed conflict and child mortality in Africa: a geospatial analysis', *The Lancet*, Vol 392, 10150, Pp 857-865, [https://www.thelancet.com/pdfs/journals/lancet/PIIS0140-6736\(18\)31437-5.pdf](https://www.thelancet.com/pdfs/journals/lancet/PIIS0140-6736(18)31437-5.pdf)
- 25 Estimarea numărului total minim de decese cauzate indirect de conflictele armate în rândul copiilor de vârstă mică/sub cinci ani, în perioada 2013-2018. Pentru Afghanistan, Republica Centrafricană, RDC, Mali, Nigeria, Somalia, Sudanul de Sud și Yemen, ne bazăm pe constatările din studiul Wagner et al, deoarece nivelul de referință al mortalității infantile/ copii sub cinci ani este comparabil (pe baza datelor UNIGME). Pe baza constatărilor din studiul Wagner et al., și anume că fiecărui decedat îi corespunde un număr de 3,2-3,6/5-5,7 decese la vârsta de sub un an/sub cinci ani, înmulțim numărul de decese ale combatanților înregistrate în țările din eșantionul nostru (UCDP) cu punctul mediu al intervalului (3,4/5,35) pentru a estima numărul de decese indirecte în rândul copiilor de sub un an/cinci ani (n = 555.150 și, respectiv, 868.011). Acest total include ajustările pentru Siria și Irak – ambele cu un nivel de referință mai scăzut al mortalității infantile și în rândul copiilor. În aceste două țări, am utilizat constatările din studiul Wagner et al., și anume că din totalul deceselor în rândul copiilor sub un an/cinci ani, numai 6.6-7,3% ar putea fi atribuite conflictului, aplicând aceste procente la numărul total al deceselor în rândul copiilor sub un an/cinci ani înregistrate în Siria și Irak în 2013-2018 (UNIGME). Am adoptat deliberat această estimare prudentă. Conform datelor UCDP și datelor Centrului de Documentare a Încălcărilor Drepturilor Copiilor pentru Siria, din cauza sub-raportării către sistemul UCDP, numărul deceselor cauzate de conflict era de 331.664 în aceleași țări și pentru aceeași perioadă. Folosind aceleași surse, 174.703 din total reprezentau decese ale combatanților.
- 26 Rapoartele anuale cu privire la copii și conflictele armate nu reprezintă singurul mijloc de înregistrare și publicare a încălcărilor drepturilor copiilor în conflictele armate. Reprezentantul Special pentru Copii și Conflicte armate al Secretarului General al ONU (SRSG) elaborează, de asemenea, rapoarte detaliate, specifice fiecărui context. SRSG elaborează, totodată, un raport pentru Consiliul ONU pentru Drepturile Omului. În plus, cazurile de încălcare ale drepturilor fetelor sunt raportate în Raportul Secretarului General al ONU cu privire la femei, pace și securitate, iar raportul anual al ONU cu privire la actele de violență sexuală în conflictele armate include date cu privire la actele de violență sexuală împotriva fetelor și băieților.
- 27 A se vedea nota 23
- 28 Biroul Reprezentantului Special pentru Copii și Conflicte Armate al Secretarului General al ONU (2018), 'Children faced with unspeakable violence in conflict as number of grave violations increased in 2017' (webpage) <https://childrenandarmedconflict.un.org/children-faced-with-unspeakable-violence-in-conflict-as-number-of-grave-violations-increased-in-2017/>
- 29 A se vedea nota 23
- 30 UNICEF, 27 noiembrie 2018, comunicat de presă, 'Palatul de la Geneva – briefing cu privire la situația copiilor din Afghanistan', <https://www.unicef.org/press-releases/geneva-palais-briefing-note-situation-children-afghanistan>
- 31 A se vedea nota 23
- 32 A se vedea nota 23
- 33 Guha-Sapir et al (2017) 'Patterns of civilian and child deaths due to war-related violence in Syria: a comparative analysis from the Violation Documentation Center dataset, 2011–2016', *The Lancet*, Vol 6, 1, 2017, pp 103–110. Disponibil la [https://www.thelancet.com/journals/langlo/article/PIIS2214-109X\(17\)30469-2/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/langlo/article/PIIS2214-109X(17)30469-2/fulltext)
- 34 Landmine Monitor (2018), *Landmine Monitor 2018: 20th annual edition*. http://www.the-monitor.org/media/2918780/Landmine-Monitor-2018_final.pdf
- 35 A se vedea nota 23
- 36 Office of the Special Representative of the Secretary-General for Children and Armed Conflict (2019), 'Child recruitment and use' (webpage), <https://childrenandarmedconflict.un.org/six-grave-violations/child-soldiers/>
- 37 A se vedea nota 23
- 38 United Nations, Human Rights Council, 'I lost my dignity': Sexual and gender-based violence in the Syrian Arab Republic. HRC/37/CRP.3 (8 martie 2018), <https://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/ColSyria/A-HRC-37-CRP-3.pdf>
- 39 A se vedea nota 23. Fetele Chibok sunt un grup de eleve răpite dintr-o școală publică gimnazială din orașul Chibok din Borno State, Nigeria, în aprilie 2014.
- 40 UNICEF (2018), Nearly five million Syrian children accessing education despite over seven years of war on children. (webpage) <https://www.unicef.org/press-releases/nearly-5-million-syrian-children-accessing-education-despite-over-seven-years-war>
- 41 UNOCHA (2018), *Yemen Humanitarian Needs Overview 2018*, https://www.unocha.org/sites/unocha/files/dms/yemen_humanitarian_needs_overview_hno_2018_20171204.pdf; UNICEF, (2017). *Yemen Humanitarian Situation Report November 2017*, https://www.unicef.org/yemen/YEM_sitreps_Nov2017.pdf
- 42 A se vedea nota 41
- 43 Associated Press (2018), 'Back to school, but not for all of Syria's children' (webpage), <https://www.apnews.com/0e72a3ca724b4b35bdb8a9c215363b3c>
- 44 UNOCHA (2018), *Ukraine Humanitarian Needs Overview 2018*, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/humanitarian_needs_overview_2018_en_20171130.pdf
- 45 GCPEA (2018), 'I will never go back to school': The Impact of Attacks on Education for Nigerian Women and Girls. http://protectingeducation.org/sites/default/files/documents/attacks_on_nigerian_women_and_girls.pdf

- 46 GCPEA (2018), *Education Under Attack 2018*, http://www.protectingeducation.org/sites/default/files/documents/eua_2018_full.pdf
- 47 A se vedea nota 46
- 48 A se vedea nota 23
- 49 Watchlist on Children and Armed Conflict (2018), 'Everyone and everything is a target': *The impact of attacks on healthcare and denial of humanitarian access in South Sudan*, https://watchlist.org/wp-content/uploads/watchlist-field_report-southsudan-web.pdf
- 50 Healthcare in Danger (2011), *Healthcare in Danger: Making the Case*, ICRC, <http://healthcareindanger.org/the-issue/>
- 51 Cele 10 țări afectate de conflict incluse în analiză au fost Siria, Afghanistan, Somalia, Yemen, Nigeria, Sudanul de Sud, Irak, RDC, Sudan și Republica Centrafricană. Save the Children UK (2018), *Hunger – a Lethal Weapon of War: The impact of conflict-related hunger on children*, <https://www.savethechildren.org.uk/content/dam/gb/reports/policy/Hunger%20-%20a%20lethal%20weapon%20of%20war%207th%20pp.pdf>
- 52 A se vedea nota 51.
- 53 Pentru detalii suplimentare, a se vedea de Waal, A (2018), *Mass Starvation: The history and future of famine*, Polity Press.
- 54 Shenoda et al (2018), 'The effects of armed conflict on children', *Pediatrics*, Volume 152, 6, <http://pediatrics.aappublications.org/content/142/6/e20182585>
- 55 A se vedea nota 21.
- 56 A se vedea nota 54.
- 57 FAO, WFP, UNICEF, WHO, IFAD (2017), *The State of Food Insecurity and Nutrition in the World 2017*. FAO, <http://www.fao.org/3/a-i7695e.pdf>
- 58 Save the Children (2010), *Hungry for Change: An eight-step, costed plan of action to tackle global child hunger*, <https://resourcecentre.savethechildren.net/library/hungry-change-eight-step-costed-plan-action-tackle-global-child-hunger>
- 59 Ostby et al (2018), 'Organised violence and institutional child delivery: micro-level evidence from sub-Saharan Africa, 1989–2014', *PRIO, Demography, Volume 55, 4*, <https://link.springer.com/article/10.1007/s13524-018-0685-4>
- 60 UNFPA (2016), *Adolescent Girls in Disaster and Conflict: Interventions for improving access to sexual and reproductive health services*, https://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/UNFPA-Adolescent_Girls_in_Disaster_Conflict-Web.pdf
- 61 Quintana et al (1997), 'The spectrum of pediatric injuries after a bomb blast', *Journal Pediatric Surgery*, Volume 32, 2, pp 307–11; Bendinelli (2009), 'Effects of land mines and unexploded ordnance on the pediatric population and comparison with adults in rural Cambodia', *World Journal of Surgery*, Volume 33, 5, pp 1070–1074
- 62 Bull et al (2018), 'Paediatric blast injury: challenges and priorities', *The Lancet Child Adolescent Health* 2018, <https://www.imperial.ac.uk/media/imperial-college/research-centres-and-groups/centre-for-blast-injury-studies/PBICComment.pdf>
- 63 Save the Children (2017), *Invisible Wounds: The impact of six years of war on the mental health of Syria's children*, <https://resourcecentre.savethechildren.net/library/invisible-wounds-impact-six-years-war-mental-health-syrias-children>
- 64 Save the Children (2018), *Picking Up the Pieces: Rebuilding the lives of Mosul's children after years of conflict and violence*
- 65 Shonkoff et al (2012), 'An integrated scientific framework for child survival and early childhood development', *Pediatrics*, 29(2), pp. 460–472, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/22218840>
- 66 Save the Children (2015), *What Do Children Want in Times of Emergency and Crisis? They want an education*. <https://www.savethechildren.org.uk/content/dam/global/reports/education-and-child-protection/what-do-children-want.pdf>
- 67 A se vedea nota 46.
- 68 GCPEA (2019), 'The Problem' (webpage), <http://www.protectingeducation.org/problem>
- 69 ODI (2016), *Education Cannot Wait: Proposing a fund for education in emergencies*, <https://www.odi.org/sites/odi.org.uk/files/resource-documents/10497.pdf>
- 70 Pot fi incluse o rată mai mare a căsătoriei la vârste tinere și a adolescentelor însărcinate; o contribuție mai mare la munca în gospodărie și la îngrijirea celorlalți membri ai familiei; lipsa mobilității pe considerente de siguranță la școală sau pe drumul spre școală; lipsa accesului la tampoane menstruale; și atribuirea unei valori scăzute educației fetelor, în general.
- 71 MONESCO (2018), *Global Initiative on Out of School Children: South Sudan case study*, Global Partnership for Education/UNICEF, <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000265399>
- 72 UNHCR (2016), *No More Excuses: Provide education to all forcibly displaced people*, <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000244847>
- 73 Ministry of Education, Islamic Republic of Afghanistan, UNICEF (2018), *Global Initiative on Out of School Children: Afghanistan case study*. <https://www.unicef.org/afghanistan/sites/unicef.org.afghanistan/files/2018-05/afg-report-oocs2018.pdf>
- 74 Save the Children (2018), *Time to Act: Providing refugee children the education they were promised*. https://resourcecentre.savethechildren.net/node/13479/pdf/time_to_act_report_online.pdf
- 75 A se vedea nota 74.
- 76 Save the Children (2011), *Unspeakable Crimes Against Children: Sexual violence in conflict*. https://www.savethechildren.es/sites/default/files/imce/docs/unspeakable_crimes_report.pdf
- 77 Save the Children (2018), *2018 End of Childhood Report*, <https://www.savethechildren.org/content/dam/global/reports/2018-end-of-childhood-report.pdf>
- 78 A se vedea nota 77.
- 79 A se vedea nota 77.
- 80 A se vedea nota 77.
- 81 UNHCR (2018), *Vulnerability Assessment of Syrian Refugees in Lebanon*. <https://data2.unhcr.org/en/documents/download/67380>

- 82 A se vedea nota 77.
- 83 A se vedea nota 77.
- 84 A se vedea nota 23.
- 85 A se vedea nota 23.
- 86 A se vedea Articolul 38 UN Convention on the Rights of the Child, <https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/crc.aspx>; The Paris Principles: Principles and Guidelines on Children Associated with Armed Forces or Armed Groups, <https://www.unicef.org/emerg/files/ParisPrinciples310107English.pdf>
- 87 Pedepsa colectivă este o formă de sancțiune impusă persoanelor sau unui grup de persoane ca urmare a unei fapte grave comisă de una dintre aceste persoane sau de către un membru al grupului. (See Rabbat, P and Mehring, S (2015) 'Collective punishment', Oxford Public International Law, <http://opil.ouplaw.com/view/10.1093/law:epil/9780199231690/law-9780199231690-e269>.) Practica statală stabilește această regulă ca normă de rutină a dreptului internațional comun aplicabil atât în conflictele armate internaționale, cât și în cele naționale. Această interdicție reprezintă parțial aplicarea regulii 102, care stipulează că nimeni nu poate fi condamnat o faptă decât pe baza răspunderii penale individuale. Cu toate acestea, interdicția pedepselor colective are o arie de aplicabilitate mai mare, deoarece nu se aplică numai sancțiunilor penale, ci și „sancțiunilor și hărțuirii de orice fel, prin acțiuni ale administrației, poliției sau ale oricăror alte entități”
- 88 A se vedea nota 23.
- 89 Wille (2018), 'Iraq's so-called "ISIS families": rounded up, vilified, forgotten', Just Security (webpage), <https://www.justsecurity.org/61437/iraqs-so-called-isis-families-rounded-up-vilified-forgotten/>
- 90 N Mandela (2000). 'Statement on Building a Global Partnership for Children', 6 May 2000. http://www.oneworldpeople.org/articles/mandela_children.htm
- 91 2.8. milioane de copii au accesat sprijin psihologic, acesta fiind clasificat în prezentarea generală ca protecție a copilului (a se vedea nota 92).
- 92 UNICEF (2018), *Humanitarian Action for Children 2018: Overview*, UNICEF. https://www.unicef.org/publications/files/UNICEF_Humanitarian_Action_for_Children_2018_Overview_ENG.PDF
- 93 Based on FTS data accessed on 17/01/19 (HRP funding for Protection+childprotection+gender-based violence).
- 94 M Thierry (2019), 'Funding for Child Protection in Humanitarian Action 2010-2018', Save the Children Norvegia, raport nepublicat. Estimări bazate pe date FTS. Deoarece datele lipsesc, este dificil să se estimeze în detaliu nevoile de finanțare pentru protecția copilului. Nu există date sistematice privind nevoile de protecție a copilului, iar datele privind finanțarea protecției copilului au început să fie înregistrate numai din 2018. Datele privind finanțarea protecției copilului, sub forma unui procent pentru o perioadă de timp, s-au extras prin separarea proiectelor dedicate exclusiv protecției copilului din analiza tuturor fluxurilor de fonduri dedicate protecției raportate de OCHA în 2010-2018.
- 95 Unul dintre obiectivele Grand Bargain este acela de a trece la finanțarea pe termen lung a acțiunilor umanitare. *The Grand Bargain—a shared commitment to better serve people in need*, https://agendaforhumanity.org/sites/default/files/resources/2018/Jan/Grand_Bargain_final_22_May_FINAL-2.pdf
- 96 UNOCHA (2019), *Global Humanitarian Overview 2019*, OCHA. <https://www.unocha.org/sites/unocha/files/GHO2019.pdf>
- 97 UNICEF (2018), *Humanitarian Action for Children, Yemen*. <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/2018-HAC-Yemen.pdf>
- 98 A se vedea nota 96
- 99 A se vedea nota 96
- 100 A se vedea nota 23. În ianuarie-decembrie 2017, ONU a confirmat în Yemen următoarele încălcări ale drepturilor copiilor: Recrutare: 842 cazuri, dintre care 534 atribuite mișcării Houthi, 142 forțelor „Centura de Securitate”, 105 Forțelor Armate Yemenite, 50 mișcării Rezistența Populară și 1 forțelor AQAP. Ucidere și mutilare: 1.316 cazuri, dintre care, 670 atribuite coaliției, 324 mișcării Houthi, 41 mișcării Rezistența Populară, 19 altor forțe internaționale care luptă de partea guvernului din Yemen, 10 forțelor AQAP, și 4 Forțelor Armate Yemenite. Atacuri asupra școlilor: 20 cazuri, dintre care 19 atribuite coaliției și 1 unui grup neidentificat din Dali. Atacuri asupra spitalelor: 11 cazuri, dintre care, 5 atribuite mișcării Houthi, 5 coaliției și 1 forțelor „Centura de Securitate”. Utilizarea școlilor și a spitalelor în scop militar: 10 cazuri, dintre care, 5 atribuite mișcării Houthi, 1 Forțelor Armate Yemenite, 4 mișcării Rezistența Populară. Răpiri: 1 caz atribuit mișcării Houthi. Refuzul accesului la ajutor umanitar: 248 cazuri, dintre care, 168 atribuite mișcării Houthi, 35 Forțelor Armate Yemenite și 15 coaliției.
- 101 United Nations High Commissioner for Human Rights (2018), *Situation of human rights in Yemen, including violations and abuses since September 2014*, para 24 p. 32. https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7b65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7d/A_HRC_39_43_EN.pdf
- 102 Yemen Data Project (2018), *Yemen Data Project Air Raids Summary for November 2018*. <https://mailchi.mp/17cf33c9bbb7/december2018-yemen-data-project-update-426035> Notă: Expresia atac aerian se referă la un singur incident sau atac aerian, la rândul său, acesta putând fi compus din mai multe runde de atac.
- 103 ACLED (2018), 'Yemen war death toll now exceeds 60,000 according to latest ACLED data', (webpage), <https://www.acleddata.com/2018/12/11/press-release-yemen-war-death-toll-now-exceeds-60000-according-to-latest-acled-data/>
- 104 J Borger (2018), 'US supplied bomb that killed 40 children on Yemen school bus', The Guardian, 19 August 2018,

- <https://www.theguardian.com/world/2018/aug/19/us-supplied-bomb-that-killed-40-children-school-bus-yemen>
- 105 A Dewan (2018), 'These are the countries still selling arms to Saudi Arabia', CNN, 23 November 2018, <https://edition.cnn.com/2018/11/22/middleeast/arms-exports-saudi-arabia-intl/index.html>, also see F Slijper, Under the Radar: The United Arab Emirates, armstransfers and regional conflict, 2017, <https://www.paxforpeace.nl/publications/all-publications/under-the-radar>
- 106 GCPEA (2019), 'Safe Schools Declaration Endorsements' (webpage), <http://www.protectingeducation.org/guidelines/support>
- 107 A se vedea nota 23.
- 108 Civilian Impact Monitoring Project, (2018). *Civilian Impact Monitoring Report August – October 2018*. https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/civilian_impact_monitoring_report_august_-_october_2018.pdf
- 109 UNICEF (2018), *Fast Facts Yemen Crisis*. https://www.unicef.org/mena/sites/unicef.org.mena/files/2018-12/Yemen-FastFacts-En-06Dec18_0.pdf
- 110 United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights (2018), *Press briefing note on Yemen, Cambodia, Cuba, Nicaragua and Montenegro, 11 May 2018*, <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=23071&LangID=E>
- 111 Yemen Data Project (2018), *Yemen Data Project Air Raids Summary for August 2018*, <https://mailchi.mp/f47262abc07d/september2018-yemen-data-project-update-389115> and Yemen Data Project, (2018), *Yemen Data Project Air Raids Summary for July 2018*, <https://mailchi.mp/04ccee3fac00/august2018-yemen-data-project-update-382175?e=c5a23e9692>
- 112 Human Rights Watch (2018), *Hiding Behind the Coalition - Failure to Credibly Investigate and Provide Redress for Unlawful Attacks in Yemen*. <https://www.hrw.org/report/2018/08/24/hiding-behind-coalition/failure-credibly-investigate-and-provide-redress-unlawful>
- 113 Amnesty International (2017), 'Amnesty International response to the Saudi Arabia-led coalition's investigations'. <https://www.amnesty.org/en/documents/mde31/5494/2017/en/>
- 114 United Nations Security Council, S/RES/2451, 2018, <http://unscr.com/en/resolutions/doc/2451>
- 115 United Nations (1996), *Impact of Armed Conflict on Children*, Report of the expert of the Secretary-General, Ms. Graça Machel, submitted pursuant to General Assembly resolution 48/157, 26 August 1996, http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/51/306
- 116 Conform, raportului misiunii independente de informare a ONU derulată în Myanmar, există „în țară o cultură omniprezentă a impunității”, a se vedea United Nations, *Report of the independent international fact - finding mission on Myanmar*, 12 September 2018, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9C-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/a_hrc_39_64.pdf
- 117 United Nations (2018), 'Human Rights Council adopts 10 resolutions and one Presidential statement', 28 September 2018, <https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/Pages/NewsDetail.aspx?NewsID=23652&LangID=E>
- 118 International Criminal Court (2018), 'Decision on the Prosecution's Request for a Ruling on Jurisdiction under Article 19(3) of the Statute', ICC-RoC46(3)-01/18, 6 September 2018, https://www.icc-cpi.int/CourtRecords/CR2018_04203.PDF
- 119 UNOCHA (2018), *Humanitarian Needs Overview 2018 South Sudan*, November 2017, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/South_Sudan_2018_Humanitarian_Needs_Overview.pdf
- 120 UNICEF (2017), *Childhood under Attack, Briefing Note*, UNICEF. https://www.unicef.org/southsudan/UNICEF_South_Sudan_Report_Childhood_under_Attack_15Dec_FINAL.pdf
- 121 UNOCHA (2018), *Humanitarian Needs Overview 2019 South Sudan*. https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/south_sudan_humanitarian_needs_overview_2019_final.pdf
- 122 A Stoddard et al (2018), *Aid worker security report: Figures at a glance*, Humanitarian Outcomes.
- 123 United Nations, *Children and armed conflict in South Sudan*, S/2018/865, 25 September 2018 http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2018/865&Lang=E&Area=UNDOC
- 124 UNICEF (2018), *Release and Reintegration: Children Associated with Armed Forces and Armed Groups*. <https://www.unicef.org/southsudan/UNICEF-South-Sudan-CAAFAG-Briefing-Note-Oct-2018.pdf>
- 125 A se vedea nota 23.
- 126 A se vedea nota 23.
- 127 F Checchi et al (2018), *Estimates of crisis-attributable mortality in South Sudan, December 2013-April 2018 A statistical analysis*, London School of Hygiene and Tropical Medicine. https://crises.lshtm.ac.uk/wp-content/uploads/sites/10/2018/09/LSHTM_mortality_South_Sudan_report.pdf
- 128 A se vedea nota 20.
- 129 A se vedea nota 121.
- 130 A se vedea nota 121.
- 131 A se vedea nota 121.
- 132 A se vedea nota 121.
- 133 A se vedea nota 123.
- 134 Child Protection Information Management System, South Sudan (nationaldatabase), 2018.
- 135 World Bank (2018), *South Sudan Economic Update, July 2018*, World Bank, Washington, DC. <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/30294>
- 136 UNOCHA (2018), *Financial Tracking Service*. <https://fts.unocha.org/countries/211/summary/2018>
- 137 WarChild (2018), *Closing the Funding Gap for the Reintegration of Children Associated With Armed Forces and Groups*. Briefing, September 2018. https://www.warchild.org.uk/sites/default/files/link-files/war_child_uk_reintegration_child_soldiers_

- briefing_paper_web.pdf
- 138 B Sheppard (2018), Yes, We Can End the Military Use of Schools, Human Rights Watch. <https://www.hrw.org/news/2018/07/02/yes-we-can-end-military-use-schools>
- 139 A se vedea nota 138.
- 140 United Nations, 'Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the involvement of children in armed conflict' (webpage), <http://indicators.ohchr.org/>
- 141 M Wallström and L Zerrougui (2017), 'Ending the use of child soldiers', Statement, 12 February 2017. <https://childrenandarmedconflict.un.org/ending-the-use-of-child-soldiers/>
- 142 Child Soldiers International (2016), *A law unto themselves? Confronting the recruitment of children by armed groups*. <http://www.refworld.org/pdfid/574809d24.pdf>
- 143 J Becker (2017), *Campaigning for Children: Strategies for Advancing Children's Rights*, Stanford University Press.
- 144 International Committee of the Red Cross (ICRC) (2018), *Roots of Restraint in War*. <https://www.icrc.org/en/publication/roots-restraint-war>
- 145 Geneva Call (2013), *Deed of Commitment under Geneva Call for the Protection of Children from the Effects of Armed Conflict, article 7*. https://www.genevacall.org/wp-content/uploads/dlm_uploads/2013/12/DoC-Protecting-children-in-armed-conflict.pdf
- 146 „Aproape toate grupurile semnatare și-au respectat obligațiile de monitorizare, oferind informații și rapoarte cu privire la implementarea acestora și dând acces misiunilor de urmărire. Nicio țară nu a refuzat vreodată să primească o delegație a organizației Geneva Call pentru misiuni care țin de competența sa, inclusiv după alegații de ne-conformitate.” P Bongard, 'Engaging armed non-state actors on humanitarian norms: reflections on Geneva Call's experience', Humanitarian Exchange Magazine, Humanitarian Practice Network, Issue 58, July 2013, https://genevacall.org/wp-content/uploads/dlm_uploads/2013/12/art-1.pdf
- 147 Geneva Call (2014), *Deed of Commitment under Geneva Call for the Protection of Children from the Effects of Armed Conflict signed by the Peoples Protection Units (YPG), Women's Protection Units (YPJ) and the Democratic self-administration in Rojava*. 5 July 2014. https://genevacall.org/wp-content/uploads/dlm_uploads/2014/07/2014-5july-YPG-YPJ-syria-children.pdf
- 148 M Wareham (2017), 'Preventing Suffering through Humanitarian Disarmament', Human Rights Watch. <https://www.hrw.org/news/2017/09/18/preventing-suffering-through-humanitarian-disarmament>
- 149 ICRC (2018), *The Anti-Personnel Mine Ban Convention: Twenty Years of Saving Lives and Limbs and Reducing Civilian Suffering*. <https://www.icrc.org/en/publication/anti-personnel-mine-ban-convention-twenty-years-saving-lives-and-limbs-and-reducing>
- 150 Landmine free 2025 (2018), *The Problem*, (webpage). <https://www.landminefree2025.org/the-problem.html>
- 151 Raportul din 2017 enumeră 166 de investitori și un total al investițiilor de 31 miliarde USD, în comparație cu 2018, cu 88 de investitori și investiții de 8700 milioane USD.. M Beenes and M Uiterwaal, *Worldwide Investments in cluster munitions: a shared responsibility*, Pax, the Netherlands, December 2018, p. 9, <https://stopexplosiveinvestments.org/wp-content/uploads/PAX-Dec-2018-update-Worldwide-Investment-in-cluster-munitions-WEB.pdf>
- 152 Arms Trade Treaty, *Treaty Status*, accessed 21 January 2018. <https://www.thearmstradetreaty.org/treaty-status.html?templateId=209883>
- 153 United Nations, Office for Disarmament Affairs. *The Arms Trade Treaty*, Accessed January 2019. <https://unoda-web.s3-accelerate.amazonaws.com/wp-content/uploads/2013/06/English7.pdf>
- 154 De exemplu, Belgia, Germania, Țările de Jos, Norvegia, Suedia, Elveția.
- 155 A se vedea nota 153. SUA a semnat, însă nu a ratificat ATT.
- 156 UNOCHA, *Protecting civilians from the use of explosive weapons in populated areas*, OCHA, <https://www.unocha.org/sites/unocha/files/EWIPA%20Fact%20Sheet%20June%202017.pdf>
- 157 Save the Children (2013), *Explosive Weapons and Grave Violations against Children*. https://resourcecentre.savethechildren.net/sites/default/files/documents/explosive_weapons_and_grave_violations_against_children_1.pdf
- 158 Action on Armed Violence (2019), *2018: a year of explosive violence*. <https://aoav.org.uk/2019/2018-a-year-of-explosive-violence/>
- 159 The International Network on Explosive Weapons (INEW) (2018), About, (webpage) <http://www.inew.org/about-inew/>
- 160 Declarația politică a fost susținută de Austria, Chile, Costa Rica, Croația, Germania, Guatemala, Islanda, Irlanda Italia, Mexic, Muntenegru, Mozambic, Noua Zeelandă, Norvegia, Portugalia, Samoa, Serbia, Sri Lanka, Suedia, Elveția, Uganda, Uruguay, Zambia.
- 161 United Nations (2018), *Securing Our Common Future: Agenda on Disarmament, 2018*. https://front.un-arm.org/documents/SG+disarmament+agenda_1.pdf
- 162 Înregistrarea victimelor reprezintă procesul de înregistrare sistematică și continuă a numărului de morți dintr-un conflict armat, cât mai detaliat cu putință, atât în legătură cu persoana care a fost ucisă, cât și cu privire la modul, momentul și locul în care a fost ucisă și de către cine.
- 163 H Dardagan and H Salama, (2013). *Stolen Futures: the Hidden Cost of Child Casualties in Syria*, Oxford Research Group. <http://www.everycasualty.org/downloads/reports/Stolen-Futures.pdf>
- 164 O formă limitată de înregistrare a victimelor efectuată de părțile din conflict.
- 165 Sub conducerea Înaltului Comisar ONU pentru Refugiați și Siguranță în Yemen.
- 166 Every Casualty (2016), *Standards for Casualty Recording*, [https://www.everycasualty.org/downloads/ec/pdf/StandardsforCasualtyRecording-Version1.0\(2016\).pdf](https://www.everycasualty.org/downloads/ec/pdf/StandardsforCasualtyRecording-Version1.0(2016).pdf)
- 167 United Nations, Resolution 1325, S/RES/1325 (2000), <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N00/720/18/PDF/N0072018.pdf?OpenElement>

- 168 United Nations, *Report of the UN Secretary-General on Conflict-Related Sexual Violence, S/2018/250*, 16 April 2018, www.un.org/sexualviolenceinconflict/wp-content/uploads/reports/sg-reports/SG-REPORT-2017-CRSV-SPREAD.pdf
- 169 UK government, 'Preventing Sexual Violence Initiative' (webpage), <https://www.gov.uk/government/organisations/preventing-sexual-violence-initiative/about>
- 170 United Nations International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia, 'About the ICTY' (webpage), <http://www.icty.org/en/about>
- 171 Rome Statute of the International Criminal Court, Article 8, 2b (xxvi), http://legal.un.org/icc/statute/99_corr/cstatute.htm
- 172 International, Impartial and Independent Mechanism, 'About us: mandate' (webpage), <https://iiim.un.org/>
- 173 Reuters (2018), 'Germany issues international arrest warrant for top Assad officer'. <https://www.reuters.com/article/us-syria-crisis-germany/germany-issues-international-arrest-warrant-for-top-assad-officer-idUSKCN1J41VQ>
- 174 Reuters (2018), 'France issues arrest warrants for senior Syrian officials'. <https://www.reuters.com/article/us-syria-crisis-france/france-issues-arrest-warrants-for-senior-syrian-officials-idUSKCN1NA11L>
- 175 Human Rights Watch, (2017). 'These are the Crimes we are Fleeing': Justice for Syria in Swedish and German Courts. <https://www.hrw.org/report/2017/10/03/these-are-crimes-we-are-fleeing/justice-syria-swedish-and-german-courts>
- 176 Human Rights Watch (2017), 'The US Global Magnitsky Act' (webpage), <https://www.hrw.org/news/2017/09/13/us-global-magnitsky-act>; and E Ochab, (2018). 'The Magnitsky Law Is Taking Over The European Union', Forbes, <https://www.forbes.com/sites/ewelinaochab/2018/12/10/the-magnitsky-law-is-taking-over-the-european-union/#6d019dfd1eca>
- 177 Reuters (2018), 'MPs back 'Magnitsky amendment' on sanctions for human rights abuses'. <https://uk.reuters.com/article/uk-britain-russia-magnitsky/mps-back-magnitsky-amendment-on-sanctions-for-human-rights-abuses-idUKKBN1124B9>
- 178 Norwegian Helsinki Committee, (2018). 'Governments should create a European Human Rights Travel Ban Commission'. <https://www.nhc.no/en/governments-should-create-a-european-human-rights-travel-ban-commission/>
- 179 Save the Children (2015), The Child Protection in Emergencies (CPiE) Capacity Building Mapping and Market analysis. <https://resourcecentre.savethechildren.net/library/child-protection-emergencies-capacity-building-mapping-market-analysis>
- 180 The Child Protection Working Group (2012), Minimum Standards for Child Protection in Humanitarian Action. https://www.unicef.org/iran/Minimum_standards_for_child_protection_in_humanitarian_action.pdf
- 181 The Child Protection 'Area of Responsibility' reprezintă un grup de organizații umanitare care acționează în sensul îmbunătățirii reacției coordonate pentru a proteja copilul în contexte umanitare și de alertă timpurie. Echipa oferă sprijin din interiorul țării și de la distanță grupurilor de coordonare a acțiunilor de protecție a copilului care acționează în teren.
- 182 Obiectivul localizării fluxului de lucru este acela de a „crește și a susține investițiile multianuale în capacitățile instituționale ale serviciilor de intervenție locale și naționale, inclusiv capacitățile de pregătire, reacție și coordonare, mai ales în contexte de fragilitate, în care comunitățile sunt vulnerabile în fața conflictelor armate, a dezastrelor, focarele epidemice recurente și efectele schimbărilor climatice.” The Grand Bargain – a shared commitment to better serve people in need, https://agendaforhumanity.org/sites/default/files/resources/2018/Jan/Grand_Bargain_final_22_May_FINAL-2.pdf
- 183 The Alliance for Child Protection in Humanitarian Action (2014), 'Learning and Development Working Group' (webpage), <https://alliancecpha.org/en/child-protection-hub/learning-development-working-group>
- 184 The Child Protection Working Group (2014), Inter Agency Guidelines for Case Management & Child Protection. http://www.cpcnetwork.org/wp-content/uploads/2014/08/CM_guidelines_ENG_.pdf
- 185 Save the Children Programme data.
- 186 Save the Children, Child Protection Information Management System
- 187 Save the Children (2017), A practice handbook for family tracing and reunification during emergencies, South Sudan. https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/ftr_handbook_4web_002.pdf
- 188 M Wessels (2015), 'Bottom-up approaches to strengthening child protection systems: Placing children, families, and communities at the center', Child Abuse and Neglect, 43, p. 8-21.
- 189 Grundin (2018), Learning from Community-led Resilience Responses in occupied Palestinian territories. Local to Global Protection. <https://resourcecentre.savethechildren.net/library/learning-community-led-resilience-responses-occupied-palestinian-territories>
- 190 Inter-Agency Standing Committee (IASC), (2007). IASC guidelines on mental health and psychosocial support in emergency settings. Geneva. https://www.who.int/mental_health/emergencies/guidelines_iasc_mental_health_psychosocial_june_2007.pdf
- 191 Save the Children (2018), Healing the invisible wounds of war: A roadmap for addressing the mental health needs of children and young people affected by conflict Report on the Wilton Park Dialogue 2018. Wilton Park, DFID, Save the Children. <https://www.wiltonpark.org.uk/wp-content/uploads/WP1581-Report.pdf>
- 192 Save the Children (2018), Manualized Psychosocial Programs Knowledge Builder: A side by side comparison of three psychosocial support programs.
- 193 Education Cannot Wait, 'About us: the fund'

- (webpage), <http://www.educationcannotwait.org/about-ecw/>
- 194 United Nations (2016), 'New York Declaration'. (webpage), <https://refugeesmigrants.un.org/declaration>
- 195 United Nations (2018), The Global Compact on Refugees. <https://www.un.org/pga/72/wp-content/uploads/sites/51/2018/07/Global-Compact-on-Refugees.pdf>
- 196 IGAD (2017), Djibouti Declaration on Regional Conference on Refugee Education in IGAD member states. <http://www.globalcrrf.org/wp-content/uploads/2018/04/Djibouti-Declaration-on-Refugee-Education.pdf>
- 197 Government Offices of Sweden (2017), 'Ambassador for Children and Armed Conflict appointed', 14 June 2017. <https://www.government.se/press-releases/2017/06/ambassador-for-children-and-armed-conflict-appointed/>
- 198 A se vedea nota 23.
- 199 United Nations Security Council Resolution 2427, S/RES/2427 (9 July, 2018). <http://unscr.com/en/resolutions/doc/2427>
- 200 Watchlist on Children and Armed Conflict (2016), Checklist for drafting children and armed conflict provisions in ceasefire and peace agreements https://peacemaker.un.org/sites/peacemaker.un.org/files/Watchlist_ProvisionsChildrenArmedConflict-PeaceAgreements_2016.pdf
- 201 United Nations, *Statement by the President of the Security Council, S/PRST/2017/21*, <http://undocs.org/S/PRST/2017/21>
- 202 Atunci când încearcă să furnizeze echipament militar defensiv în scopul apărării, guvernele ar trebui să fie mai transparente, raportând tipul, cantitatea și modul în care se intenționează să fie utilizate armele și echipamentele militare exportate, furnizate sau transferate în orice alt mod către părțile din conflict și să ia măsuri pentru a urmări modul în care aceste echipamente militare sunt utilizate și transferate ulterior.
- 203 African Committee of Experts on the Right and Welfare of the Child (2018), Revised rules of procedure of the African Committee of Experts on the Rights and Welfare of the Child. 'Working Documents'. <https://acerwc.africa/working-documents/>
- 204 United Nations Office of the High Commissioner on Human Rights (2014), *Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on a Communications Procedure*. <https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/OPICCRC.aspx>
- 205 Acest fapt ar trebui să reprezinte un rezultat cheie al fluxului de „evaluare a nevoilor” stabilit în cadrul Grand Bargain

Eglantyne Jebb a afirmat că
„Singura limbă internațională
din lume este plânsul unui copil”
I-am auzit plânsul și
nu va rămâne fără răspuns.

Războiul împotriva copiilor trebuie oprit.

stopwaronchildren.org